



Georges Simenon
Maigret revolvere



Georges Simenon

Maigret revolvere

ALBATROSZ KÖNYVEK
BUDAPEST

Georges Simenon

Le revolver de Maigret

Fordította

HALDA ALIZ

© Georges Simenon, 1952

Tout droits réservés

Hungarian translation Halda Aliz, 1981

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ

Felelős kiadó Kardos György

Athenaeum Nyomda, 81.0763, Budapest, 1981 Rotációs magasnyomás •
Felelős vezető Soproni Béla vezérigazgató • Felelős szerkesztő Ferch
Magda • Műszaki vezető Sebestyén Lajos • A kötetet B. Solti Marianne
tervezte • Kiadványszám 4788 • Megjeleni 10 (A/5) ív terjedelemben,
Primus betűtípusból szedve • MA 3967

ISBN 963 271 561 6

ISSN 0324-3117

1. fejezet

Amelyben Maigret elkésik az ebédről, egy vendég pedig nem jön el a vacsorára

Később, ha Maigret erre az ügyre gondolt, mindig furcsának találta, azokra az alattomosan jelentkező betegségekre emlékeztette, amelyek kezdetben csak múltó rossz közérzetet okoznak, csupa olyan enyhe tünetet, amelyre oda sem figyel az ember.

Senki nem tett panaszt a Bűnügyi Rendőrségen, senki nem hívta föl az ügyeletet, névtelen feljelentés sem érkezett. Az ügy – ha visszamegyünk a legelejére – voltaképpen azzal kezdődött, hogy Mme Maigret egész egyszerűen fölhívta a férjét.

Az iroda kandallóján álló fekete márványóra szerint fél tizenkettő múlt tíz perccel, a felügyelő tisztán emlékezett a mutatók helyzetére. Június volt, az ablak szélesre tárva, a meleg napsütésben Párizs nyári illatokat lehelt.

– Te vagy?

A felesége megismerte a hangját, de mégis mindig megkérdezte, hogy a férje beszél-e, nem bizalmatlanságból, csak azért, mert soha nem tudta megszokni a telefont. A boulevard Richard-Lenoiron is biztosan nyitva voltak az ablakok. Mme Maigret ilyenkorra rendszerint már végzett a takarítással. Ritkán fordult elő, hogy felhívta a férjét.

– Hallgatlak.

– Csak azt akarom kérdezni, hazajössz-e ebédelni.

Az még ritkábban fordult elő, hogy a felesége ilyesmiért telefonáljon. A felügyelő összeráncolta a homlokát, nem haragosan, inkább meglepetten.

– Miért?

– Csak úgy... Azazhogyan vár itt rád valaki.

Maigret érezte, hogy az asszony zavarban van, mintha valami hibát követett volna el.

– Kicsoda?

– Nem ismered. Különben nem fontos, de ha nem tudsz hazajönni, nem váratom tovább.

– Férfi?

– Fiatalember.

Mme Maigret nyilván a szalonba vezette a látogatót. Ők maguk szinte sose tették be ide a lábukat. A telefon az ebédlőben volt; itt szoktak üldögélni, a barátaikat is itt fogadták. Itt voltak Maigret pipái, fotelja, Mme Maigret varrógépe. Az asszony furcsa modorából a felügyelő megértette, hogy a felesége nem merte becsukni a két szoba közti ajtót.

– Ki az?

– Nem tudom.

– Mit akar?

– Azt se tudom. Magánügy.

Maigret nem nagyon törődött a dologgal, csak azért kérdezgette a feleségét, mert érezte, hogy zavarban van, és hogy máris pártfogásába vette a látogatót.

– Déltájban el tudok menni – mondta végül.

Egy asszonyt kellett még fogadnia, aki már vagy harmadszor-negyedszer jött hozzá azzal, hogy a szomszéd fenyegető leveleket küldözget neki. Maigret csöngetett a hivatalsegédnek.

– Küldd be.

Pipára gyújtott, rezignáltan hátradőlt a fotelban.

– Nos, asszonyom, ismét kapott egy levelet?

– Kettőt, felügyelő úr, kettőt. Itt vannak. Az egyikben az illető beismeri, hogy ő mérgezte meg a macskámat, és azzal fenyeget, ha nem költözöm el, hamarosan rám kerül a sor.

Az óramutató lassan haladt a számlapon. A felügyelőnek úgy kellett tennie, mintha komolyan venné az ügyet. Majdnem egy negyedórájába került. Ráadásul abban a pillanatban, amikor felállt, hogy kivegye a kalapját a szekrényből, kopogtak.

– Ráér?

– Nocsak! Mit keresel te Párizsban?

Lourtie jött, egyik régi embere, akit Nizzába helyeztek a bűnügyi repülőbrigádhoz.

– Csak átutazóban vagyok. Kedvem támadt szippantani egyet az

itthoni levegőből, meg aztán kezet is akartam szorítani magával. Van annyi ideje, hogy igyunk egy pohárral a Dauphine-ban?

– Na jó, de csak állva.

Szerette Lourtie-t, ezt a nagy csontú, vidám fickót, akinek olyan hangja volt, mint egy kántornak. A sörözőben már ott iszogatót egy pár nyomozó. Beszélgettek erről-arról. Az ánizslikőr éppen olyan volt, amilyen egy ilyen napon lehetett. Ittak egyet, még egyet, majd egy harmadikat is.

– Mennem kell. Várnak otthon.

– Elkísérhetem egy darabon?

A két férfi együtt ment át a Pont Neufön, elgyalogoltak a rue de Rivoliig, ahol Maigret jó öt percet várt, míg taxit talált. Tíz perc híján egy óra volt, amikor végre hazaért a boulevard Richard-Lenoirra, és fölmászott a harmadik emeletre. A lakásajtó most is kinyílt, mint mindig, még mielőtt ideje lett volna elővenni a kulcsot.

Maigret rögtön észrevette, hogy a felesége nyugtalan. Minden ajtó nyitva volt, ezért halkán kérdezte:

– Vár még?

– Elment.

– Nem tudod, mit akart?

– Nem mondta meg.

Ha az asszony nem viselkedik ilyen furcsán, Maigret alighanem megvonja a vállát, és csak annyit mond: „Meggyszabadultunk tőle.”

Mme Maigret azonban, ahelyett hogy a konyhába ment volna az ebédért, követte férjét az ebédlőbe, mégpedig olyan arccal, mint aki úgy érzi, bocsánatot kell kérnie.

– Bementél reggel a szalonba? – kérdezte végül az asszony.

– Én? Nem. Miért?

Ugyan minek ment volna indulás előtt a szalonba, ki nem állhatta.

– Azt hittem.

– De hát mi történt?

– Semmi. Próbáltam visszaemlékezni. Belenéztem a fiókba.

– Miféle fiókba?

– Amelyikben azt az amerikai revolvért tartod.

Maigret csak ekkor kezdte gyanítani az igazságot. Amikor az Amerikai Egyesült Államokban töltött néhány hetet az FBI

meghívására, sok szó esett fegyverekről. Elutazásakor az amerikaiak megajándékozták egy revolverrel – nagyon büszkék voltak rá! – egy rövid csövű 45-ös automata Smith & Wesson speciállal, amelynek a ravasza különlegesen érzékeny. Még a nevét is belevésztették:

J. J. Maigret-nek
FBI-béli barátaitól

Sosem használta. Tegnap este azonban a kezében volt, kivette a fiókból hogy megmutassa egy barátjának vagy inkább kollégájának, akit meghívott egy konyakra. Itt fogadta a szalonban.

– Miért J. J. Maigret?

Ő maga kérdezte ezt, amikor átnyújtották neki a fegyvert a tiszteletére rendezett koktélpartin. Az amerikaiak, akik rendszerint két keresztnévet használnak, kipuhatolták az ő keresztnéveit is. Szerencsére csak az első kettőt sikerült: Jules-Joseph. Volt egy harmadik ugyanis: Anthelme.

– Csak nem azt akarod mondani, hogy eltűnt a revolver?

– Mindjárt megmagyarázom...

Mielőtt az asszony folytathatta volna, Maigret berohant a szalonba, ahol még érezni lehetett a cigarettafüstöt. A kandallóra pillantott. Pontosán tudta, hogy tegnap este ide tette a fegyvert. Nem volt ott. Abban pedig biztos volt, hogy nem rakta vissza a helyére.

– Ki járt itt?

– Előbb ülj le. Hadd hozzam be az ebédet, teljesen kiszárad a hús. Ne légy ilyen rosszkedvű.

Maigret bizony az volt.

– Mégiscsak túlzás, hogy beengedsz ide egy vadidegent és...

Az asszony kiment, és egy tálcával jött vissza.

– Ha láttad volna...

– Hány éves?

– Egészen fiatal fiú. Tizenkilenc... Esetileg hús?

– Mit akart tőled?

– Csöngetett. Én a konyhában voltam. Azt hittem, a gázos. Ajtót nyitottam. Kérdezte, itt lakik-e Maigret felügyelő. Rájöttem, hogy szobalánynak néz. Ideges volt, majdnem rémült.

– És te betessékelted a szalonba?

– Azt mondta, feltétlenül találkoznia kell veled, tanácsot akar kérni. Erre azt ajánlottam neki, menjen el az irodába, de úgy látszik, személyes ügyben keresett.

Maigret továbbra is zord arcot vágott, pedig a legszívesebben elmosolyodott volna. Maga elé képzelte a rémült fiút, aki azon nyomban szánalmat ébresztett a feleségében.

– Mifajta?

– Nagyon rendes gyerek lehet. Nem is tudom, hogy mondjam. Nem drága, de rendes ruha volt rajta. Biztos vagyok benne, hogy sírt. Cigaretta húzott ki a zsebéből, aztán rögtön elnézést kért érte. Mondtam neki, hogy nyugodtan rágyújthat, hozzászoktam a fűsthöz. Megígértem neki, hogy fölhívlak és megkérdezem: biztosan hazajössz-e?

– A revolver ott volt végig a kandallón?

– Egész biztosan. Akkor ugyan nem figyeltem föl rá, de emlékszem, hogy úgy reggel kilenc körül, amikor port törölgettem, még ott volt. Azóta senki más nem járt itt.

Maigret tisztában volt azzal, hogy a felesége azért nem tette vissza a revolvert a fiókba, mert képtelen volt megszokni a tűzfegyvereket. Hiába tudta, hogy a fegyver nincs megtöltve, nem nyúlt volna hozzá a világ minden kincséért sem.

Elképzelte a jelenetet: felesége átmegy az ebédlőbe, halkán telefonál, majd visszajön, s biztatóan közli: „Legkésőbb egy félóra múlva itt a férjem.”

Maigret megkérdezte:

– Egyedül hagytad?

– Az ebéddel kellett törődnöm.

– Mikor ment el?

– Éppen az a baj, hogy nem tudom. Vöröshagymát pirítottam, becsuktam a konyhaajtót, hogy ne terjedjen a szag. Aztán átmentem a szobába, hogy egy kicsit rendbe hozzam magam. Azt hittem, a fiú még mindig a szalonban van. Talán ott is volt. Nem akartam megzavarni azzal, hogy rányitok. Csak valamivel fél egy után néztem be, hogy még egy kis türelmet kérjek. Akkor vettem észre, hogy eltűnt. Haragszol rám?

Ugyan miért haragudott volna?

– Mégis, mit gondolsz, ki lehetett? – kérdezte az asszony. – Egyáltalán nem látszott tolvajnak.

– Nem is az. Miből találhatta volna ki egy tolvaj, hogy épp ma reggel egy automata revolver hever Maigret-ék szalonjában a kandallón?

– Gondterheltnek látszol. Meg volt töltve a fegyver?

– Nem.

– Hát akkor?

Buta kérdés! Ha valaki veszi magának a fáradságot, hogy ellopon egy revolvért, akkor rendszerint használni is akarja. Maigret megtörölte a száját, fölkel és belenézett a fiókba. A töltényeket a helyükön találta. Mielőtt visszaült volna, az irodáját tárcsázta.

– Te vagy az, Torrence? Felhívnád a fegyverkereskedőket? Halló!... A fegyverkereskedőket... igen... Kérdezd meg, vett-e valaki töltényeket egy 45-ös Smith & Wesson speciálhoz... Hogyan?... 45-ös speciál... Ha eddig nem jelentkezett volna a kliens, de ma délután vagy mondjuk holnap beállít, tartóztassák fel, és értesítsék azonnal a legközelebbi rendőrőrszobát... Igen... Ez minden... A szokásos időben az irodában leszek.

Amikor fél három felé beért a quai des Orfèvres-re, Torrence már jelentette az eredményt. Egy fiatalember a boulevard Bonne-Nouvelle-en keresett ilyen töltényt egy üzletben, de nem talált. A kereskedő elküldte Gastinne-Renette-hez, ahol vett is a fiú egy dobozzal.

– Megmutatta a srác a fegyvert?

– Nem. Egy papírról olvasta fel a márkát és a kalibert.

Maigret délután egyéb ügyekkel foglalkozott. öt óra felé átment a laboratóriumba. Jussieu, a főnök, megkérdezte tőle:

– Eljön ma este Pardonhoz?

– Tőkehalvagdalék provence-i módra! – felelte Maigret. – Pardon felhívott tegnapelőtt.

– Engem is. Nem hiszem, hogy Paul doktor el tud jönni.

Hát igen, vannak időszakok, amikor gyakran találkozik az ember egy másik házaspárral, aztán egyszer csak minden ok nélkül szem elől tévesztik egymást egy jó időre.

Maigret-ék már egy éve minden hónapban Pardonéknál vacsoráztak, amolyan orvosvacsorán, ahogy maguk közt nevezték. Jussieu, a tudományos laboratórium vezetője vitte el a felügyelőt először Pardon

doktorhoz, a boulevard Voltaire-re.

– Meglátja, ez a fickó tetszeni fog magának! Tehetséges fiú, az egyik legjobb szakemberünk lehetett volna. Hozzá kell tennem, hogy bármely területen, mert előbb a Val-de-Grâce-ban cselédkönyveskedett, méghozzá Lebraz mellett, aztán öt évig dolgozott a Szent Anna-kórházban.

– És most?

– Körzeti orvos, ehhez volt kedve. Tizenkét-tizenöt órát dolgozik naponta, nem érdekli, hogy a betegek tudnak-e fizetni vagy nem, sőt gyakran elfelejti elküldeni nekik a számlát. Egyetlen szenvedélye van a szakmáján kívül: a főzés.

Két nap múlva Jussieu felhívta Maigret-t telefonon.

– Szereti a cassoulet-t?

– Miért?

– Holnapra Pardon meghívta az egész társaságot. Csak egy fogás lesz, valami specialitás, ezért előre akarja tudni, hogy szeretjük-e.

– Jöhet a cassoulet!

Azóta volt már jó néhány vacsora, ettek borban főtt kakast, kuszkuszt, dieppe-i nyelvhalat és egyebeket.

Most a tőkehalvagdalék provence-i módra volt soron. Kivel is fog találkozni Maigret ezen a vacsorán? Pardon felhívta előző este.

– Ráérnek holnapután? Szeretik a tőkehalat? Hát a szarvasgombát?

– Szeretjük.

A két férfi Maigret-nek és Pardonnak szólította egymást, az asszonyok a keresztnévüket használták. A két házaspár körülbelül egykorú lehetett, Jussieu tíz évvel volt fiatalabb náluk, Paul doktor volt a legidősebb, a törvényszéki orvos, aki gyakran csatlakozott hozzájuk.

– Mondja, Maigret, nincs kifogása ellene, ha összehozom egy régi barátommal?

– Miért lenne?

– Nem is tudom. Az igazat megvallva, én nem hívtam volna meg, ha ő nem kéri, hogy teremtsék alkalmat a találkozásra. Épp az imént nézett be a rendelőmbé – régi betegem ugyanis –, feltétlenül tudni akarta, hogy maga biztosan eljön-e.

Aznap este fél nyolckor Mme Maigret, virágos ruhában, vidám kis szalmakalappal a fején, éppen fehér cérnakesztyűjét húzta.

– Jössz már?

– Jövök.

– Még mindig az a fiatalember jár az eszedben?

– Dehogy.

Ezeknek a vacsoráknak – egyebek közt – az volt az egyik vonzereje, hogy Pardonék mindössze ötpercnnyire laktak tőlük. A felső emeletek ablakain visszatükrözödtek a napsugarak. Az utcának meleg porszaga volt. A gyerekek még kinn játszadoztak, sok lakó széket rakott ki a járdára, ott levegőzött.

– Ne siess annyira.

Mme Maigret szerint a férje mindig túl gyorsan járt.

– Biztos vagy benne, hogy ő vette a töltényeket?

Reggel óta, de különösen mióta férje beszámolt neki a fegyverkereskedőről, Mme Maigret-nek mintha egy nagy kő ülte volna meg a gyomrát.

– Nem gondolod, hogy öngyilkosságra készül?

– Nem beszélhetnék valami másról?

– Olyan ideges volt. Teljesen szétpasszírozta a cigarettavégeket a hamutartóban.

Kellemes, langyos idő volt, Maigret kezében vitte kalapját, mint a vasárnapi sétálók. Megérkeztek a boulevard Voltaire-re, s közvetlenül a tér mellett bementek Pardonék házába. A szűk lift a szokásos zajjal indult, Mme Maigret-nek ettől mindig összeszorult egy kicsit a gyomra.

– Jöjjenek be. A férjem néhány perc múlva itt lesz. Az imént hívták egy sürgős esethez, de csak ide két lépésnyire.

Ritkán zajlott le úgy vacsora, hogy a doktort ne hívták volna el.

– Ne várjanak rám... – szokta ilyenkor mondani.

Gyakran megesett valóban, hogy elmentek, mielőtt a doktor visszaérkezett volna.

Jussieu már a szalonban ült. A szobában egy nagy zongora állt, minden bútoron kézimunka. Pár perccel később Pardon is beviharzott, és azonnal bevette magát a konyhába.

– Lagrange még nincs itt?

Pardon alacsony, elég kövér, nagy fejű ember volt, kissé kidülledő szemekkel.

– Hadd kínáljam meg magukat valamivel, kíváncsi vagyok a

véleményükre.

Mindig szolgált valami meglepetéssel: egy-egy különleges borral, likőrrel. Ezúttal egy charente-i nemes bort töltögetett, egy jonzaci östermelőtől kapta.

– Én nem kérek – tiltakozott Mme Maigret, akinek már egy pohár bor is a fejébe szállt.

Beszélgettek. A nyitott ablakon behallatszott az utcai zaj, a levegő aranyszínben játszott, a fény mindinkább vörösbe fordult.

– Ugyan mit csinál Lagrange?

– Ki ő tulajdonképpen?

– Egy volt gimnáziumi osztálytársam, együtt jártunk az Henry IV.-be. Ha jól emlékszem, harmadikban kimaradt. Akkoriban a rue Cuvierben laktak, szemben a Jardin des Plantes-tal, az apja nagyon imponált nekem, báró volt, vagy legalábbis annak mondta magát. A fia hosszú időre eltűnt a szemem elől, legalább húsz évig nem találkoztunk. Pár hónapja láttam újra a rendelőmben, kivárta szépen a sorát. Azonnal megismertem.

Az órájára nézett, aztán a faliórára.

– Érdekes. Annyira erősködött, hogy hívjam meg, akkor most miért nem jön. Ha öt percen belül nincs itt, asztalhoz ülünk.

A házigazda újra töltött. Az asszonyok hallgattak. Mme Pardon vékony termetű volt, a felügyelő felesége molett, férjük társaságában azonban mindketten egyformán a háttérbe húzódtak. Ritkán fordult elő, hogy vacsora alatt valamelyikük megszólalt volna, csak asztalbontás után vonultak félre valamelyik sarokba sugdolózni. Mme Pardonnak nagyon hosszú orra volt, talán túlságosan is hosszú. Meg kellett szokni. Először zavarta az embert, ha szembe kellett nézni vele. Talán ez az orr volt az oka annak – osztálytársai sokat gúnyolták miatta –, hogy mindig rendkívül szerényen, majdnem alázatosan viselkedett, és úgy nézett a férjére, mintha meg akarná köszönni neki, hogy elvette feleségül.

– Fogadjunk, hogy mindannyiunknak volt egy ilyen Lagrange típusú osztálytársa. Húsz vagy harminc kamasz között biztosan akad egy, aki már tizenhárom éves korában elhízott, de még gyerekképű, vastag lábú, a bőre pedig rózsaszín.

– A mi osztályunkban én voltam ilyen – kottyantott közbe Mme Maigret.

– A lányoknál ez nem baj – felelte lovagiasan Pardon doktor. – Gyakran éppen ők a legcsinosabbak később. Mi François Lagrange-t „Cadum Bébi”-nek hívtuk, alighanem ezrével voltak a francia iskolákban olyan gyerekek, akiket ugyanígy csúfoltak az osztálytársaik, az utcákat akkoriban elborították az óriásbébit ábrázoló plakátok.

– Nem változott meg?

– Az arányai persze már nem ugyanazok, de még mindig egy nagy puhány. No mindegy. Együnk.

– Miért nem telefonál neki?

– Nincs telefonja.

– Itt lakik a kerületben?

– Két lépésnyire, a rue Popincourt-ban. Azon tűnődöm, mit is akart voltaképpen. A minap előhúzott a rendelőmben egy újságot, az első oldalon a maga arcképe volt... – mondta a doktor Maigret-nek. – Bocsásson meg, öregem, már nem is tudom, hogy jött szóba az ismeretségünk. Valószínűleg azt is elárultam, hogy barátok vagyunk.

– Tényleg olyan, amilyennek mondják? – kérdezte tőlem Lagrange.

– Azt feleltem, hogy igen, maga valóban olyan ember, aki...

– Aki milyen?

– Nem fontos... A lényeg az, hogy alapos vizsgálat után elmondtam neki a véleményem. Cukorbajos, azonkívül mirigypanaszai vannak. Hetenként kétszer jön, nagyon félti az egészségét. A következő vizit alatt megint magáról faggatott. Azt kérdezte, találkozunk-e. Amikor megmondtam, hogy havonta együtt vacsorázunk, megkért, hívjam meg őt is. Ez nagyon meglepett, mert a gimnázium óta soha nem találkoztunk másutt, csak a rendelőmben... No, de üljünk asztalhoz.

A tökehalvagdalék remek volt, Pardon fölfedezett egy Nizza környéki száraz bort, amely kitűnően illett a halhoz. Miután a kövéreket már megtárgyalták, a vörös hajúakról kezdtek beszélgetni.

– Igaz is, minden osztályban akad egy vörös hajú gyerek.

A beszélgetés a továbbiakban a genetikára terelődött, és most is orvosi témákba torkollott, mint rendesen. Mme Maigret tudta, hogy férje szereti ezeket a diskurzusokat.

– Lagrange nős?

A kávénál – isten tudja, miért – ismét őt vették elő. Az ég kékje, amely egyre mélyebb, bársonyosabb lett, lassan úrrá lett a lenyugvó nap

vörös fényén, de még nem gyújtottak lámpát. A nyitott erkélyajtón át feketén rajzolódtak ki a balkon kovácsoltvas arabeszkjei. Egy távoli utcasarokról harmonikaszó hallatszott, a szomszéd erkélyről halk beszélgetés szűrődött át.

– Nős volt, nekem legalábbis ezt mondta, de már régen meghalt a felesége.

– Mivel foglalkozik?

– Üzletember. Elég homályos ügyei lehetnek. A névjegyén az áll: „Igazgatósági tag” és egy Tronchet utcai cím. Egyszer telefonáltam erre a címre – le akartam mondani egy randevút –, de azt válaszolták, hogy az iroda már évek óta megszűnt.

– Gyerekei vannak?

– Kettő vagy három. Ha jól emlékszem, egy lány és egy fiú, aki mostanában keres valami biztos pozíciót magának.

Visszakanyarodtak az orvostudományhoz. Jussieu, aki korábban a Szent Anna-kórházban dolgozott, Charcot-val kapcsolatos emlékeit mesélte. Mme Pardon kötött, és egy bonyolult mintát magyarázott Mme Maigret-nek. Lámpát gyújtottak, néhány szúnyog keringett a fény körül. Tizenegy óra felé járt, mikor Maigret-ék hazaindultak.

Jussieu-től a sarkon váltak el, ő metróra szállt a boulevard Voltaire sarkán. Maigret úgy érezte, elnehezült egy kicsit, talán a tőkehaltól, de az is lehet, hogy a bortól.

Mme Maigret belekarolt a férjébe, ezt pedig csak akkor szokta, ha mondani akart valamit hazafelé menet. Hogy honnan tudta ezt a férje? Mme Maigret még ki se nyitotta a száját, a felügyelő már tudta, hogy megszólal.

– Mire gondolsz? – mormogta végül.

– Nem fogsz haragudni?

Maigret vállat vont.

– A reggeli fiúra gondolok. Azon tűnődöm, talán telefonálhatnál otthonról, hátha történt velem valami.

Maigret tudta, mi rejlik felesége bizonytalan megfogalmazása mögött. Az asszony voltaképpen azt akarta mondani: tudd meg, nem lett-e öngyilkos.

Érdekes, Maigret nem ettől tartott. Rossz érzése volt mégis, de minden komoly alap nélkül, ő nem öngyilkosságra gondolt.

Meghatározhatatlan nyugtalanság fogta el, nem akarta azonban, hogy ez meglátsszék rajta.

– Hogy volt öltözve?

– Nem figyeltem a ruhájára, de úgy rémlik, sötét öltönyt viselt, talán sötétkéket.

– Haja?

– Világos, szökés.

– Sovány?

– Igen.

– Jóképű fiú?

– Igen... Azt hiszem.

Megesküdült volna, hogy az asszony elpirult.

– Tudod, nem nagyon néztem meg. Inkább a kezére emlékszem, mert idegesen gyűrögette a kalapja karimáját. Nem mert leülni. Szinte le kellett nyomnom a székre. Mintha attól félt volna, hogy kiteszem a szűrét.

Amikor hazaértek, Maigret felhívta a központi ügyeletet, ahova minden hívás befut.

– Itt Maigret. Van valami?

– Csak néhány pasas a Bercyról, főnök.

A quai de Bercy – minthogy ott volt a borárosok csarnoka – mindig nyüzsgött a részegektől.

– Más semmi?

– Egy verekedés a quai de Charentonon. Várjon csak. Megvan. Alkonyatfelé kihúztak egy hullát a Szent Márton-csatornából.

– Azonosították?

– Igen. Egy utcalány.

– Öngyilkosságról nem jött hír?

Ez utóbbi kérdést a felesége megnyugtatóra tette fel, aki – kalapját még mindig a kezében tartva – a beszélgetést a hálószoza küszöbéről hallgatta.

– Nem. Eddig semmi. Hívjam, ha van valami újság?

Maigret tétovázott. Bosszantotta, hogy érdeklődést mutat a história iránt és ráadásul a felesége előtt.

– Ha úgy gondolja...

Nem hívták az éjszaka. Mme Maigret ébresztette a szokásos kávéval.

A szoba ablakai már nyitva, behallatszott, ahogy a munkások ládákat raktak egy kamionra a szemközti raktár előtt.

– No látod, nem ölte meg magát! – mondta a felügyelő önelégülten.

– Talán csak még nem tudjuk.

Maigret kilenc órakor ért a quai des Orfèvres-re, a kollégái jelentéstételre gyülekeztek a nagyfőnök irodájában. A szokásos rutin. Párizs viszonylag nyugodt. Megkapták a csatornából kihalászott nő gyilkosának személyleírását. Letartóztatása csak idő kérdése. Alighanem megtalálják még aznap, hullarészegen valamelyik bisztróban.

Tizenegy óra felé Maigret-t telefonhoz hívták.

– Kihez van szerencsém?

– Doktor Pardon.

A doktor a vonal másik végén tétovának tűnt.

– Bocsásson meg, hogy a hivatalában zavarom. Tegnap beszéltem magának Lagrange-ról, tudja, aki megkért, hogy eljöhesse a vacsoránkra. Ma reggel – szokásos körutamon – elmentem a lakása előtt. Bementem hozzá, gondoltam, hátha beteg. Halló? Hall engem?

– Igen. Hallgatom.

– Nem telefonálnék magának, ha távozásuk után a feleségem nem említi annak a fiatalembernek a történetét.

– Milyen fiatalemberét?

– A fiút a revolverrel. Azt hiszem, tegnap Mme Maigret beszélt a feleségemnek róla.

– Igen. És?

– Lagrange dühbe jönné, ha tudná, hogy riasztom magát. Fura állapotban találtam. Először is, jó néhány percig hagyott állni az ajtó előtt, anélkül hogy kinyitotta volna. Már kezdtem nyugtalankodni, mert a házmesternétől tudtam, hogy otthon van. Végül is ajtót nyitott, hálóingben, mezítláb, feldúlt arccal. Amikor látta, hogy én vagyok, megkönnyebbült.

– Bocsásson meg a tegnap estéért... – mondta, és visszafeküdt. – Nem éreztem jól magam. Még most sem vagyok valami jól. Beszélt rólam a felügyelőnek?

– Maga mit válaszolt?

– Már nem is emlékszem. Megfogtam a pulzusát, megmértem a

vérnyomását. Rossz bőrben volt. Úgy nézett ki, mint aki valamilyen megrázkódtatáson esett át. A lakásban minden szerteszt, ő maga nem evett, még kávé sem ivott. Kérdeztem tőle, egyedül van-e, ettől teljesen feldühödött.

– Attól tart, hogy szívrohamot kapok, ugye?

– Ugyan dehogy! Csak meglepődtem...

– Min?

– A gyerekei nem élnek itt?

– Már csak a fiam. A lányom elköltözött, amikor betöltötte a huszonegyedik évét. A legidősebb fiam pedig megházasodott.

– S a legfiatalabb? Dolgozik?

Erre elkezdett sírni. Mintha ebből a szerencsétlen, kövér emberből hirtelen kiengedték volna a levegőt, úgy összeroskadt.

– Nem tudom... – motyogta. – Nincs itt. Nincs itt. Nem jött haza.

– Mióta?

Nem tudom. Teljesen egyedül vagyok. Egyedül fogok meghalni.

– Hol dolgozik a fia?

– Azt se tudom, hogy dolgozik-e. Nem mond nekem semmit...

Elment...

Maigret komor arccal hallgatta.

– Ez minden?

– Majdnem. Megpróbáltam lelket verni belé. Szánalmas volt. Egyébként jó megjelenésű férfi, még tud illúziót kelteni. De most, itt, ebben a nyomorúságos szobában, betegen az ágyban, amely már több napja nem volt bevetve...

– Ki szokott maradni a fia?

– Ha jól értettem, nem. Nem lehet véletlenül, hogy az a fiatalember, aki...

– De igen.

– Ön mit gondol?

– Egyelőre semmit. Az apja valóban beteg?

– Mint mondtam, súlyos megrázkódtatáson esett át. A szíve nem valami híres, és most szörnyű halálfélelemmel, verejtékezve fekszik az ágyban.

– Jól tette, hogy telefonált, Pardon.

– Attól félttem, kinevet.

- Nem tudtam, hogy a feleségem elmesélte ezt a revolverhistóriát.
- Én árultam el? Jó kis baklövés!
- Dehogyan.

A felügyelő csöngetett a hivatalsegédnek.

- Vár rám valaki?
- Nem, felügyelő úr, csak a bolond.
- Küldd Lucas-hoz.

A „bolond” törzsvendég ártalmatlan örült volt, aki hetenként egyszer beállított, és felajánlotta szolgálatait a rendőrségnek.

Maigret még egy kicsit tétovázott, hogy elmenjen-e Lagrange-hoz. Mindent egybevéve, inkább az emberi tisztesség miatt. Ez a história bizonyos szempontból eléggé nevetséges.

Majdnem beült a Bűnügyi Rendőrség egyik kocsijába, de aztán úgy határozott, inkább taxin megy. Így nem olyan hivatalos, és legalább senki sem gúnyolódhat rajta.

2. fejezet

Amelyben szerepel egy nem kíváncsi házmesterné és egy kulcslyukon leskelődő középkorú úr

A házmesterfülke a boltív bal oldalán úgy tátongott, mint egy falba vájt lyuk. Nappal is egy drótszálon függő sárga fényű lámpa világította meg. A helyiségben zsúfolva egymás hegyén-hátán minden: egy kályha, egy ágy, piros huzatú dunyhával magasra ágyazva, egy viaszosvászonnal letakart kerek asztal, egy fotel, amelyben egy nagy vörös macska kuporgott – ezek mind úgy illeszkedtek egymáshoz, mint egy kirakós játék elemei.

A házmesterné nem nyitotta ki az ajtót, az üvegen keresztül figyelte Maigret-t, de mert a felügyelő nem ment tovább, rászánta magát, hogy kinyissa az ablakot. A feje úgy festett az ablakkeretben, mint egy felnagyított fénykép, mint egy rosszul sikerült, halvány, színehagyott nagyítás, olyan, amelyet falusi vásárokon készítenek. Torzonborz fekete, festettnek látszó haja színtelenre kopott. Várt.

– Kérem, Lagrange urat keresem – mondta a felügyelő.

A házmesterné nem felelt azonnal, Maigret már-már süketnek hitte. Végül reménytelenül unott hangon megszólalt:

– Harmadik emelet balra, az udvar végén.

– Otthon van?

Nem is unalom áradt az asszonyból, inkább közöny vagy talán megvetés, sőt gyűlölet mindazok iránt, akik az ő kis akváriumán kívül élnek. Vontatottan beszélt.

– Ha a doktor reggel eljött hozzá, nyilván most is otthon van.

– Pardon doktor után senki nem ment fel hozzá?

Maigret azért nevezte nevén a doktort, hogy a jólétesültség látszatát keltse.

– Azt akarta, hogy én menjek.

– Ki?

– A doktor. Egy kis pénzt akart adni, hogy takarítsak ki nála, és

készítsek valami ételt.

– És megtette?

Magyarázat nélkül nemet intett a fejével.

– Miért?

Megvonta a vállát.

– Nincs jobban Lagrange úrral?

– Csak két hónapja vagyok itt.

– A régi házmester itt lakik még a kerületben?

– Meghalt.

Maigret érezte, nincs értelme tovább kísérleteznie: nem húz ki belőle többet. Az egész ház, az utcára néző hatemeletes és az udvar végén levő háromemeletes épület a bennük levő lakókkal, műhelyekkel, gyerekekkel, jövő-menő emberekkel együtt az asszony számára ellenséges közeg, amely csak azért van, hogy az ő nyugalmát zavarja.

Ha a homályos és hideg boltív alól kilépett az ember, az udvar majdnem vidámnak tűnt: még egy kis fű is nőtt a kőköcskák között, a nap beragyogta a homlokzat sárgálló vakolatát, egy asztalos fát fűrészelt, a műhelyből jó illat áradt, egy kisgyerek aludt a kocsijában, anyja időről időre kipillantott rá az első emeleti ablakból.

Maigret ismerte a kerületet, majdnem olyan volt, mint az övé. A boulevard Richard-Lenoiron, az ő házuk udvarán is megvolt még a kis házmesterfülke, az ajtó mindig félig nyitva, mint a falusi udvarokban.

Lassan baktatott föl a harmadik emeletre, megnyomta a csengő gombját, a hang kihallatszott a lakásból. Neki is várakoznia kellett, mint Pardon doktornak. Majd könnyű zajokat hallott, mezíten talpak csusszanását a padlón, valaki óvatosan közeledett, aztán megesküdtöt volna, hogy szaggatott lélegzést hall közvetlen közelről, az ajtó túlfeléről. De senki nem nyitott ajtót. A felügyelő újra csöngetett. Ezúttal semmi mozgás. Maigret lehajolt, a kulcslyukon keresztül egy fénylő szemet pillantott meg.

A torkát köszörülte, és azon tépelődött, hogy megmondja-e a nevét. Aztán abban a pillanatban, amikor kinyitotta a száját, a túloldalról megszólalt egy hang:

– Egy pillanat.

Ismét lépesek zaja, jövő-menés, végül a zár csattanása, a retesz zaja. Az ajtónyíláson át egy nagydarab, háziköntösbe öltözött férfi nézett a

felügyelőre.

A háziköntös elnyútt, régi volt, akár a papucs. A férfi borotvátlan, borzas.

– Pardon szólt magának?... – dadogta.

– Maigret felügyelő vagyok.

A másik csak egy fejmozdulattal jelezte, hogy felismerte.

– Jöjjön be! Elnézést kérek...

Azt nem mondta, miért. Beléptek egy rendetlen nappaliba, ahol Lagrange tétovázva megállt. Maigret a szomszéd szoba nyitott ajtaja felé intett.

– Feküdjön vissza.

– Az jó lesz. Köszönöm.

A napfény elárasztotta a lakást, amely leginkább valamiféle táborhelyhez hasonlított.

– Elnézését kérem... – ismételte a férfi, miközben becsúszott a rendetlen ágyba.

Nehezen lélegzett. Arca verejtéktől fénylett, tekintete ide-oda repdesett. Alapjában véve Maigret sem érezte sokkal jobban magát.

– Foglaljon helyet azon a széken... – ajánlotta Lagrange.

Majd látva, hogy ott egy nadrág lóg, megint csak bocsánatot kért.

A felügyelő helyet keresett a nadrágnak, végül is az ágy végére tette, és igyekezett határozottabb hangon megszólalni:

– Pardon doktor tegnap azt mondta, abban a szerencsében lesz részünk, hogy megismerkedhetünk önnel.

– Azt hittem... igen...

– Ágyban volt?

Maigret látta, hogy beszélgetőtársa habozik.

– Feküdtem... igen...

– Mióta érzi magát ilyen rosszul?

– Nem tudom... Tegnap óta...

– Tegnap reggel óta?

– Talán...

– A szíve?

– És minden egyéb... Pardon doktor hosszú ideje kezel... Igen, a szívem is...

– Nyugtalanodik a fia miatt?

A másik úgy nézett rá, mint ahogy nagyra nőtt iskolásfiú korában nézhetett a tanárra, ha nem tudott felelni.

– Nem jött haza?

Ismét egy habozó válasz:

– Nem... Még nem...

– Ön találkozni akart velem?

Maigret megpróbált közönyös, társalgási hangot megütni, Lagrange pedig tétova, udvarias mosollyal próbálkozott.

– Ó igen... Mondtam Pardon doktornak...

– A fiáról akart velem beszélni?

Lagrange meglepődve ismételte:

– A fiamról?

Majd hirtelen megrázta a fejét.

– Nem... Még nem tudtam...

– Nem tudta, hogy el fog menni?

Mintha a szó túlságosan kategorikusan hangoznék, Lagrange kijavította:

– Még nem jött vissza.

– Mióta? Több napja?

– Nem.

– Tegnap reggel óta?

– Igen.

– Vitatkoztak?

Lagrange szemmel láthatóan szenvedett, de Maigret végére akart járni a dolognak.

– Alainnel mi sose vitatkoztunk.

Büszkén jelentette ki, ez nem került el a felügyelő figyelmét.

– És a többi gyerekével?

– Ők nem élnek velem.

– És mielőtt elköltöztek?

– Az egészen más volt.

– Gondolom, örülne, ha megtalálnánk a fiát.

Megint félelem ült ki Lagrange arcára.

– Mit akar tenni? – kérdezte.

Úgy lobbant fel benne az elszántság, hogy egy pillanatig szinte egészségesnek tűnt, de nyomban utána erőtllenül esett vissza az ágyra.

– Nem. Nem kell. Azt hiszem, jobb, ha nem...
– Nyugtalan?
– Nem tudom.
– A haláltól fél?
– Beteg vagyok. Nincs már erőm. Én... A szívére tette a kezét, mintha a szívverését figyelné aggodalmasan.
– Tudja, hol dolgozik a fia?
– Az utóbbi időben nem. Én nem akartam, hogy a doktor beszéljen erről önnel.
– Két nappal ezelőtt még ragaszkodott ahhoz, hogy a doktor alkalmat teremtsen a találkozásra.
– Én ragaszkodtam...?
– Valamit meg akart velem beszélni, nem?
– Egyszerűen kíváncsi voltam önre.
– Semmi egyéb?
– Elnézését kérem...
Ötödször kért bocsánatot.
– Beteg vagyok. Nagyon beteg. Semmi másról nincs szó.
– De hát a fia mégiscsak eltűnt.
Lagrange elvesztette a türelmét.
– Talán egyszerűen csak ugyanazt csinálja, amit a nővére.
– A nővére mit csinált?
– Amikor nagykorú lett, azon a napon, amikor betöltötte a huszonegyedik évét, szó nélkül elköltözött az összes holmijával együtt.
– Egy férfi miatt?
– Nem. A Champs-Elysées egyik fehérneműboltjában dolgozik, egy barátnőjével lakik.
– Miért?
– Nem tudom.
– Ugye van egy másik, idősebb fia is?
– Igen. Philippe. Ő megházasodott.
– Nem gondolja, hogy Alain esetleg hozzá ment?
– Nem szoktak találkozni. De ismétlem, nincs itt semmi probléma, legfeljebb az, hogy beteg vagyok, és egyedül maradtam. Sajnálom, hogy zavartam. Pardon doktornak nem kellett volna szólnia. Nem is értem, miért beszéltem neki Alainról. Biztos, mert lázas voltam. Rendetlenség

van, betegszag... Még egy pohár itallal sem tudom megkínálni.

– Nincs bejárónője?

Lagrange szemmel láthatóan hazudott:

– Nem jött...

Maigret nem merte megkérdezni, hogy van-e pénze. A szobában túlságosan meleg volt, hőség és kellemetlen áporodott szag.

– Ne nyissak ablakot?

– Nem. Túl nagy a zaj. Fáj a fejem. Mindenem fáj.

– Talán jobb lenne, ha kórházba vinnék.

A kórház megrémítette.

– Semmiképpen! Itt akarok maradni.

– Hogy itt várja a fiát?

– Nem tudom.

Furcsa volt ez az egész. Maigret hol szánta ezt a szerencsétlent, hol meg feldühödött, mert az volt a benyomása, hogy Lagrange egyszerűen komédiázik. Talán valóban beteg, de – Maigret-nek legalábbis ez volt az érzése – semmiképpen sem annyira, hogy úgy feküdjön az ágyán, mint egy óriási kövér lárva; könnybe lábadt szemmel, lebiggyedt szájjal, mint egy sírni készülő csecsemő.

– Mondja, Lagrange...

Egy pillanatra elhallgatott, majd meglepetten kapta el a másik hirtelen sokkal határozottabb tekintetét, azt a titkon felvillanó, éles pillantást, amelyet különösen asszonyoknál tapasztal az ember akkor, ha úgy vélik, valaki előtt lelepleződtek.

– Mit?

– Nem azért kérte a doktort, hogy hozzon össze bennünket, mert közölni akart velem valamit?

– Esküszöm önnek... csak úgy mondtam...

Hazudott, azért esküdözött. Megint akárcsak egy asszony.

– Nem tud valamivel segíteni nekem, hogy megtaláljuk a fiát?

Maigret fölállt, és tovább is magán érezve Lagrange tekintetét, a sarokban levő komódhoz közeledett.

– Szeretném, ha adna egy fényképet róla.

Lagrange azt akarta felelni, hogy nincs, de Maigret ezt már előre tudta, és ezért – mintha gépiesen tenné – kihúzta a komód egyik fiókját. .

– Itt van?

Minden volt abban a fiókban. Kulcsok, egy régi irattárca, egy kartondoboz gombokkal, összevissza dobált papírok, gáz- és villany-számlák.

– Adja ide – mondta Lagrange.

– Mit?

– Az irattárcát.

Attól félve, hogy a felügyelő maga nézi meg a tárca tartalmát, Lagrange föltápászkodott.

– Adja ide... Azt hiszem, van benne egy tavalyi fénykép...

Lázasan keresgélt. Hurkaszerű nagy ujjai remegtek. Egy kis rekeszből előhúzott egy fényképet.

– Ha ragaszkodik hozzá... Biztos vagyok benne, hogy erre semmi szükség. Ne közöljék a lapokban. Egyáltalán semmit se kell csinálni.

– Ma este vagy holnap visszahozom a képet.

Ez megint csak ráijesztett Lagrange-ra.

– Nem olyan sürgős.

– Mit fog enni?

– Nem vagyok éhes. Nincs szükségem semmire.

– És este?

– Remélhetőleg jobban leszek, és ki tudok menni.

– És ha nem lesz jobban?

Lagrange már-már sírva fakadt az idegességtől és a türelmetlenségtől, Maigret nem volt kegyetlen, nem akarta továbbra is ráerőltetni magát.

– Még egyetlen kérdés. Hol dolgozott Alain legutóbb?

– A nevet nem tudom... Az iroda a rue Réaumurben van.

– Milyen iroda?

– Reklám... igen... Azt hiszem, reklámiroda...

Megpróbált fölkelni, hogy kikísérje látogatóját.

– Ne zavartassa magát. Viszontlátásra, Lagrange úr.

– Viszontlátásra, felügyelő úr. Ne haragudjék rám...

Maigret majdnem megkérdezte: „Miért?”

De mire lett volna jó? Egy percre megállt az ajtó előtt, pipára gyújtott, megint hallotta a szobából a meztelen lábak nesztét, aztán a kulcsörgést a zárban, a reteszt és kétségkívül egy megkönnyebbült

sóhajt is.

Elmenőben látta a házmesterné arcát a fülke ablakkeretében, egy kis tétovázás után megállt.

– Jobban tenné, ha a doktor tanácsához híven időről időre megnézné, hogy nincs-e szüksége valamire. Valóban beteg.

– Éjjel bezeg nem volt beteg, azt hittem, fizetés nélkül akar kiköltözni.

Egy hajszálon múlt az egész. Maigret kis híján már továbbment, most összehúzta a szemöldökét, és közelebb jött.

– Elment az éjjel?

– Sőt elég jó erőben volt ahhoz, hogy kicipeljen egy nagy utazóládát a taxisofőrrel.

– Beszélt vele?

– Nem.

– Hány óra lehetett?

– Tíz körül. Azt reméltem, hogy felszabadul a lakás.

– Hallotta visszatérni?

A házmesterné megvonta a vállát.

– Persze, hisz fönt van.

– A csomagját visszahozta?

– Nem.

Maigret túlságosan közel volt a lakásához, semhogy taxiba üljön. Egy bisztró előtt eszébe jutott a tegnapi ánizsos likőr, amely olyan jól illett a születő nyárhoz. Bement, rendelt egyet a bárpultnál, közben – anélkül hogy igazán látta volna – nézegette a körülötte iddógáló fehér köpenyes munkásokat.

Amikor átment az úttesten, fölnézett és megpillantotta feleségét, aki jött-ment a kitárt ablakú lakásban. Valószínűleg az asszony is észrevette őt, mindenesetre megismerte a lépteit, mert rögtön nyílt az ajtó, ahogy fölért.

– Nem történt semmi baja?

Még mindig az előző napi fiatalemberre gondolt. Férje kihúzta zsebéből a fényképet, és megmutatta:

– Ez ő?

– Hogy csináltad?

– Ez ő?

– Persze hogy ő! Ez azt jelenti...?

Mme Maigret máris holtnak hitte a fiút, s ez teljesen felkavarta.

– Dehogyan! Még nem csípték el. Most jövök az apjától.

– Ő az, akiről tegnap a doktor beszélt neked?

– Igen, Lagrange.

– És mit mondott?

– Semmit.

– Tehát még mindig nem tudod, miért vitte el a fiú a revolveredet?

– Valószínűleg azért, hogy használja.

Maigret betelefonált a Bűnügyi Rendőrségre, de eddig semmi sem történt, amit Alain Lagrange-zsal lehetett volna kapcsolatba hozni. Gyorsan megebédelt, taxiba ült, a quai des Orfèvres-re vitette magát, s ott azonnal a fotólaboratóriumba sietett.

– Csináljanak erről a képről annyi másolatot, hogy Párizs minden rendőrének jusson.

Már majdnem eldöntötte, hogy szétküldi a fotót az egész országban, de aztán elgondolkodott: nem tulajdonít-e túlságosan nagy jelentőséget ennek a históriának? Hisz voltaképp semmi sem történt azonkívül, hogy megfűjták a revolverét.

Előbb az irodájába hívta Lucas-t. Levetette a zakóját, és rágyújtott a legnagyobb pipájára.

– Szeretném, ha megkeresnéd az összes taxisofőrt, aki a rue Popincourt környékén teljesít éjszakai szolgálatot. Van egy állomás a place Voltaire-en. Valószínűleg ez kell nekünk. Ilyenkor otthon ülnek az éjszakai sofőrök.

– Mit kérdezzek?

– Hogy tegnap este tíz óra felé felvett-e valamelyikük egy férfit egy nagy utazóládával a rue Popincourt egyik házánál. Tudni szeretném, hová vitte.

– Ez minden?

– Kérdezd meg azt is, visszavitte-e az utast a rue Popincourt-ba.

– Rendben, főnök.

A rádiós kocsik már délután háromra megkapták Alain Lagrange fényképét, négy órára eljutott a kép az összes kerületi kapitányságra és rendőrszobára a következő felhívással: *Figyelem! Fegyver van nála!* Hatkor pedig, a váltás után, az összes párizsi rendőr zsebében ott volt a

fotó.

Ami Maigret-t illeti, nem nagyon tudta, mit tegyen. Az óvatosság visszatartotta attól, hogy tragédiát csináljon az ügyből, mégis kínosan feszengett az irodájában. Úgy érezte, az idejét vesztegeti, ahelyett hogy tenne valamit.

Szeretett volna hosszasan elbeszélgetni Pardon doktorral a Lagrange családról, de ilyenkor az orvos várószobája tele volt beteggel. A rendelést pedig nem akarta félbeszakítani. Sőt, azt sem igen tudta, mit kellene egyáltalán kérdeznie.

A telefonkönyvet fellapozva, három reklámügynökséget is talált a rue Réaumurben, nevüket majdnem gépiesen feljegyezte.

– Nincs semmi a számomra, főnök? – kérdezte Torrence egy kicsit később.

Enélkül talán nem is bízta volna rá az ügynökségeket.

– Hívd fel ezt a három számot, és tudd meg, melyikben alkalmaztak egy Alain Lagrange nevű fiatalembert. Ha kiderítetted, menj oda, és szedj össze róla annyi információt, amennyit csak lehet. Az alkalmazottakat kérdezd, ne a főnököket, azok soha nem tudnak semmit.

Még egy félórát bíbelődött az irodájában, felszámolt egypár jelentéktelen ügyet. Azután fogadott egy káplánt, aki azt panaszolta, hogy a templomi perselyekből valaki kilopta a pénzt. A pap tiszteletére Maigret fölvette a zakóját. Mikor végre egyedül maradt, ő is fölkerelkedett, és beszállt az egyik várakozó rendőr kocsiába.

– A Champs-Élysées-re, az Arcades-hoz.

A járdákon nyüzsgött az embertömeg. Az Arcades bejáratánál sokkal több volt a világ minden nyelvét beszélő turista, mint a francia. Maigret ritkán járt erre, és most döbbenten látta, hogy egy alig százméteres szakaszon öt fehérneműbolt van. Kicsit feszélyezetten nyitott be az elsőbe. Az volt az érzése, hogy az elárusítólányok ironikus mosollyal veszik szemügyre.

– Egy bizonyos Lagrange kisasszony önöknél dolgozik?

– Magánügyben keresi?

– Igen... ugyanis...

– Egy Lajaunie nevezetű lány dolgozik nálunk, Berthe Lajaunie, de ő most szabadságon van.

A harmadik üzletben egy csinos lány kapta fel a fejét a kérdés

hallatán, és máris védekezésre készen válaszolt:

– Én vagyok. Mit óhajt?

Nem hasonlított az apjára, talán inkább az öccsére, Alainre, de csak a vonásai: az arckifejezése merőben más volt, és Maigret – maga sem tudta, miért – sajnálta azt a férfit, aki ebbe a lányba beleszeret. Első látásra kedvesnek tűnt, már csak a kereskedelemben kötelező mosoly miatt is. De e kedvesség mögött Maigret egy kemény és bámulatosan hidegvérű teremtést sejtett.

– Találkozott az öccsével az utóbbi időben?

– Miért kérdezi?

Gyors pillantást vetett az üzlet végébe, ahol a próbaszalomban a tulajdonosnő egy vevővel foglalkozott. Maigret, hogy a fölösleges vitát elkerülje, megmutatta a jelvényét.

– Valami rosszat csinált? – kérdezte halkán a lány.

– Alainre gondol? – kérdezett vissza a felügyelő.

– Ki mondta, hogy itt dolgozom?

– Az édesapja.

A lány nem fontolgatott tovább:

– Ha valóban szükségesnek tartja, hogy beszéljen velem, várjon valahol egy félórát.

– A Café Français teraszán várom.

A lány homlokát ráncolva, mozdulatlanul nézett a felügyelő után. Maigret a következő harmincöt percben az ide-oda áramló tömeget bámulta, a lábát rakosgatta, valahányszor egy pincérnek vagy valamelyik járókelőnek az útjában volt. Végre megjött a lány, világos kosztümben, elszánt léptekkel. A felügyelő biztos volt benne, hogy eljön, nem az a fajta, aki megszegi a szavát, s nem is az, akit, ha már ott van, könnyű zavarba hozni. Leült a székre, amelyet Maigret fönntartott neki.

– Mit parancsol?

– Egy portóit.

Megigazította a fehér szalmakalap alól leomló haját, keresztbe vetette formás lábait.

– Tudja, hogy az édesapja beteg?

– Mindig az volt.

Hangjában nem volt egy szikrányi szánalom, egy parányi érzelem

sem.

- Fekvő beteg.
- Lehet.
- Az öccse eltűnt.

Maigret látta, hogy a lány megrezzent, a hírtől meghökkent, noha nem akarta, hogy ez meglátsszék rajta.

- Nem lepi meg?
- Én már semmin sem lepődöm meg.
- Miért?
- Sok mindent láttam. Valójában mit vár tőlem?

Maigret e kérdésre hirtelenjében nehezen tudott volna válaszolni, a lány közben nyugodtan elővett egy cigarettát a tárcájából, és megkérdezte:

- Van tüze?

Maigret tüzet adott.

- Nos?
- Hány éves?

– Gondolom, nem azért fárasztotta magát, hogy megtudakolja a koromat. A jelvényéből ítélve, maga nem egyszerű felügyelő, hanem valami fontosabb személyiség.

Figyelmesen vizsgálta a férfit.

- Csak nem maga az a híres-nevezetes Maigret?
- De igen. Maigret felügyelő vagyok.
- Alain megölt valakit?
- Ez hogy jutott eszébe?
- Ha maga foglalkozik az ügyel, nyilván komoly dologról van szó.
- Az öccse áldozat is lehet, nem gondolja?
- Valóban megölték?

Hangjában megint nyoma sem volt semmiféle érzelemnek. Igaz, láthatóan nem hitte komolyan, amit kérdezett.

- Itt kószál valahol a városban, zsebében egy töltött revolverrel.
- Ez nyilván másokkal is előfordul, nem?
- Csakhogy ő azt a revolvért tegnap délelőtt lopta.
- Honnan?
- Tőlem.
- Elment magához? A lakására?

– Igen.

– Amikor senki sem volt otthon? Csak nem azt akarja mondani, hogy betört magukhoz?

A dolog szemmel láthatóan mulattatta. Arcán ironikus mosoly futott át.

– Maga alighanem az öccsét se szereti jobban, mint az édesapját.

– Én senkit sem szeretek, még magamat sem.

– Hány éves?

– Huszonegy éves és héthónapos.

– Ez azt jelenti, hogy hét hónapja költözött el otthonról.

– Maga azt otthonnak nevezi? Járt ott?

– Képesnek tartja az öccsét arra, hogy megöljön valakit?

Vajon csak érdekessé akarta tenni magát, s azért válaszolt hetyke kihívással:

– Miért ne? Mindenki képes rá, nem?

A lány annyira elkésérítette Maigret-t, hogy talán megrázta volna, ha nem a teraszon ülnek, a szomszéd asztalnál ülő pár azonban máris fülét hegyezve figyelt rájuk.

– Ismerte az édesanyját, kisasszony?

– Nem nagyon. Hároméves voltam, amikor meghalt, nem sokkal Alain születése után.

– És magát ki nevelte?

– Az apám.

– Egyedül foglalkozott a három gyerekkel?

– Nem tehetett mást.

– Ez mit jelent?

– Nem volt pénze, hogy nevelőnőt fogadjon. Volt időszak, amikor kettő is ügyködött velünk, de ez nem tartott sokáig. Néha a takarítónő vigyázott ránk, máskor valamelyik szomszéd. Úgy látom, nem sokat tud a családomról.

– Mindig a rue Popincourt-ban laktak?

– Laktunk mi többfelé, még a Bois de Boulogne környékén is. Hol jobban ment, hol rosszabbul, aztán megint egy kicsit jobban, míg végül alaposan tönkrementünk. Most pedig, ha nincs valami fontosabb mondanivalója, ideje, hogy lelépjek, randevúm van egy barátnőmmel.

– Hol lakik?

– Két lépésnyire innen, a rue Bernben.

– Szállodában?

– Nem. Két szobát bérlünk egy magánháznál. Gondolom, tudni akarja a hákszámot.

Megadta a címet, majd hozzáfűzte:

– Azért nem volt érdektelen megismerkednem magával. Hajlamosak vagyunk arra, hogy elképzeljük valamilyennek az embereket.

Maigret nem merte megkérdezni tőle, hogy róla miféle képet alakított ki, azt meg különösképpen nem, hogy most mit gondol róla. A lány felállt, a kosztüm rásimult, mindenki nagyon megnézte, aztán Maigret-t vették szemügyre, és nyilván szerencsésnek tartották. Ő is fölállt, kinn a járdán elváltak.

– Köszönöm – mondta a felügyelő nem nagy lelkesedéssel.

– Nincs mit. Ne csináljon gondot magának Alain miatt.

– Miért mondja ezt?

Megvonta a vállát.

– Csak úgy eszembe jutott. Az a benyomásom, hogy magának, akármennyire Maigret is, van még mit tanulnia.

Ezután a lány sietős léptekkel elindult a közeli rue Bercy felé, nem fordult hátra. Maigret érkezéskor elküldte a rendőrségi kocsit, ezért most metróra szállt, az ráadásul tömve volt, maradt hát a rossz hangulat. Elégedetlen volt mindennel, önmagával is. Ha most találkozik Pardonnal, alighanem a szemére hányja, hogy egyáltalán szóba hozta ezt a Lagrange-t, aki úgy viselkedik, mint egy felfújott hólyag. A feleségére is fente a fogát a revolverhistória miatt, már majdnem őt tette felelőssé az egészért.

Ez az ügy nem is tartozik rá. A metrónak mosogatólészaga volt. Az örökösen ismétlődő reklámoktól hányingere támadt. Kinn az utcán meg perzselt a nap, haragudott a napra is, hogy így megizzasztja. A hivatalsegéd azonnal látta, hogy a főnök rosszkedvében van, és beírta egy szerény tisztelgéssel.

Az íróasztalán Maigret üzenetet talált. A cédulát úgy tették oda, hogy azonnal észrevegye, levélnehezékként, a huzat ellen, egyik pipája szolgált.

„Kérem, hívja fel azonnal a Gare du Nord rendőrőrsét.”

Aláírás: Lucas.

Felvette a kagylót, kapcsolást kért, a kalap a fejen, megpróbált pipára gyújtani, a kagylót válla és arca közé szorítva.

– Lucas ott van még maguknál?

Maigret életének két legszürkébb esztendejét töltötte ezen a pályaudvari rendőrségen, ismerte, mint a tenyerét. Hallotta, hogy az egyik nyomozó odaszól Lucas-nak:

– Téged keresnek. A főnököd.

Lucas:

– Halló! Nem voltam biztos benne, hogy visszamegy az irodába, kerestem a lakásán is.

– Megtaláltad a sofőrt?

– Szerencsém volt. Elmondta, hogy tegnap este a place Voltaire-en volt az egyik bárban, onnan hívta ki az utas, egy nagydarab ember, aki a Gare du Nord-ra vitette magát.

– Hogy beadjon egy utazoládát a megőrzőbe?

– Úgy van. A csomag még mindig itt van.

– Kinyitottad?

– Nem engedik.

– Ki nem engedi?

– Az itteniek. A cédulát kérik vagy az engedélyt.

– Észrevettél valamit?

– De még mennyire! Bűzlik.

– Micsoda?

– Igen, az, amire gondol. Ha ez nem hulla, akkor romlott hús. Várjak?

– Egy félórán belül ott vagyok.

Maigret átment a nagyfőnök irodájába. Felhívták az ügyészséget. Az ügyész már elment, de az egyik helyettese nagy nehezen vállalta a felelősséget.

Mikor Maigret átment a felügyelők irodájába, Torrence még nem érkezett vissza. Janvier jelentést írt.

– Végy magad mellé valakit. Menjetek a rue Popincourt-ba, és tartsatok szemmel a 37/b-ben egy bizonyos François Lagrange-t, aki az udvar végén lakik a harmadik emeleten balra. Ne nagyon mutatkozzatok. A fickó nagydarab, kövér, beteg ember. Vidd a fia fényképét is.

– Mit csináljunk?

– Semmit. Ha a fiú véletlenül megjönne és újra elmenne, észrevétlenül kövessétek. Fegyver van nála. Ha az apja menne el, bár ezt nem hiszem, őt is követni kell.

Pár perc múlva Maigret már a Gare du Nord felé tartott. Az járt az eszében, amit a Lagrange lány mondott a Champs-Élysées-n, a teraszon: „*Mindenki képes rá, nem?*”

Mindenesetre valami ilyesmit mondott. Márpedig gyilkosságról volt szó.

Átfurakodott a tömegben, megtalálta Lucas-t, aki békésen beszélgetett az egyik felügyelővel.

– Remélem, megvan az engedély, főnök, előre figyelmeztetem, hogy ez a pofa ott a csomagmegőrzőben kemény falat, nem hatódik meg a rendőrségtől.

Igaza volt. A férfi hosszasan tanulmányozta az engedélyt, ide-oda forgatta, még a szemüvegét is felvette, hogy jól lássa az aláírást és a pecsétet.

– Ettől a pillanattól kezdve maguké a felelősség...

Rezignált és egyben helytelenítő gesztussal egy régi típusú, nagy, sűrű, spárgával átkötözött utazóbőröndre mutatott, amelynek vászna helyenként már fölfeslett. Lucas túlzott, amikor azt mondta, hogy büzlik, de valami émelyítő szagot valóban érezni lehetett. Maigret jól ismerte.

– Gondolom, mert itt akarja kinyitni?

Csúcsforgalom volt. A pénztárlakok előtt egész tömeg tolongott.

– Van itt valaki, aki segítene nekünk? – kérdezte Maigret.

– Majd a hordárok. Remélem, nem azt akarja, hogy én magam cipeljem?

A bőrönd nem fért bele a Bűnügyi Rendőrség kis fekete autójába. Lucas egy taxiba rakta. Mindez nem volt nagyon szabályszerű. De Maigret sietett.

– Hova vigyem, főnök?

– A laboratóriumba. Az lesz a legjobb. Jussieu még biztos bent van. A felügyelő a lépcsőházban találkozott Torrence-szal.

– Tudja, főnök...

– Megtaláltad?

- Kit?
- A fiatalembert.
- Nem, de...
- Akkor majd később...

Jussieu valóban bent volt. Négyen-öten keringtek a csomag körül, hogy fényképeket készítsenek róla minden oldalról, és elvégezzenek egy sor más vizsgálatot, mielőtt kinyitják.

Egy félórával később Maigret az igazgató irodáját hívta.

- A főnök épp most ment el – felelték.

Felhívta otthon, a lakásán, megtudta, hogy valahol a bal parton egy vendéglőben vacsorázik. A vendéglőbe még nem érkezett meg. Még tíz percet kellett várni.

– Ne haragudjék, főnök, hogy zavarom. Itt Maigret. Abban az ügyben hívom, amelyről már beszéltem magának. Lucas-nak igaza volt. Azt hiszem, az lenne a legjobb, ha idejönne, egy fontos személyiségről van szó, ez nagy port fog felverni...

Hallgatás.

– André Delteil, a képviselő... Igen, biztos vagyok benne. Rendben... Várom...

3. fejezet

*Egy emberről, aki holtan ugyanolyan kellemetlen, mint élőknek, és
Maigret álmatlan éjszakájáról*

Párizs rendőrfőnöke az Avenue Montaigne egyik nagy szállodájában vacsorázott külföldi újságírókkal, amikor a Bűnügyi Rendőrség főnöke végre elérte őt telefonon. A hírre előbb csak felkiáltott:

– Hogy az a!

Aztán csönd.

– Remélem, az újságírók még nem tudnak semmit – morogta.

– Még nem, de a riporterek itt mászkálnak a folyosókon, észrevették, hogy történt valami. Nem lehet sokáig titkolódnizni előttük.

Egy Gérard Lombras nevű újságíró, a jelentéktelen kis napihírek specialistája, aki minden este benézett a quai des Orfèvres-re, a lépcső legfelső fokán ült, szemben a laboratórium ajtajával, és békésen pipázgatott.

– Semmit ne tegyenek, semmit ne mondjanak az én utasításom nélkül – parancsolta a rendőrfőnök.

Most rá került a sor, ő telefonált, a szálloda egyik fülkéből felhívta a belügyminisztert. A félbeszakított vacsorák estéje volt ez. A kivételesen meleg időben tikkadt sétálók özönlöttek el az utcákat. A quai des Orfèvres-en a járókelők találgathatták, miért világos annyi ablak az Igazságügyi Palota ódon épületében, amikor még le sem szállt az est.

A cantali születésű belügyminiszter, aki mindvégig megőrizte szülőföldje tájszólását és nyers szókimondását, a hír hallatán felkiáltott:

– Ez az alak még holtában is ba... bennünket!

A Delteil család a boulevard Suchet-n lakott egy palotában, a Bois de Boulogne szélén. Mikor Maigret végre megkapta az engedélyt, hogy odatelefonáljon, egy inas azt válaszolta, hogy asszonya nincs Párizsban.

– Nem tudja, mikor érkezik vissza?

– Ősz előtt nemigen. Miami-ban van, és Delteil úr sincs itthon.

Maigret mindenesetre megkérdezte:

– Tudja, hol van?

– Nem.

– Tegnap Párizsban volt?

Egy kis csönd.

– Nem tudom.

– Hogy érti ezt?

– Az úr elment.

– Mikor?

– Nem tudom.

– Tegnapelőtt este?

– Azt hiszem, igen. Ki beszél?

– A Bűnügyi Rendőrség.

– Semmit sem tudok. Az úr nincs itt.

– Van rokona Párizsban?

– Az öccse, Pierre úr.

– Tudja a címét?

– Azt hiszem, az Étoile környékén lakik. A telefonszámát megadhatom. Egy pillanat... Balzac 51-02.

– Maga nem csodálkozott, hogy a gazdája nem ment haza?

– Nem, uram.

– Szólt magának, hogy ne várják?

– Nem, uram.

Új látogatók jelentek meg a tudományos laboratóriumban. Rateau, a vizsgálóbíró – akit a barátaitól, egy bridzspartiról hívtak el – és az államügyész halkán beszélgettek. Paul doktor, a törvényszéki orvos, aki ugyancsak valahol egy vendéglőben vacsorázott, az utolsók közt érkezett, szájában az elmaradhatatlan cigaretta.

– Vihetem? – kérdezte a nyitott utazóládára mutatva, amelyben még mindig ott volt a belegyömöszölt holttest.

– Elmondaná előbb, mik az első benyomásai?

– Annyit máris mondhatok, hogy ez nem mai hulla. Nocsak! Hisz ez Delteil!

– Igen.

Sokatmondó volt ez az igen. Tíz évvel ezelőtt a jelenlevők közül valószínűleg még senki sem ismerte volna fel a halottat. Akkoriban

Delteil fiatal ügyvéd volt, gyakrabban lehetett találkozni vele a Roland-Garros teniszstadionban és a Champs-Élysées bárjaiban, mint az Igazságügyi Palotában. Inkább filmsztárnak látszott, mint az ügyvédi kamara tagjának.

Nem sokkal később elvett egy vagyonos amerikai lányt, berendezkedtek a boulevard Suchet-n. Három évvel később jelöltette magát a képviselő-választásokon. A választási kampány során még az ellenfelei se vették komolyan.

Aztán alighogy megválasztották, egyik napról a másikra máris rengeteget beszéltek róla.

Egy párthoz sem tartozott, de mindegyik félt tőle, szüntelenül interpellált, felfedve a visszaéléseket, a politikai ravaszkodásokat, a szélhámosságokat, mégpedig úgy, hogy soha nem lehetett tudni, hová akar valójában kilyukadni.

A miniszterek és a képviselők minden fontos ülés kezdetén azt kérdezték egymástól:

– Delteil itt van?

És az arcok elkomorultak. Mert ha ott volt – bronzsínűre sülve, mint egy hollywoodi sztár, vékony barna bajuszkával –, az mindig azt jelentette, hogy viadalra van kilátás.

Maigret mogorva képet vágott. Hívta a megadott számot – egy bérelt lakást a rue Ponthieu-ben. Ott azt mondták neki, próbálja meg a Le Fouquet's-ban, a Le Fouquet's-ból pedig a Maximba irányították.

– Pierre Delteil úr maguknál van?

– Ki keresi?

– Mondja azt, hogy a bátyja ügyében.

Végre megkapta. Elég nehezen találták meg.

– Te vagy az, André?

– Nem. Itt a Bűnügyi Rendőrség. Legyen szíves, üljön taxiba, és jöjjön ide.

– Itt a kocsim az ajtó előtt. Mi történt?

– A bátyjáról van szó.

– Történt vele valami?

– Ne mondjon senkinek semmit, mielőtt velem találkozik.

– De...

Maigret letette a kagylót, bosszúsán nézte a tágas helyiségben

összeverődött csoportokat, és mivel éppen nem volt rá szükség, lement az irodájába. Lombras, az újságíró, megállította.

– Ugye nem feledkezik meg rólam, felügyelő úr?

– Nem.

– Egy óra múlva lapzárta, akkor már nem adhatok le semmit.

– Még előbb látjuk egymást.

– Ki ez? Nagy falat, ugye?

– Igen.

Torrence már várta, de Maigret, mielőtt elkezdte volna vele a beszélgetést, fölhívta a feleségét.

– Ne számíts rám ma este, sőt több mint valószínű, hogy éjszaka se megyek haza.

– Sejtettem, hogy valami történt.

Kis csönd. Maigret tudta, hogy mire vagy inkább kire gondol a felesége.

– Róla van szó?

– Mindenesetre még nem lett öngyilkos.

– Lőtt?

– Fogalmam sincs róla.

Odafenn Maigret nem mondott el mindent. Nem volt kedve mindenről beszámolni nekik. Még legalább egy óra hosszat a fejesek macerálják, csak aztán foghat hozzá nyugodtan a vizsgálathoz.

Torrence-hoz fordult.

– Megtaláltad a kölyköt?

– Nem. Beszéltem a volt főnökével és a kollégáival. Körülbelül három hete hagyta ott őket.

– Miért?

– Kítették a szűrét.

– Sikkasztás?

– Nem. Becsületesnek ismerték. De az utóbbi időben állandóan hiányzott. Kezdetben nem haragudtak érte. Mindenki rokonszenvesnek tartotta. De később, mivel egyre inkább csak a maga dolgai után járt...

– A baráti köréről megtudtál valamit?

– Semmit.

– Barátnő?

– Sose beszélt a magánügyeiről.

– Semmi flört a gépírónökkel?

– Van köztük egy – nem valami csinos –, aki elpirult, amikor róla beszélt, de az a benyomásom, hogy a fiú nem törődött vele.

Maigret tárcsázott.

– Halló! Mme Pardon? Itt Maigret. Otthon van a férje? Fárasztó napja van? Kérem, küldje egy percre a telefonhoz.

Arra volt kíváncsi, nem járt-e később a doktor újra a rue Popincourt-ban.

– Pardon? Resteltem, hogy zavarom, öregem. Még betegekhez kell mennie? Figyeljen ide, súlyos dolgok történtek a mi Lagrange barátunkkal... Igen... Voltam nála. Amikor eljöttem, akkor derült ki valami. Szükségem van a segítségére... Ez az... Szeretném, ha értem jönne...

Amikor újra felment az emeletre – Lombras kitarotán a sarkában volt –, a lépcsőn Pierre Delteilt pillantotta meg, annyira hasonlított a testvéréhez, hogy azonnal ráismert.

– Ön hívott ide?

– Pszt! – Maigret az újságíró jelenlétére figyelmeztette Delteilt.

– Jöjjön utánam.

Magával vitte a laboratóriumba. Éppen akkor nyitott be, amikor Paul doktor befejezve az első vizsgálatot, főlegyenesedett.

– Felismeri?

Mindenki némán állt. A jelenet kínosságát csak fokozta a két ember hasonlósága.

– Ki tette ezt?

– Ez az ön fivére?

A férfi nem könnyezett, de beharapta a szája szélét, a két keze ökölbe szorult. Tekintete megvillant.

– Ki tette ezt? – kérdezte újra Pierre Delteil, aki két-három évvel lehetett fiatalabb a fivérénél.

– Még nem tudjuk.

Paul doktor magyarázott:

– A golyó a bal szembe hatolt, és megakadt a koponyában. Amennyire meg tudom ítélni, kis kaliberű fegyverről van szó.

Az egyik készüléken a Bűnügyi Rendőrség főnöke beszélt a párizsi rendőrfőnökkel. Amikor visszajött a csoporthoz, közölte a miniszter

utasításait.

– Rövid hír a sajtónak, bejelenteni, hogy André Delteilt holtan találták egy utazóládában a Gare du Nord csomagmegőrzőjében. A lehető legkevesebb részletet közölni. Arra holnap is ráérünk.

Rateau vizsgálóbíró félrehúzta Maigret-t a sarokba.

– Politikai gyilkosságra gondol?

– Nem.

– Nőügy?

– Nem tudom.

– Gyanúsít valakit?

– Holnap tudni fogom.

– Számítok rá, hogy folyamatosan tájékoztat engem. Telefonáljon akár éjszaka is, ha van valami újság. Holnap reggel kilenctől az irodámban vagyok.

Maigret bólintott, és ment, hogy néhány szót váltson Paul doktorral.

Paul doktor a törvényszéki orvostani intézetbe ment, hogy hozzáfogjon a boncoláshoz.

Mindez időbe került. Már tíz óra volt, amikor a homályos árnyak egymás után eltűntek a rosszul világított lépcsőházban. Az újságíró nem tágitott a felügyelő mellől.

– Jöjjön egy percre az irodámba. Igaza volt. Ez nagy falat. André Delteilt, a képviselőt megölték.

– Mikor?

– Még nem tudjuk. Golyót röpítettek a fejébe. A tetemét egy utazóládában találtuk meg a Gare du Nord csomagmegőrzőjében.

– Miért nyitották föl a csomagot?

Jó szimata van, mi tagadás.

– Valami nyomot követett?

– Ma nem mondhatok többet.

– Éjszaka is ezzel az ügyel foglalkozik?

– Lehetséges.

– És ha maga után mennék?

– Akkor lecsukatom valamilyen ürüggyel, és holnap reggelig a hűvösön marad.

– Értettem.

– Akkor minden rendben.

Kopogtak az ajtón, Pardon jött be.

– Ki ez? – kérdezte a riporter.

– Egy barátom.

– Megtudhatom a nevét?

– Nem.

Amikor végre magukra maradtak, Maigret levetette a zakóját, és pipára gyújtott.

– Üljön le. Mielőtt odamennénk, szeretnék egy kicsit beszélgetni magával, és jobb, ha itt.

– Lagrange?

– Igen. Valóban beteg? S ha igen, mennyire?

– Vártam ezt a kérdést, idejövet folyvást ezen gondolkodtam, ugyanis nem könnyű egyértelmű választ adni. Beteg, az biztos. Már vagy tíz esztendeje cukorbeteg.

– És ez akadályozza abban, hogy normális életet éljen?

– Némileg. Inzulint kap. Megtanítottam neki, hogyan kell beadnia saját magának. Amikor házon kívül étkezik, mindig van a zsebében egy kis összehajtható mérleg, amivel lemérhet bizonyos ételleket. Aki inzulinkúrán van, annak ez fontos.

– Tudom. Mi van még?

– Szakkifejezésekben akarja hallani a diagnózist?

– Nem.

– Mindig is voltak mirigybántalmai, a hozzá hasonló fizikumú embereknél ez gyakori. Puhány, túlérzékeny, könnyen összecuklik.

– Jelenlegi állapota?

– Hát éppen ez az! Egészen furcsa lett. Nagyon meglepődtem ma délelőtt, amikor olyan állapotban találtam, amilyenben maga is látta. Hosszasan vizsgálgattam. Annak ellenére, hogy magas a vérnyomása, a szíve nem rossz, legalábbis nem rosszabb, mint egy vagy két hete, amikor pedig még normálisan járkált.

– Gondolt arra, hogy esetleg szimulál?

Pardon szemmel látható zavara jelezte, hogy gondolt erre. Aaggályosan kereste a megfelelő szavakat:

– Feltételezem, hogy jó oka van feltenni ezt a kérdést.

– Súlyos okaim vannak.

– A fia?

– Nem tudom. Jobb lesz, ha elmondom, miről van szó. Körülbelül 48 órája megölték egy embert, és több mint valószínű, hogy ott a rue Popincourt-ban.

– Azonosították?

– Igen. Delteil képviselő.

– Ismerték egymást?

– Majd a vizsgálat kideríti. Mindenesetre tegnap este, míg mi vacsora közben róla beszélünk, Lagrange taxit hívott a házuk elé, a sofőr segítségével lecipelt egy utazóbőröndöt, benne a holttest, és elvitte a Gare du Nord csomagmegőrzőjébe. Ez meglepi, nem?

– Az ilyen dolgok mindig meglepnek.

– Érti most már, miért akarom tudni, hogy ma reggel, amikor megvizsgálta, valóban beteg volt-e François Lagrange, vagy csak szimulált?

Pardon felállt.

– Mielőtt válaszolnék, szeretném újból megvizsgálni. Hol van?

Azt hitte, hogy Lagrange-t már bekísérték a Bűnügyi Rendőrség valamelyik irodájába.

– Még mindig otthon, az ágyában.

– Nem tud semmit?

– Nem tudja, hogy felfedezték a holttestet.

– Mi a szándéka?

– Magával mennék, ha odamegy. Kedveli őt?

Pardon habozott, végül elszánta magát az őszinte válaszra:

– Nem.

– Rokonszenvet érez iránta?

– Inkább szánalmat. Nem örültem, amikor megjelent a rendelőmben. Valamiféle zavart éreztem, azt, ami mindig elfog a gyengék láttán. De azt sem tudom elfelejteni, hogy egyedül nevelte fel a három gyerekét és azt sem, ahogy a legkisebb fiáról beszélt: remegett a hangja a felindulástól.

– Túlzott érzelmesség?

– Én is töprengtem rajta. Nem szeretem a síró férfiakat.

– Előfordult, hogy maga előtt sírt?

– Igen. Különösen, amikor a lánya elment, és még a címét sem hagyta meg.

- Találkoztam vele.
- Mit mondott?
- Semmit. Ő aztán nem sírt. No, megyünk?
- Gondolom, hosszadalmas lesz.
- Meglehet.
- Megengedi, hogy telefonáljak a feleségemnek?

Már sötét volt; amikor beültek a kapitányság egyik kocsijába. Az úton mindkettő hallgatott, ki-ki a saját gondolataiba merülve, előre félve a rá váró jelenettől.

- Állj meg a sarkon – mondta Maigret a sofőrnek.
- Meglátta Janvier-t a 37/b-vel szemben.
- A kollégád?
- Elővigyázatosságból az udvarban dugtam el.
- A házmesterné?
- Nem törődik velünk.

Maigret csöngetett, maga elé tolta Pardont. A házmesterfülkében már sötét volt. Az asszony nem szólt nekik, de a felügyelő látni vélte arcának világos foltját az üveg mögött.

Fenn, a harmadikon, fény szűrődött ki az egyik szobából.

- Menjünk föl.

Kopogott, mert nem találta a csöngőgombot a sötétben, a lépcsőházi világítás nem működött. Most hamarabb hangzott fel a kérdés, mint délelőtt:

- Ki az?
- Maigret felügyelő...
- Egy pillanat...

Lagrange nyilván megint fölvette a házikabátját. Reszketett a keze, alig tudta megfordítani a kulcsot a zárban.

- Megtalálta Alaint?

Amikor megpillantotta a doktort a félhomályban, arckifejezése megváltozott, és még sápadtabb lett. Állt mozdulatlanul, nem tudta, mit mondjon, mit tegyen.

- Megengedi, hogy bemenjünk?

Maigret a levegőbe szimatolt, az orrát égett papír-szag csapta meg. Lagrange még borostásabb volt, mint reggel, a szeme alatti táskák még petyhüdtebben lógtak.

– Tekintettel az egészségi állapotára – szólalt meg a felügyelő –, nem akartam a kezelőorvosa nélkül jönni. Pardon hajlandó volt elkísérni. Feltételezem, nincs ellenére, hogy megvizsgálja.

– Ma délelőtt már megvizsgált. Tudja, hogy beteg vagyok.

– Ha visszafekszik az ágyába, most újból megvizsgálja.

Lagrange tekintetén látszott, hogy tiltakozni szeretne, de végül beletörődött, visszament a szobájába, kibújt a háziköntösből, és lefeküdt.

– Tegye szabaddá a mellét – mondta szelíden az orvos.

Amíg Pardon a szívét hallgatta, a férfi mereven nézte a plafont. Maigret jött-ment a szobában. Felemelte a kandalló fekete rácsát, megpillantotta az elégett papírt, amelynek maradványait a piszkavassal gondosan porrá zúzták.

Pardon időről időre a szokásos orvosi utasításokat mormolta:

– Forduljon meg... Lélegezzék... Lélegezzék mélyen... Köhögjön...

Az ágytól nem messze egy ajtó nyílt, a felügyelő lenyomta a kilincset. Egy lakatlan szobát talált, nyilván valamelyik gyereké lehetett, a vaságyról leszedték a matracot. Felgyújtotta a villanyt. A szobát lomtárnak használták. Egy halom újság hevert az egyik sarokban, elrongyolódott könyvek, többek között tankönyvek, egy porlepte bőrönd. Jobbra az ablak mellett egy világosabb folt fehérlett a padlón, éppen olyan formájú, mint a pályaudvaron talált utazóláda.

Mikor Maigret visszament, az orvos éppen végzett a vizsgálattal, és elgondolkodva főlegyenesedett.

– Nos?

Pardon nem válaszolt azonnal, kerülté Lagrange rászégeződő tekintetét.

– Meggyőződésem szerint állapota lehetővé teszi, hogy válaszoljon a kérdéseire.

– Hallotta, Lagrange?

A férfi hangtalanul bámult rájuk, felváltva nézett egyikről a másikra, tekintete akár egy sebesült állaté, amely a fölé hajló emberekre mered, és próbálja megérteni, mi történik vele.

– Tudja, miért vagyok itt?

Lagrange, úgy látszik, valamiféle elhatározásra jutott – nyilván éppen a vizsgálat alatt –, mert nem szólt, és az arca is kifejezéstelen

maradt.

– Vallja be, hogy nagyon is jól tudja, miért jöttem, már délelőtt óta számít erre, a félelemtől beteg.

Pardon leült az egyik sarokban, a szék támlájára könyökölt, az állát megtámasztotta a kezével.

– Megtaláltuk az utazóládát.

Semmi reakció. Egyáltalán semmi nem történt. Talán egy villanásnyi időre összeszűkül a férfi pupillája, de Maigret még erre sem mert volna megesküdni.

– Nem állítom, hogy maga ölte meg André Delteilt. Lehet, hogy ártatlan. Bevallom, semmit sem tudok arról, ami itt történt, de az biztos, hogy maga vitte él a holttestet egy utazóládában a csomagmegőrzőbe. A saját érdekében jobban tenné, ha beszélne.

Továbbra is csönd, mozdulatlanság. Maigret csüggedt pillantással fordult Pardon felé.

– Elhiszem, hogy beteg, a tegnap esti erőfeszítés és az izgalmak megviselték. Egy okkal több, hogy őszintén válaszoljon a kérdéseimre.

Lagrange behunyta, majd kinyitotta a szemét, de az ajka meg se rezdült.

– A fia megszökött. Ha ő követte el a gyilkosságot, előbb-utóbb a kezünkre kerül, a maga hallgatása nem segít rajta. Ha pedig nem ő tette, éppen az ő biztonsága érdekében kellene tudnunk, hogy mi történt. Fegyver van nála. A rendőrséget figyelmeztettük.

Maigret közelebb ment az ágyhoz, önkéntelenül kissé Lagrange fölé hajolt. A férfi ajka végre megmozdult, valamit motyogott.

– Mit mond?

Lagrange váratlanul – ijesztő hangon – azt kiáltotta:

– Ne üssön meg! Nincs joga megütni.

– Eszembe se jutott, nagyon jól tudja.

– Ne üssön meg... Ne...

Hirtelen ledobta magáról a takarót, kapálódzott, úgy tett, mintha támadás ellen védekezne.

– Nem akarom... nem akarom, hogy megverjenek...

Rossz volt nézni. Kínos jelenet volt. Maigret tanácsot kérőn Pardon felé fordult. De miféle tanácsot adhatott volna az orvos?

– Ide figyeljen, Lagrange! Maga teljesen észnél van. És már nem

gyerek. Nagyon jól érti, amit mondok. Az imént még nem volt annyira beteg, volt energiája elégetni a kompromittáló iratokat...

Lagrange lecsöndesedett, de csak azért, hogy lélegzethez jusson, és aztán még elszántabban viaskodják. Fölvöltött:

– Ide hozzám!... Segítség!... Vernek... Nem akarom, hogy megverjenek... Engedjenek el...

Maigret megfogta a csuklóját.

– Most már elég, jó?

– Nem! Nem! Nem!

– Elhallgat végre?

Pardon fölállt, közelebb ment az ágyhoz, fürkésző pillantással nézte a beteget.

– Nem akarom... Hagyjanak... Fellármázom az egész házat... Megmondom mindenkinek...

Pardon Maigret fülébe súgta:

– Semmit nem húz ki belőle.

Alighogy elhúzódtak az ágytól, Lagrange újra mozdulatlanságba és csöndbe burkolódzott.

A felügyelő és a doktor az egyik sarokban tanácskozott.

– Azt hiszi, valóban eszét vesztette?

– Semmi bizonyosat nem tudok.

– Lehetséges ilyesmi?

– Ez mindig lehetséges. Megfigyelés alatt kellene tartani.

Lagrange megmozdította egy kicsit a fejét, hogy szemmel tartsa őket, nyilvánvalóan hallgatódzott. Biztosan megértette az utolsó szavakat. Láthatóan lecsillapodott.

Maigret fáradtan újra próbálkozott:

– Mielőtt elhatározná magát valamire, Lagrange, figyelmeztetnem kell: letartóztatási parancsom van a maga nevére. Lent vár két emberem. Ha nem ad a kérdéseimre kielégítő feleletet, bevitetem a börtönkórházba.

Semmi válasz. Lagrange a mennyezetet nézte teljesen üres arccal, mintha nem is hallotta volna, amit a felügyelő mond.

– Pardon doktor is megmondhatja, vannak olyan vizsgálatok, amelyekkel pontosan meg lehet állapítani, hogy valaki szimulál-e vagy sem. Ma reggel maga még nem volt bolond. És nem volt bolond akkor

sem, amikor elégette a papírjait. Most sem az, ebben biztos vagyok!

Vajon valóban átsuhant egy halvány mosoly a férfi arcán?

– Nem ütöttem meg magát, és nem is fogom megütni. De ismétlem, ez a magatartás semmire sem jó, legfeljebb ellenszenvet vált ki vagy még rosszabbat. Elszánta magát végre a válaszra?

– Nem akarom, hogy megverjenek! – ismételte Lagrange gépiesen, mintha imát mormolna.

Maigret fáradtságtól görnyedten az ablakhoz ment, kihajolt és leszólt az udvarra a felügyelőnek.

– Gyere fel Janvier-val!

Becsukta az ablakot, és nagy léptekkel róni kezdte a szobát. A folyosóról léptek zaja hallatszott.

– Ha föl akar öltözni, öltözhet. Ha nem, így viszik él, ahogy van, takaróba csavarva.

Lagrange egyre csak a már teljesen értelmetlenné vált szavakat ismételte:

– Nem akarom, hogy megverjenek... Nem akarom, hogy...

– Gyere, Janvier... Te is... Vigyétek a börtönkórházba. Fölösleges felöltöztetni, még képes újrakezdeni a kapálódzást... Mindenesetre rakjatok rá bilincset... Burkoljátok egy takaróba...

Az alattuk levő emeleten valaki kinyitotta az ajtót. Az udvar másik oldalán kivilágosodott egy ablak, egy hálóingbe öltözött nő könyökölt a párkányra, mögötte egy férfi kászálódott le az ágyról.

– Nem akarom, hogy megverjenek...

Maigret nem nézett rá, hallotta a bilincs kattanasát, lihegést, lépéseket, kiáltozást:

– Nem akarom, hogy... Segítség!... Segítség!

Valamelyik nyomozó valószínűleg befogta vagy betömte Lagrange száját, mert a hang előbb elgyöngült, majd elnémult, a léptek már a lépcsőházban kopogtak.

A hirtelen beállt csönd kínosnak hatott. A felügyelő először is pipára gyújtott. Aztán ránézett a szétdúlt ágyra, amelyről egy lepedő egészen a szoba közepéig lógott le. Az elnyútt papucs és háziköntös a padlón hevert.

– Mi a véleménye, Pardon?

– Még sok baja lesz velem!

– Sajnálom, hogy belerángattam ebbe az ügybe. Nem volt valami épületes látvány.

Mint akinek most jutott eszébe egy részlet, a doktor azt mormogta:

– Mindig annyira félt a haláltól.

– Ó!

– Minden héten új panaszokkal jelentkezett, hosszasan faggatott, hogy súlyos-e az állapota. Orvosi könyveket vásárolt. Valószínűleg megtalálja őket itt valahol.

Maigret valóban rábukkant a könyvekre a komód egyik fiókjában, néhány oldal meg volt jelölve.

– Most mit fog tenni?

– Előbb majd a kórházban foglalkoznak vele. Ami engem illet, folytatom a vizsgálatot. Mindenekelőtt szeretném megtalálni a fiát.

– Azt hiszi, ő volt?

– Nem. Ha Alain lenne a gyilkos, nem kellett volna ellopnia a revolveremet. Amikor ő nálam járt, a gyilkosság már megtörtént. A halál legalább negyvennyolc órája, tehát kedden, beállt.

– Itt marad még?

– Néhány percig. Várom a nyomozókat, akiket idehívtam Janvier-val. Egy órán belül megkapom Paul doktor jelentését.

Nemsokára megérkezett Torrence két kollégájával, megjöttek a helyszínelők is az összes felszereléssel.

Míg Maigret utasításokat adott nekik, Pardon félrehúzódott.

– Jön?

– Megyek.

– Hazavigyem?

– Éppen arra akartam kérni, engedje meg, hogy bemehessek a börtönkórházba. Vagy rossz szemmel néznék a kollégák?

– Ellenkezőleg. Van valami ötlete?

– Nincs. De szeretném újra látni Lagrange-t, esetleg meg is próbálkoznék vele újra. Felkavarja az embert az ilyesmi.

Jólesett megint egy kis utcai levegőt szívni. A két férfi átment a quai des Orfèvres-re. Maigret már előre tudta, hogy a szokásosnál jóval több ablak lesz világos. Pierre Delteil nagy sportkocsija még mindig a járda mellett állt. A felügyelő összeráncolta a homlokát, amikor meglátta, hogy Lombras, az újságíró, még mindig ott strázsál az előszobában.

– Delteil öccse önt várja, felügyelő. Még mindig nincs semmi híre a számomra?

– Még mindig semmi, fiacskám.

Szórakozottan válaszolt, Gérard Lombras egyébként majdnem egyidős volt vele.

4. fejezet

Az álmatlan éjszaka folytatása és kellemetlen találkozások

Pierre Delteil rögtön agresszíven viselkedett. Amíg például Maigret utasításokat adott a kis Lapointe-nek, aki éppen megkezdte a szolgálatot, Delteil fenékkal a felügyelő íróasztalának támaszkodva, gondosan manikűrözött ujjával egy ezüst cigarettatárcán dobolt. Majd, amikor a felügyelő az induló Lapointe után szólt, és megkérte, hogy rendeljen néhány szendvicset és sört, ő leplezetlen iróniával mosolygott.

Igaz, elég komoly megrázkódtatás érte, idegessége nőttön-nőtt, olyannyira, hogy még nézni is fárasztó volt.

– Végre! – kiáltott, amikor az ajtó becsukódott, és a felügyelő leült az íróasztalhoz.

Azután, mivel Maigret úgy nézett rá, mintha először látná, így folytatta:

– Gondolom, arra a következtetésre fog jutni, hogy rablógyilkosságról vagy valami nőügyről van szó. Megkapta már fentről az utasítást az ügy eltussolására? Én pedig el fogom mondani...

– Üljön le, Delteil úr.

Nem ült le azonnal.

– Irtózom attól, hogy álló emberrel beszélgessek.

Maigret hangja kimerült, tompa volt. A mennyezeti világítás nem égett, csak az íróasztallámpa árasztott zöldes fényt. Pierre Delteil végre elhelyezkedett a felajánlott széken, keresztbe tette, majd ismét szétvetette a lábát, már kinyitotta a száját, hogy valami újabb kellemetlenséget mondjon, de nem jutott rá ideje.

– Egyszerű formáság – vágta el a szavát Maigret, és anélkül hogy ránézett volna, kinyújtotta a kezét –, megmutatná a személyazonossági igazolványát?

Gondosan megvizsgálta, ide-oda forgatta, akár egy vámtiszt.

– Filmproducer – olvasta a foglalkozást. – Sok filmet készített, Delteil úr?

– Az a helyzet, hogy...

– Egyet?

Még nem fogtunk hozzá, de...

– Ha jól értem, eddig egyetlen filmet sem forgatott, ön a Maximban tartózkodott, amikor utolértem telefonon, valamivel korábban pedig a Fouquet's-ben szórakozott. Meglehetősen drága, bútorozott lakosztályt bérel a rue Ponthieu-ben, és van egy nagyon szép kocsija.

Tetőtől talpig végignézte, mintha csak csodálná öltönye szabását, selyemingét és drága cipőszalonból való cipőjét.

– Van saját jövedelme, Delteil úr?

– Nem értem, mit jelentenek ezek a...

– Ezek a kérdések – fejezte be a felügyelő higgadtan. – Semmit. Mit csinált ön, mielőtt a fivére képviselő lett?

– A választási kampányban dolgoztam.

– És azelőtt?

– Én...

– Igen. Összegezve tehát: néhány éve ön többé-kevésbé a fivére szürke eminenciása. Cserében ő gondoskodott az ön szükségleteiről.

– Meg akar szégyeníteni? Erre is utasították? Vallja be, hogy az urak nagyon jól tudják, itt politikai gyilkosságról van szó, és megbízták azzal, tussolja el a dolgot, kerül, amibe kerül. Azért vártam meg, mert ezt már ott fönt megértettem! A leghatározottabban kijelentem önnek...

– Ön tudja, ki a gyilkos?

– Nem. De a fivérem kellemetlenné vált, ezért úgy intézték, hogy...

– Rágyújthat a cigarettájára.

Hirtelen csönd lett.

– Gondolom, ön szerint nem lehet szó másról, csak politikai gyilkosságról.

– Ön tudja, ki a bűnös?

– Itt én teszek fel kérdéseket, Delteil úr. Fivérének voltak szeretői?

– Ezt mindenki tudja. Nem csinált belőle titkot.

– A feleségével szemben sem?

– Nem lett volna sok értelme a titkolódzásnak, válófélben voltak. Ez az egyik oka annak, hogy Pat Amerikában van.

– A feleség akart válni?

Pierre Delteil habozott.

- Miért?
- Valószínűleg azért, mert már unta a dolgot.
- És a fivére?
- Ismeri az amerikai nőket?
- Találkoztam már egypárral.
- Gazdagokkal is?
- Igen.

– Akkor bizonyára tudja, hogy félig-meddig játékból mennek férjhez. Nyolc évvel ezelőtt Pat átutazóban Franciaországban járt. Először jött Európába. Kedve támadt itt maradni, Párizsban palotát vásárolni, részt venni a párizsi társadalmi életben...

– És egy férjet szerezni, aki szerepet játszhat ebben a társadalmi életben. Ő ösztönözte a fivérét a politikai szereplésre?

– A fivérem már régen gondolt erre.

– Így hát egyszerűen felhasználta azokat az anyagi eszközöket, amelyeket ez a házasság biztosított számára, ön azt mondta, hogy az asszony nemrégiben megelégtelte a házasságot, és visszament az Amerikai Egyesült Államokba, hogy beadja a válókeresetet. Mi lett volna a fivérével?

– Folytatta volna politikai pályafutását.

– És a vagyon? A gazdag amerikai nők általában megteszik azt az óvintézkedést, hogy házasság esetén kizárólagosan tartják meg különvagyonukat.

– André egyébként sem fogadta volna el a pénzét. Egyáltalán nem értem, mire jók ezek a kérdések...

– Ismeri ezt a fiatalembert?

Maigret odanyújtotta neki Alain Lagrange fényképét. Delteil értetlenül nézte, majd felemelte a fejét.

– Ez a gyilkos?

– Azt kérdeztem: látta-e már valamikor?

– Soha.

– Ismer egy bizonyos Lagrange-t, François Lagrange-t? – Delteil kutatni kezdett az emlékezetében, mint akinek nem teljesen ismeretlen a név, de nem tudja, hova tegye.

– Azt hiszem – fűzte hozzá Maigret –, bizonyos körökben Lagrange bárónak nevezték.

– Igen, most már tudom, kiről beszél. Többnyire egyszerűen csak bárónak hívták.

– Jól ismeri?

– Időnként találkoztam vele a Fouquet’s-ban vagy másutt. Az is megesett, hogy kezet fogtunk... Meg kellett innom vele egy aperitifet...

– Üzleti kapcsolatban voltak?

– Hála Istennek, nem.

– A fivére ismerte?

– Valószínűleg úgy, mint én. Többé-kevésbé mindenki ismerte a bárót.

– Mit tud róla?

– Majdnem semmit. Hülye alak, amúgy kedves hülye, egy nagy puhány, aki megpróbál befurakodni a társaságba.

– Mi a foglalkozása?

Pierre Delteil túlságosan naivan kérdezte:

– Van foglalkozása?

– Feltételezem, hogy valamiből élnie kell. Nem mindenkinek adatott meg egy képviselő fivér.

De erre már nem volt szükség. A fiatal Delteil megszelídült, anélkül hogy ő maga észrevette volna.

– Amolyan üzletember. Legalábbis, gondolom. Nem ő az egyetlen ebből a típusból. Az a fajta, aki elkapja az ember kabátujját, és bejelenti: egy néhány százezres üggyel foglalkozik éppen, aztán kölcsönt kér ebédre vagy taxira.

– Nyilván a fivérét is pumpolta?

– Mindenkit megpróbált pumpolni.

– Nem gondolja, hogy fivére esetleg igénybe vette a szolgálatait?

– Biztos, hogy nem.

– Miért?

– Mert a bátyám óvakodott a hülyéktől. Nem tudom, hová akar kilyukadni. Az a benyomásom, hogy vannak bizonyos információi, amelyekről nem akar beszélni. Egyet aztán végképp nem értek, honnan tudták meg, hogy a Gare du Nord csomagmegőrzőjében, egy bőröndben van André holtteste?

– Nem tudtuk.

– Tehát véletlen volt?

Ismét gúnyosan elmosolyodott.

– Majdnem véletlen. Még egy kérdés. Egy bátyja típusú férfi miért látogatható meg a lakásán egy olyan embert, mint a báró?

– Meglátogatta?

– Nem válaszolt a kérdésemre.

– Teljesen valószínűtlennek tartom.

– Egy bűntény a vizsgálat kezdetén mindig teljesen valószínűtlennek látszik.

Kopogtak, a felügyelő kiszólt:

– Tessék.

A Dauphine söröző pincére hozta a szendvicseket és a sört.

– Parancsol, Delteil úr?

– Köszönöm.

– Köszöni, nem?

– Éppen vacsoráztam, amikor...

– Nem tartóztatom tovább. Tudom a telefonszámát. Lehet, hogy holnap vagy később szükségem lesz magára.

– Ön tehát elveti a politikai gyilkosság lehetőségét?

– Én nem vetek el semmit. Amint látja, dolgozom.

Felvette a telefonkagylót, hogy még világosabban jelezze, a beszélgetés befejeződött.

– Halló! Maga az, Paul?

Delteil tétoázott, végül fogta a kalapját, és az ajtó felé indult.

– Mindenesetre tudja meg, nem fogom hagyni, hogy...

Maigret csak a kezével intett:

Jó éjszakát! Jó éjszakát!

Az ajtó becsukódott.

– Itt Maigret... Nos?... Igen, sejtettem... Maga szerint tehát kedden ölték meg, este vagy esetleg az éjszaka folyamán?... Ha ez stimmel... Körülbelül...

Kedden, csakhogy kedd délután telefonált utoljára François Lagrange a doktornak, hogy biztosan megtudja: ott lesz-e Maigret a másnapi vacsorán. Ekkor még szeretett volna találkozni a felügyelővel, és több mint valószínű, hogy nem pusztán kíváncsiságból. Ezek szerint akkor nem várta a képviselő látogatását, de talán valamelyik következő nap számított rá.

Szerdán reggel a fia, Alain, megjelent a boulevard Richard-Lenoiron, Mme Maigret szerint olyan idegesen, olyan rémült arccal, hogy ő megszánta és pártfogásába vette.

Miért ment oda a fiatalember? Tanácsot kérni? Részt vett a bűntény elkövetésében? Felfedezte a holttestet, még mielőtt belegyömösölték volna az utazóládába?

Annyi bizonyos, hogy Maigret revolverét látva, másként határozott: megkaparintotta a fegyvert, lábujjhegyen kilopakodott a lakásból, és sietett az első fegyverkereskedőhöz töltenyeket vásárolni.

Tehát valamilyen ötlete támadt.

Ugyanaznap este az apja nem ment el Pardonékhöz vacsorára. Ehelyett taxit hívott, és elvitte a holttestet a Gare du Nord-ra, majd ágyba feküdt, rosszul lett.

– A golyó, Paul? – kérdezte Maigret.

Mint várta, a golyót nem az ő amerikai automatájából lőtték ki – ez különben nem is lett volna lehetséges, hiszen a fegyver a gyilkosság időpontjában még náluk volt hanem egy kis kaliberű 6,35-ös fegyverből, amely nem is csinált volna nagy bajt, ha a lövedék a bal szemem át nem jut közvetlenül a koponyába.

– Semmi más jelentenivaló?... A gyomor?

Bőséges vacsora maradványait mutatta, az emésztés éppen csak megkezdődött. Ezért a gyilkosság Paul doktor szerint este tizenegy óra körüli időpontra tehető: Delteil képviselő nem tartozott a korán vacsorázók közé.

– Köszönöm, öregem. Nem, ami még hátra van, az már nem a maga reszortja.

Nekilátott a szendvicseknek, teljesen egyedül ült az irodájában, amelyet csak a lámpa zöldes fénye világított meg. Nyugtalannak, rosszkedvűnek érezte magát. A sör langyos volt. Elfelejtett kávé rendelni, megtörölte a száját, kivette a faliszekrénybe dugott konyakos üveget, és töltött egy pohárral.

– Halló! Kapcsolja nekem a börtönkórházat.

Meglepődött, hogy Journe hangját hallja. A professzor személyesen dolgozott az ügyön.

– Volt ideje megvizsgálni az emberemet? Mi a véleménye róla?

Egy határozottabb választól egy kicsit megkönnyebbült volna a

felügyelő, de az öreg Journe nem volt a határozott válaszok embere. A professzor szakkifejezésekkel tarkított értekezésbe fogott, amelyből Maigret megértette, hogy hatvan százalék körüli annak a lehetősége, hogy Lagrange szimulál, de hetek telhetnek el, amíg ezt tudományosan bebizonyítják, hacsak a páciens el nem követ valami ügyetlenséget.

– Pardon doktor még ott van maguknál?

– Éppen most készül elmenni.

– Lagrange mit csinál?

– Nagyon szófogadó. Hagyta, hogy ágyba fektessék, gyerekesen panaszkodni kezdett az ápolónőnek. Sírva bevallotta neki, hogy meg akarták verni, hogy mindenki őt üldözi, és hogy így volt ez egész életében...

– Holnap délelőtt meglátogathatom?

– Amikor óhajtja.

– Pardonnal szeretnék két szót váltani.

A doktor átvette a kagylót.

– Nos?

– Semmi újat nem tudok. Nem osztom teljesen a professzor véleményét, de ő illetékesebb, én már évek óta nem foglalkozom pszichiátriával.

– Mi a maga álláspontja?

– Jobban szeretnék néhány óra gondolkodás után válaszolni a kérdésre. Túl komoly ez ahhoz, hogy az ember csak úgy könnyedén véleményt mondjon. Nem megy haza aludni?

– Még nem. Aligha alszom az éjjel.

– Nincs szüksége rám?

– Nincs, öregem, köszönöm. Kérjen elnézést a nevemben a feleségétől.

– Már megszokta.

– Az enyém is, szerencsére.

Maigret fölkerekedett, el akart menni a rue Popincourt-ba, meg akarta nézni, hol tartanak az emberei. Nem nagyon remélte, hogy a kandallóban elégetett papírokkal kapcsolatban nyomra bukkannak, de kedve támadt körbeszimatolni a lakásban.

Abban a pillanatban, amikor feltette a kalapját, megszólalt a telefon.

– Halló! Maigret felügyelő? Itt a rue Saint-Denis-beli őrszem. Azt

mondták, azonnal hívjam fel önt. Itt Lecoeur közrendőr.

Maigret érezte, hogy a rendőr nagyon izgatott.

– Arról a fiatalemberről van szó, akinek a fényképét megkaptuk. Van itt egy illető...

Összeszedte magát:

– ...egy személy, akinek az imént rabolták el az irattárcáját a rue Maubeuge-ben...

A panaszos nyilván ott volt, és hallgatta a beszélgetést, ezért Lecoeur rendőr kereste a szavakat.

– Egy vidéki gyárosról van szó... tessék várni... Clermont-Ferrand-ból... A rue Maubeuge-ben járt körülbelül egy félórával ezelőtt, amikor egy férfi ugrott elő a homályból, és egy nagy revolvert tartott az orra alá... pontosabban egy fiatalember...

Lecoeur szólt valakihez, aki ott állt mögötte.

– Azt mondja, egy egészen fiatal ember, majdnem gyerek... Látszott, hogy remeg a szája széle, és csak nagy nehezen tudta kinyögni: „A pénztárcáját.”

Maigret összeráncolta a homlokát. Egy profi útonálló százból kilencvenkilenc esetben azt mondja: „A pénztárcádat!” Már ebből is felismerhető az amatőr, a kezdő.

– Amikor a panaszos a fiatalemberről beszélt nekem – folytatta Lecoeur nem minden elégedettség nélkül –, rögtön a fényképre gondoltam, arra, amit tegnap kaptunk, és megmutattam neki. Habozás nélkül felismerte... Hogyan?

A Clermont-Ferrand-i gyáros szólt közbe, Maigret hallotta, amint határozott hangon mondja:

– Tökéletesen biztos vagyok benne!

– Azután mit csinált? – kérdezte Maigret.

– Kicsoda?

– A támadó.

Ismét két hangot lehetett hallani, mint amikor egy rádió rosszul van beállítva, és két hang mondja ugyanazt a szöveget:

– Elfutott.

– Milyen irányban?

– A boulevard Chapelle felé.

– Mennyi pénz volt a tárcában?

– Körülbelül háromszáz frank. Mit tegyek? Óhajt találkozni vele?
– A panaszossal? Nem. Vegye jegyzőkönyvbe a vallomását. Egy pillanat! Adja át neki a kagylót.

A férfi azonnal megszólalt:

– Grimal vagyok, Gaston Grimal, de szeretném, ha a nevem nem...
– Magától értetődik. Csak azt szeretném megkérdezni, nem tűnt-e fel önnek valami a támadó magatartásában, valami meglepő?
Gondolkozzék egy kicsit, kérem.

– Már egy félórája gondolkozom. Az összes iratom...

– Majdnem biztos, hogy visszakapja. A támadó?

– Inkább jó családból való fiatalembernek látszott, mint huligánnak.

– Messze voltak az utcai lámpától?

– Nem. Mint ide a másik szoba. A fiú legalább annyira meg volt rémülve, mint én, annyira, hogy nem is...

– Védekezett.

– Pontosan. De aztán arra gondoltam, hogy könnyen történhet baleset és...

– Semmi egyéb? Milyen öltönyt viselt?

– Sötét öltönyt, talán sötétkéket.

– Gyűrött volt?

– Nem tudom.

– Köszönöm, Grimal úr. Csodálkoznék, ha reggelig nem találná meg egy őrző a pénztárcáját valahol a járdán. Természetesen pénz nélkül.

Erre Maigret nem gondolt, és most nagyon haragudott magára. Alain Lagrange szerzett egy revolvert, de hogy kevés pénz van a zsebében, arra fogadni lehetett volna a rue Popincourt-i életvitelt ismerve.

A felügyelő hirtelen otthagya az irodát, átment a rádiósokhoz, ahol csak két ember volt szolgálatban.

– Adjatok le általános felhívást az őrszobáknak és a kocsiknak.

Nem egészen félórával később minden párizsi őrszobán a rádiót hallgatták.

Maigret felügyelőnek jelenteni minden fegyveres támadást vagy támadási kísérletet, amely huszonnégy órán belül történt. Sürgős.

Maigret megismételte a felhívást, és megadta Alain Lagrange személyleírását.

Minden bizonnyal még a Gare du Nord és a boulevard Chapelle

környékén bujkál.

Nem tért vissza azonnal az irodájába, átment a szállodákat nyilvántartó szolgálathoz.

– Nézzenek utána, nem találják-e meg valahol Alain Lagrange nevét. Valószínűleg egy másodosztályú hotelben.

Ennek utána kellett nézni. Alain nem mondta meg Mme Maigret-nek a nevét. Alhatott a következő éjszaka szállodában. Nem ismerték a személyazonosságát, miért ne írhatta volna valódi nevét a bejelentőlapra?

– Megvárja, felügyelő úr?

– Nem. Hozzák föl a választ.

A szakértők visszajöttek a rue Popincourt-ból összes szerkentyűjükkel, de a két felügyelő még ott maradt. Fél egykor Maigret-t felhívta a rendőrfőnök.

– Semmi újság?

– Eddig semmi biztos.

– Az újságok?

– Csak egy rövid hírt fognak közölni, de az első kiadás megjelenése után számíthatunk a riporterek rohamára.

– És maga mit gondol, Maigret?

– Még semmit. Delteil testvére erőnek erejével politikai gyilkossággá akarja kikiáltani. Szelíden lebeszéltem róla.

A Bűnügyi Rendőrség főnöke is telefonált, sőt Rateau bíró is. Ezen az éjszakán mindannyian rosszul aludtak. Ami Maigret-t illeti: ő nem is akart aludni.

Negyed kettőkor meglepő telefonhívást kapott. Nem a Gare du Nord környékéről, nem is a város központjából, hanem Neuillyből, a rendőrségről.

Egy járőrszolgálatról visszatérő rendőrnek elmondták Maigret felhívását. A rendőr a fejét vakargatta, és végül azt dörmögte:

– Tán az volna a legjobb, ha telefonálnék neki.

Az őrsparancsnoknak előadta a történetet. Az őrsparancsnok is biztatta, forduljon a felügyelőhöz. A rendőr fiatalember volt, csak néhány napja hordta az egyenruhát.

– Nem tudom, érdekli-e önt – mondta, túlságosan közel tartva a kagylót, annyira, hogy berezonált a hangja. – Ma reggel, azaz inkább

tegnap reggel, hiszen már elmúlt éjfél... a boulevard Richard-Wallace-on voltam szolgálatban, a Bois de Boulogne szélén, majdnem szemben a Bagatell-lel, mert csak ma este vagyok éjszakás... Van ott egy sor egyforma ház. Tíz óra körül lehetett... Megálltam, hogy megnézzek egy nagy, külföldi márkájú kocsit, amelynek a rendszámabláját nem ismertem... Egy fiatalember jött ki mögöttem a házból, a 7/b-ből... Nem figyeltem rá, mert egész természetesen ment az utcasarok felé. Aztán megláttam a házmesternét, aki szintén kijött a kapun, és nagyon furcsa képet vágott...

Ismerem őt valamennyire, már váltottunk néhány szót, amikor egy idézést vittem valakinek, aki a házban lakik... ő is megismert engem...

– Nyugtalannak látszik – mondtam neki.

Azt felelte:

– Azon töprengek, mit keresett ez ebben a házban.

És a fiatalember után nézett, aki éppen befordult a sarkon.

– Elment a fülke előtt anélkül, hogy kérdezett volna valamit – folytatta a házmesterné. – A lift felé tartott, de tétovázott, aztán elindult a lépcső felé. Sose láttam, ezért utánamentem.

– Kit keres?

Már felment néhány lépcsőfokot. Visszafordult, meglepődve, majdnem ijedten, egy pillanatig mozdulatlan maradt, nem válaszolt.

Végül csak annyit bírt kinyögni:

– Úgy látszik, eltévesztettem a házat.

A rendőr folytatta:

– A házmesterné azt állította, hogy a férfi olyan furcsán nézett rá, hogy ő nem mert erősködni. De amikor a fiatalember kiment, követte. Kíváncsivá tett, és magam is elmentem a rue Longchamp sarkáig, de már nem láttam senkit. A fiatalember nyilván futásnak eredt. Csak most mutatták meg nekem a fényképet. Nem vagyok biztos benne, de azért fogadni mernék, hogy ő volt. Talán nem kellett volna önnek telefonálnom, de az őrsparancsnok azt mondta...

– Nagyon jól tette.

A fiatal rendőr nem vesztette el a lélekjelenlétét, hozzáfűzte:

– Émile Lebraz-nak hívnak.

Maigret behívta Lapointe-et.

– Fáradt vagy?

– Nem, főnök.

– Letelepszél az irodámban, átveszed az üzeneteket. Remélem, háromnegyed órán belül itt vagyok. Ha van valami sürgős, hívj fel Neuillyben, a boulevard Richard-Wallace 7/b-ben. A házmesternének biztosan van telefonja. Sőt időt nyernénk, ha most telefonálnál neki, és figyelmeztetnéd, hogy beszélnem kell vele. Így lesz ideje fölkelni, pongyolába bújni, mielőtt odaérek.

A kihalt utcákon nem tartott sokáig az út. Mikor Maigret csöngetett, a házmesterfülkében már világos volt. A házmesterné nem pongyolában, hanem teljesen fölöltözve várta. Az elegáns házban a házmesterfülke inkább szalonnak tűnt. A szomszéd szobában – a félig nyitott ajtón át – Maigret egy alvó gyermeket pillantott meg.

– Maigret úr? – suttogetta a derék asszony, teljesen meghatva attól, hogy személyesen fogadhatja a felügyelőt.

– Rendkívül sajnálom, hogy fölébresztettem. Csak arra kérem, nézze meg ezeket a fényképeket. Meg tudná mondani nekem, hogy az a fiatalember, akit tegnap délelőtt a lépcsőházban meglepett, hasonlít-e valamelyikükhöz?

Elővigyázatosságból Maigret több, nagyjából egykorú fiatalembert ábrázoló fényképet vitt magával. A házmesterné még annyit se habozott, mint a clermont-i gyáros.

– Ő az! – mondta Alain Lagrange fényképére mutatva.

– Egészen biztos benne?

– Nem lehet összetéveszteni.

– Amikor ön utolérte, nem viselkedett fenyegetően?

– Nem! Furcsa, hogy ezt kérdezi, mert én is gondolkodtam ezen. De inkább csak bizonytalan benyomásaim vannak... érti, ugye? Nem szeretnék olyasmit állítani, amiben nem vagyok biztos. Amikor megfordult, nem mozdult, de nekem összeszorult a gyomrom. Mindent egybevetve: valahogy úgy tűnt, tétovázik, hogy elbánjon-e velem...

– Hányan laknak a házban?

– Emeletenként két lakás van, az összesen tizennégy, a ház hétemeletes. Két lakás üres. Az egyik család három hete Brazíliában van, a brazil francia követségen dolgoznak, az ötödik emeleten lakó úr pedig tizenkét napja meghalt.

– Tudna egy listát adni nekem a lakókról?

– Hogyne. Van is egy készen.

A víz forrásnak indult a gázon, a házmesterné átadta a gépelt listát a felügyelőnek, és hozzáfogott, hogy elkészítse a kávé.

– Gondoltam, iszik egy csészével. Ilyenkor... A férjem, akit nagy bánatomra a múlt évben elvesztettem, nem dolgozott éppen a rendőrségen, de a köztársasági gárda tagja volt.

– Két nevet látok a földszinten: Delvalék és Trélóék.

Az asszony nevetett:

– Delvalék. igen. Importőrök, a place des Victoires-on van az irodájuk. Trélo úr egyedül él. Nem ismeri őt? Filmszínész, komikus.

– Mindenesetre a fiatalember nem őket kereste, hiszen lifttel akart fölmenni, de végül a lépcső felé indult.

– Az első emeleten balra, mint látja, Désquins úr lakik, jelenleg nincs itthon. Szabadságra utazott a gyerekeihez, akiknek délen van birtokuk.

– Mit csinál?

– Semmit. Gazdag, özvegy, nagyon udvarias és békés.

– Jobbra Rosettiék?

– Olaszok. Az asszony nagyon szép. Három alkalmazottat tartanak és egy nevelőnőt a gyerek mellett, aki nemrég múlt egy éves.

– Foglalkozás?

– Rosetti úr az autószakmában dolgozik. Az ő kocsija volt az is, amit a rendőr nézegetett, amikor kimentem a fiatalember után.

– A másodikon? Elnézést kérek, hogy ilyen sokáig föltartom.

– Nem tesz semmit. Két cukorral? Tejet?

– Tejet nem kérök, köszönöm. Mettall. Ő kicsoda?

– Gazdag emberek, de nem maradnak meg náluk a szobalányok, mert Mettall asszony beteges, mindenkire gyanakszik.

Maigret feljegyezte észrevételeit a lista margójára.

– Ugyanazon az emeleten, amint látom, Beaumarék.

– Gyémántügynökök. Elutaztak. Most van a szezon, a postájukat utánuk küldtem Svájcba.

– A harmadikon jobbra Jeanne Debul. Egyedülálló asszony?

– Igen, egyedülálló.

A házmesterné ezt olyan hangon mondta, mint amelyet az asszonyok általában azzal a nővel szemben szoktak használni, aki szálla a szemükben.

– Mifajta?

– Nehéz besorolni akárhova. Tegnap délfelé elutazott Angliába. Eléggé meglepődtem, mert előzőleg nem beszélt róla.

– Kinek?

– A háztartási alkalmazottjának; rendes lány, nekem mindent elmesél.

– Fönn van a lány?

– Igen. Este egy jó darabig itt volt nálam. Halogatta a lefekvést, nagyon félős, irtózik attól, hogy egyedül aludjon egy lakásban.

– Azt mondja, hogy a lány csodálkozott?

– Igen. Előző éjjel Debul asszony megint hajnalban jött haza, mint máskor is gyakran. Tudja, asszonynak szólítják, de szerintem sose volt férjnél.

– Hány éves?

– Az igazat mondjam, vagy azt, amit bevall?

– Mind a kettőt.

– Ismerem a valódi életkorát, mert a papírjai a kezemben voltak, amikor kibérelte a lakást.

– Mennyi ideje ennek?

– Körülbelül két éve. Azelőtt a rue Notre-Dame-de-Lorette-ben lakott. Röviden: negyvenhét éves, de negyvennek mondja magát. Reggel meglátszik rajta a kora. Este... biz' isten...

– Van szeretője?

– Nem arról van szó, amire gondol. Akkor nem maradhatna meg a házban. A gondnok ebben a tekintetben nagyon szigorú. Nem is tudom, hogy mondjam.

– Azért próbálja meg.

– Nem ugyanazokból a körökből való, mint a többi lakó, de nem is olyanvalaki, aki rossz látszatot keltene. Nem kitartott nő. Van pénze. Mindenféle leveleket kap a bankjától, a tőzsdeügynökétől. Lehetne özvegy vagy elvált asszony, aki tud élni.

– Fogad vendégeket?

– Selyemfiúkat nem, ha erre gondolt. Időnként jön egy férfi, aki az üzleti ügyeit intézi, barátnők, néha házaspárok. Inkább ő jár el. Délig ágyban van. Délután be szokott menni a városba, diszkrét eleganciával öltözik mindig. Amikor hazajön, estélyi ruhát vesz, és jóval éjfél után

látom hazajönni. Érdekes, amit Georgette, a szobalánya mond. Sokat költ, csak a szőrméi vagyont érnek, az ujján állandóan egy óriási gyémántot hord. Georgette mégis azt állítja, hogy fukar, és hogy az ideje nagy részét azzal tölti, hogy ellenőrzi a háztartási kiadásokat.

– Mikor ment el?

– Fél tizenkettő körül. Georgette ezen lepődött meg. Ilyenkor asszonya még ki se szokott kelni az ágyból. Még aludt, amikor felhívták telefonon. Rögtön utána hozatott egy vasúti menetrendet.

– Ez tehát valamivel azután történt, hogy a fiatalember megpróbált behatolni a házba?

– Nem sokkal azután, igen. Meg se várta a reggelijét, azonnal összecsomagolt.

– Sok csomagja volt?

– Csak bőröndök, utazóláda nem. Sokat utazott már.

– Miért mondja ezt?

– A táskái tele voltak ragasztva címkékkel, csupa előkelő szálloda: Deauville, Nizza, Nápoly, Róma és egy sor más külföldi város szállója.

– Nem mondta, mikor jön vissza?

– Nekem nem. Georgette se tudja.

– Nem kérte, hogy küldjék utána a postáját?

– Nem. Odatelefonált a Gare du Nord-ra, hogy foglaljanak neki helyet a calais-i gyorsra.

Maigret meghökkent. A Gare du Nord újra meg újra felbukkant az ügy kezdete óta. A Gare du Nord megőrzőjében helyezte el François Lagrange a képviselő holttestét tartalmazó utazóládát. A Gare du Nord környékén támadta meg fia a Clermont-Ferrand-i gyárost.

Ugyanez az Alain lopakodott be a boulevard Richard-Wallace egyik épületébe, és nem sokkal később ugyanennek a háznak az egyik lakója a Gare du Nord-ról indult útnak. Véletlen?

– Ha ki akarja hallgatni Georgette-et, csak menjen, ő el lesz ragadtatva. Annyira fél az egyedüllétől, hogy mindig örül, ha társaságot kap.

És hozzáfűzte:

– Különösen, ha olyan kellemes társaságot, mint az öné.

Maigret mindenekelőtt a ház lakóiról akart tájékozódni, türelmesen sorra vette egyiket a másik után. A negyediken egy filmproducer lakott,

egy igazi, a nevét ott láthatta az ember minden párizsi hirdetőoszlopon. A fölötte levő lakást egy jónevű rendező bérelte, a hetedikén pedig, mintha csak véletlen lenne, egy forgatókönyvíró élt, aki minden reggel az erkélyen tornászott.

– Akarja, hogy szóljak Georgette-nek?

– Előbb szeretnék telefonálni.

Fölhívta a Gare du Nord-t.

– Itt Maigret, a Bűnügyi Rendőrségtől. Megmondaná kérem, hogy van-e vonat Calais-ba éjfél körül?

Fél tizenkettő felé támadták meg a gyárost a rue Maubeuge-ben.

– A huszonnégy óra tizenhármas.

– Gyors?

– Igen, erről lehet átszállni, fél hatkor, a doveri hajóra. Nem áll meg útközben.

– Nem emlékszik véletlenül, adtak el jegyet egy egyedülálló fiatalembernek?

– Már elmentek aludni, akik akkor dolgoztak a pénztárban.

– Köszönöm.

Felhívta a kikötői rendőrséget Calais-ban, és megadta Alain Lagrange személyleírását.

– Fegyver van nála! – tette hozzá minden eshetőségre számítva.

Fölhajtotta a kávéját, és különösebb meggyőződés nélkül bejelentette:

– Fölmegyek, meglátogatom Georgette-et. Kérem, szóljon neki.

A házmesterné huncut mosollyal mondta:

– Vigyázzon magára! Szép lány!

Aztán még hozzátette:

– És szereti a jóképű férfiakat!

5. fejezet

Amelyben a szobalány nagyon elégedett önmagával, Maigret azonban, reggel hat felé, nem mondhatja el ugyanezt

A lány telt keblű volt, üde, az agyonmosott rózsaszín krepp-pizsama látni engedte testének körvonalait. Mindenütt gömbölyded formáit valahogy befejezetlennek érezte az ember, arcszíne túlságosan frissnek tűnt ahhoz képest, amit Párizsban látni lehet, egyszerűen: pelyhes kis madárkára emlékeztetett. Mikor ajtót nyitott Maigret-nek, a férfit enyhe hónaljszag csapta meg.

A felügyelő meghagyta a házmesternének, hogy telefonáljon, ébressze fel a lányt, szóljon neki, hogy látogatója érkezik. Az asszony nyilván nem kapott azonnal vonalat, mert amikor a felügyelő fölért a harmadik emeletre, a telefon még csöngött a lakásban.

Várt. A készülék túlságosan messze volt ahhoz, hogy kihallatszék a beszéd. Léptek közeledtek a szőnyegpadlón, a lány, aki egyáltalán nem látszott zavartnak, ajtót nyitott. Még arra se gondolt, hogy pongyolát vegyen. Talán nem is volt neki? Reggel dolgozni kel fel, este azért vetkőzik le, hogy aludni menjen. Szőke haja borzas, száján rúzsnyomok.

– Foglaljon helyet.

Átmentek az előszobán, a szalonban a lány csak egy nagy állólámpát gyújtott meg. Kiszemelt magának egy terjedelmes, faközöld kanapét, és félig fekve végignyújtózott rajta. A két magas erkély ajtón beáramló levegő dagasztotta a függönyöket. A lány úgy nézett nagy komolyan Maigret-re, ahogy a gyerekek nézegetik azt a felnőttet, akiről már sokat hallottak.

– Egyáltalán nem ilyennek képzeltem – vallotta be végül.

– Milyennek képzelt?

– Nem tudom. Jobb, mint gondoltam.

– A házmesterné azt mondta, hogy maga nem fog neheztelni rám, ha feljövök és fölteszek néhány kérdést.

– Az asszonyomról?

– Igen.

Nem lepte meg. Valószínűleg semmin sem lepődik meg.

– Maga hány éves?

– Huszonkettő, hat éve vagyok Párizsban. Utánanézhetsz.

A felügyelő először is megmutatta neki Alain Lagrange fényképét.

– Ismeri?

– Sose láttam.

– Biztos benne, hogy soha nem járt az asszonyánál?

– Mióta én itt vagyok, azóta biztosan nem. Nem az ő ízlése, pedig azt hinné az ember, a fiatal férfiakat szereti.

– Miért?

– Az életkora miatt.

– Régen szolgál nála?

– Mióta itt lakik, körülbelül két éve.

– Nem dolgozott a rue Notre-Dame-de-Lorette-ben?

– Nem. Akkor jelentkeztem, amikor beköltözött ebbe a lakásba.

– Akkor még megvolt a régi szobalánya?

– Én nem találkoztam vele. Mintha az asszonyom új életet kezdett volna. Minden új, a bútorok, a tárgyak.

A lány ennek valamiféle különleges jelentést tulajdonított, Maigret úgy érezte, érti a lány hátsó gondolatát.

– Nem szereti őt?

– Nem az a fajta, akit szeretni lehet. Nem is tart rá igényt.

– Hogy érti ezt?

– Elég ő saját magának. Nem strapálja magát azzal, hogy kedves legyen valakihez. Ha beszél, akkor se a másik kedvéért, csak mert éppen beszélni támadt kedve.

– Nem tudja, ki telefonált neki, amikor hirtelen elhatározta, hogy Londonba megy?

– Nem. Ő vette fel a kagylót, és közben se mondott nevet.

– Meglepettnek látszott, bosszúsnak?

– Ha ismerné, tudná, hogy sose mutatja ki, amit érez.

– A múltjáról nem tud semmit?

– Csak annyit, hogy a rue Notre-Dame-de-Lorette-ben lakott, meg azt, ahogy velem viselkedik, és minden számlát végigbogarászik.

Ez elég világos volt, Maigret-nek megint az volt az érzése, hogy érti

a lányt.

– Szóval maga szerint Mme Debul nem valódi társaságbeli hölgy.

– Az biztos, hogy nem. Én dolgoztam igazi úriasszonynál, látom a különbséget. Dolgoztam egy kitarzott nőnél is a place Saint-Georges környékén.

– Jeanne Debul kitarzott nő?

– Ha az volt is, most már nem az. Biztos, hogy gazdag.

– Járnak hozzá férfiak?

– Kétnaponként a masszörje. Vele is közvetlen hangon beszél, Ernestnek szólítja.

– Nincs köztük semmi?

– Nem érdekli őt az a dolog.

Pizsamájának bebújós, felső része nagyon rövid volt, ahogy végignyúlt a párnán, a derekánál kilátszott egy darabon a bőre.

– Nem zavarja, ha rágyújtok?

– Sajnálom – mondta Maigret –, de nincs nálam cigaretta.

– Van ott a kisasztalon.

Teljesen természetesnek találta, hogy Maigret föláll, és átnyújt neki egy csomaggal Jeanne Debul egyiptomi cigarettáiból. A felügyelő tüzet adott, a lány ügyetlenül tartotta a cigarettát, úgy fújta ki a füstöt, mint egy kezdő.

Georgette nagyon elégedett volt magával, örült, hogy egy olyan fontos ember ébresztette föl, mint Maigret, és még figyelemmel is hallgatja.

– Sok barátja és barátnője van, de ide ritkán jönnek. Telefonál nekik, rendszerint a keresztnévükön szólítja őket. Kocktélpartin találkoznak, vendéglőben vagy éjszakai mulatókban. Már többször megfordult a fejében, hogy korábban nem tartott-e fönn olyan házat? Érti, mire gondolok?

– S akik ide járnak?

– A leggyakrabban az a férfi jön, aki az üzleti ügyeit intézi. Őt a dolgozószobában fogadja. Azután egy ügyvéd, Gibon úr, aki nem ebben a városrészben lakik, hanem a IX. kerületben. Az asszonyom még abból az időből ismeri, amikor ő is ott lakott. Jön egy fiatalember is néha, aki bankban dolgozik, vele a tőkebefektetéseit beszéli meg. Őt hívja fel, ha a tőzsdei papírokról akar valami utasítást adni.

– Egy bizonyos François Lagrange-zsal sosem találkozott?

– A papuccsal?

A lány elnevette magát.

– Nem én neveztem el így. Az asszonyom. Amikor jelentem neki, hogy itt van, azt mormogja:

– Már megint ez az öreg papucs!

– Ez is valaminek a jele, nem gondolja? A férfi pedig, amikor kéri, hogy jelentsem be, mindig azt mondja:

– Kérdezze meg Debul asszonyt, tudja-e fogadni Lagrange bárót?

– És fogadta?

– Majdnem mindig.

– Tehát gyakran.

– Mondjuk, körülbelül hetenként egyszer. Volt olyan hét, hogy nem jött, máskor meg kétszer is beállított. A múlt héten például kétszer jött ugyanazon a napon.

– Hány órákor?

– Mindig délelőtt, tizenegy felé. Ernesten, a masszörön kívül ő volt az egyetlen, akit az asszonyom ágyban fogadott.

És nyomatékosan hozzáfűzte:

– Pedig még az ügyvéd kedvéért is felöltözik. Azt el kell ismerni: jól öltözik, nagyon mértéktartóan. Látja, épp ez az, ami nekem rögtön szemet szűrt: teljesen másként viselkedik a szobájában, amikor még fekszik az ágyban és később, amikor már felöltözött. Mintha két különböző ember lenne. Beszélni se ugyanúgy beszél, szinte még a hangja is megváltozik.

– Az ágyban közönségesebb?

– Igen, de nem is egyszerűen közönséges. Nem tudok rá jó szót...

– Tehát François Lagrange volt az egyetlen, akit így fogadott.

– Igen. Egy cseppet sem törődött azzal, mi van éppen rajta, odavetette neki:

– Gyere be...

– Mintha régi barátok lennének...

– ... vagy talán cinkosok?

– Lehet. Amíg ki nem megyek, lényeges dolgokról nem beszélnek. A férfi mindig olyan félénken ül a karosszék legszélére, mintha attól tartana, hogy összegyűri a huzatot.

– Van nála valami ilyenkor: papírok, aktatáska?

– Semmi. Jóképű férfi. Nem az én zsánerem, de az biztos, hogy van benne valami méltóságteljes.

– Sose hallotta, miről beszélnek?

– Az én asszonyomnál ez nem fordulhat elő, ő mindenkin átlát, és nagyon jó füle van. A házban inkább ő hallgatódzik. Ha engem hívnak telefonon, biztos lehetek benne, hogy valahol ott van a közelben, és fülel. Ha egy levelet viszek a postára, azonnal megkérdezi:

– Kinek írsz megint?

– És tudom, hogy megnézi a címzést. Érti már, miféle?

– Igen.

– Van itt valami, amit még nem látott, ettől talán még a lélegzete is eláll.

Talpra ugrott, a csikket a hamutartóba dobta.

– Jöjjön utánam. Most már ismeri a szalont. Ugyanazzal az ízléssel bútorozták be, mint a házban bármelyiket. Párizs egyik legjobb belsőépítész csinálta a terveket. Ez az ebédlő, ez is modern. Várjon, villanyt gyűjtök.

Benyitott egy ajtón, felkattintotta a kapcsolót, és félrehúzódott, hogy Maigret beláthasson a hálószobába, amelyben mindent fehér szaténnal húztak be.

– Most pedig nézze meg, hogy öltözködik este...

Az egyik szomszéd helyiségben Georgette kinyitotta a faliszekrényt, és végighúzta kezét a szép rendben sorakozó ruhák selymén.

– Jól van, jöjjön!

Előrement a folyosón, pizsamája ráfeszült a fenekére. Kinyitott egy másik ajtót, és itt is felgyújtotta a villanyt.

– Tessék.

A lakás végében levő kis dolgozószoba akár egy üzletember irodája is lehetett volna. Nyoma se volt a legkisebb nőiességnek sem. A zöldre festett fém irattartó és a forgatható fotel háta mögött egy elég új típusú hatalmas páncélszekrény állott.

– Itt tölti a délutánjai nagy részét, itt fogadja az ügyvédet és a bank emberét. Nézze...

Egy újsághalomra mutatott: *Tőzsdei Tudósító*. Valóban, oldalt Maigret megpillantott egy tőzsdei híradót.

- Szemüveget hord?
- Csak ebben a szobában.

A bórsarkú mappán egy teknőckeretes, nagy kerek lencsés szemüveg hevert.

Maigret gépiesen megpróbálta kinyitni az irattartót, de kulcsra volt zárva.

– Minden éjjel, alighogy megérkezik, bezárja az ékszereit a páncélszekrénybe.

– Mi van még benne? Látta már belülről?

– Főként iratok. Papírok. Azután egy kis piros notesz, gyakran tanulmányozza.

Az íróasztalról Maigret egy betűrendes füzetet emelt fel, amolyan személyes kis telefonkönyvet, lapozgatni kezdte. Félhangosan olvasta a neveket. Georgette magyarázott:

– A tejes... A hentes... A vaskereskedő az Avenue de Neuillyn... A cipész...

Amikor vezetéknév helyett csak keresztnév szerepelt, Georgette elégedetten mosolygott:

– Olga... Nadine... Marcelle...

– Na, mit mondtam?

Volt néhány férfinév is, de kevesebb. A Bank rubrikában nem kevesebb, mint öt bejegyzett pénzügyi intézet szerepelt, köztük egy amerikai bank a place Vendôme-ról.

A felügyelő Delteil nevét kereste, de nem találta, volt azonban a nevek között egy André és egy Pierre. Lehet, hogy ez a képviselőt és a fivérét jelenti...?

– A lakás többi helyisége és a ruhatár után, ezt várta volna itt?

Maigret, hogy örömet szerezzen neki, nemet mondott.

– Nem szomjas?

– A házmesterné volt olyan szíves, és főzött nekem egy kávé.

– Nem kér valami rövidet?

Visszavitte a felügyelőt a szalonba, eloltogatta maga mögött a villanyt, és minthogy Maigret visszautasította az italt, Georgette visszatelepedett előbbi helyére a kanapéra, mint aki hosszú ideig tartó beszélgetésre készül fel.

– Az asszonya iszik?

– Mint egy férfi.

– Azaz sokat?

– Én még nemigen láttam részegen, legfeljebb egy vagy két alkalommal, hajnalban hazajövet. De reggel, mindjárt a tejeskávé után megiszik egy whiskyt, azután délután még hármát-négyet. Ezért mondtam, hogy úgy iszik, mint egy férfi. Majdnem tisztán vedeli a whiskyt.

– Nem mondta magának, melyik hotelben száll meg Londonban?

– Nem.

– Azt sem, hogy mennyi ideig marad?

– Nem mondott nekem semmit. Egy félóra se telt, amíg felöltözött és becsomagolt.

– Mi volt rajta, amikor elment?

– Szürke kosztüm.

– Estélyi ruhát vitt?

– Kettőt.

– Nos, azt hiszem, nem faggatom tovább, hagyom lefeküdni.

– Máris? Siet?

A lány szándékosan úgy helyezkedett el, hogy pizsamája két része közt minél többet mutasson a bőréből, nem volt véletlen az sem, ahogy a lábát keresztbe vetette.

– Gyakran fordul elő, hogy éjszaka nyomoz?

– Néha.

– Tényleg nem kér semmit?

A lány felsóhajtott.

– Én most, hogy így felébredtem, nem fogok tudni újra elaludni. Hány óra van?

– Nemsokára három.

– Négykor már kezd világosodni, a madarak is énekelnek.

Maigret felállt, sajnálta, hogy csalódást okoz a lánynak, aki talán még ekkor is abban reménykedett, hogy a férfi nem akar elmenni, hogy hozzá fog közeledni. Georgette csak akkor állt fel, amikor látta, hogy a felügyelő az ajtó felé indul.

– Visszajön?

– Meglehet.

– Soha nem zavar. Csöngessen két rövidet meg egy hosszút, tudni

fogom, hogy maga az, és rögtön beengedem. Ha egyedül vagyok, nem mindig nyitok ajtót.

– Köszönöm, kisasszony.

Újra érezte a lány hóna alól áramló ágyszagot, az egyik nagy mell sokatmondóan súrolta a kabátja ujját.

– Sok szerencsét! – szólt utána Georgette halkán a lépcsőházban.

Áthajolt a korláton, úgy nézte, ahogy a felügyelő lemegy a lépcsőn.

A Bűnügyi Rendőrségen Maigret benn találta Janvier-t, aki órá várt, miután órákat töltött a rue Popincourt-i lakásban. Kimerültnek látszott.

– Minden rendben; főnök? Lagrange beszélt?

Maigret nemet intett a fejével.

– Houard-t mindenesetre ott hagytam. Teljesen fölforgattuk a lakást, de semmi eredmény. Csak ezt akartam megmutatni magának.

Maigret előbb magának töltött egy pohár konyakot, aztán az üveget Janvier felé tolta.

– Meglátja, elég érdekes.

Egy iskolai füzetből kitépett papírlapba csomagolt újságkivágat-köteg volt, némelyik fotókkal illusztrálva. Maigret összehúzott szemöldökkel olvasta a címeket, átfutotta a szövegeket, Janvier fura képpel figyelte őt.

Kivétel nélkül minden cikk a felügyelőről szólt, volt köztük hétéves is. Különböző nyomozásokról szóló, beszámolók voltak, olyanok, amelyek szinte naponta jelennek meg – sokszor az esküdtszéki ülések eredményével.

– Nem figyelt fel valamire, főnök? Amíg vártam, vettem magamnak a fáradságot, és elolvastam őket.

Feltűnt valami Maigret-nek, de inkább nem szólt semmit.

– Megesküdne az ember, hogy azokat az ügyeket válogatták ki, amelyekben maga többé-kevésbé védi a vádlottat.

Az egyik cikknek egyenesen az volt a címe: *A felügyelő jó fiú.*

Egy másik cikk Maigret-nek az esküdtszéken tett vallomását ismertette, egy olyan vallomást, amelyben a felügyelő minden egyes válasza a fiatal vádlott iránti rokonszenvről tanúskodott.

Még világosabb volt az a cikk, egy éve jelent meg egy hetilapban, amely nem egyetlen ügygel foglalkozott, hanem a bűnösség fogalmával általában, a *Maigret humanizmus*a című.

– Mit szól hozzá? Ez a gyűjtemény azt bizonyítja, hogy a jóember hosszú ideje figyeli magát, érdeklődik a cselekedetei, a jelleme iránt.

Bizonyos szavakat kék ceruzával aláhúzott valaki, többek között az *elnéző* és *megértő* jelzőket.

Egy részt pedig teljesen bekeretezett, azt, amelyben az újságíró egy halálraítélt utolsó reggelét meséli el, és beszámol arról, hogy miután az elítélt visszautasította a papot, utolsó kívánsága az volt: beszélhessen Maigret felügyelővel.

– Mulatságos, nem gondolja?

A felügyelő azonban elkomolyodott, sőt elkomorodott, mintha ez a felfedezés újabb problémákat jelentene.

– Semmi mást nem találtál?

– Számlákat. Természetesen kiegyenlítettlen számlákat. A báró mindenkinek tartozott. A szénkereskedőnek a múlt tél óta nem fizetett. Itt egy fénykép: a felesége az első gyerekekkel.

Elég rossz felvétel volt. A ruha divatjamúlt, a frizura szintén. A fiatalasszony melankolikusan mosolygott. Talán a kor kívánta így akkor ez volt a finom, úri viselkedés. Maigret azonban megesküdtött volna, hogy egyedül a fénykép láttán, akárki megjósolná: ez az asszony boldogtalan lesz.

– Az egyik szekrényben találtam egy halványkék szatén ruhát meg egy dobozt tele gyerekholmival.

Janvier-nak három gyereke volt, a legkisebb még nem töltötte be az egy évet.

– A feleségem csak az első cipőjüket teszi el.

Maigret felemelte a kagylót.

– A börtönkórházat! – mondta halkán. – Halló! Ki beszél?

Az a vörös hajú ápolónő jelentkezett, akit ismert.

– Itt Maigret. Hogy van Lagrange? Mit mond? Rosszul hallom.

Az ápolónő elmondta, hogy beteget injekciót kapott, és nyomban a professzor távozása után elaludt. Egy félórával később ő valami kis zajt hallott, ezért lábujjhegyen odament a beteghez.

– Sírt.

– Nem szólt magához?

– Meghallotta, hogy jövök, felgyújtottam a villanyt. A könnyek még ott csillogtak az arcán. Egy jó darabig szótlánul nézett rám, az volt az

érzése, hogy tétovázik: elmondjon-e valamit.

– Úgy látta, hogy magánál van?

Az ápolónő is habozott.

– Nem nekem kell ezt megítélni – mondta végül visszakozva.

– És aztán?

– Egy mozdulatot tett, mintha a kezem akarta volna megfogni.

– Megtette?

– Nem. Elkezdett nyögni, és megint ugyanazt ismételte: „Ugye, maga nem engedi, hogy megverjenek... Nem akarom, hogy megverjenek...”

– Más nem volt?

– A végén nyugtalan lett. Azt hittem, kiugrik az ágyból. Elkezdett kiabálni: – „Nem akarok meghalni!... Nem akarok!... Ne hagyjanak meghalni...”

Maigret letette a kagylót, Janvier felé fordult, aki vele szemben ülve az álmoság ellen küzdött.

– Mehetsz aludni.

– És maga?

– Fél hatig várnom kell. Tudni akarom, hogy a kölyök valóban felszállt-e a calais-i vonatra.

– Miért szállt volna fel?

– Hogy utolérjen valakit Angliában.

Szerdán délelőtt Alain ellopta az ő revolverét, és töltényeket vásárolt. Csütörtökön elment a boulevard Richard-Wallace-ra, egy félórával később apja egyik ismerőse, Jeanne Debul telefonértesítést kapott, majd sietve elutazott a Gare du Nord-ról.

Mit csinált a fiatalember délután? Miért nem utazott el azonnal? Nem kézenfekvő-e, hogy azért, mert nem volt pénze?

Ahhoz, hogy pénzt szerezzen, csak egyetlen lehetősége volt, meg kellett várnia az éjszakát.

A Gare du Nord-tól nem messze, csak úgy vaktában támadta meg a Clermont-Ferrand-i gyárost, kevéssel a calais-i vonat indulása előtt.

– Ja igen, elfelejtettem mondani, hogy telefonáltak az irattárcával kapcsolatban. Megtalálták az utcán.

– Hol?

– A rue Dunkerque-ben.

Megint csak a pályaudvar környéke.

– Pénz nélkül természetesen.

– Mielőtt elmész, telefonálj az útlevélhivatalba. Kérdezd meg, állítottak-e ki valamikor útlevelet Alain Lagrange nevére.

Maigret közben letáborozott az ablak előtt. Még nem virradt. A napfelkelte előtti szürke, hideg órában, a mindent ellepő, kékeszöld párában feketén folydogált a Szajna. Egy hajós a rakparthoz kikötött hajója fedélzetét mosta bő vízzel. Egy gőzös zajtalanul csurgott lefelé, ment valamerre az uszályaiért.

– Tizenegy hónappal ezelőtt kért útlevelet, főnök. Ausztráliába akart utazni.

– Akkor még érvényes. Angliába nem kell vízum. Nem találtad meg az útlevelét a holmijai között?

– Semmit sem találtam.

– Van több váltás ruhája?

– Úgy látszik, csak egy öltönye van, azt hordja. Lógott egy másik is a szekrényben, de az nagyon kopott. Az összes zokni, amit találtunk, lyukas.

– Menj aludni.

– Biztos, hogy nincs már szüksége rám?

– Biztos. Egyébként itt van még két felügyelő az irodában.

Maigret észre sem vette, hogy elszunyókált a fotelban, de amikor hirtelen kinyitotta a szemét, mert az iménti gőzös visszafelé jött és fűtült, mielőtt átment a híd alatt hét uszályt vontatva, az ég már rózsaszínű volt, és némelyik háztető sarkán fénybokréták tündököltek. Megnézte az óráját, felemelte a telefonkagylót.

– A calais-i kikötői rendőrséget!

A kapcsolat beletelt egy kis időbe. A kikötői rendőrség nem felelt. Végre egy felügyelő nagy lihegve odajött a készülékhez.

– Itt Maigret, a Bűnügyi Rendőrségtől.

– Parancsoljon, tudok a kéréséről.

– Mi újság?

– Éppen befejeztük az útlevélvizsgálatot. A hajó még nem hagyta el a kikötőt. A kollégáim még mindig ott vannak.

Maigret hallotta az elinduló utasszállító kürtjét.

– Megvan a fiatal Lagrange?

– Sehol nem találjuk. Még csak nem is hasonlít rá senki. Pedig kevés utas van, könnyű az ellenőrzés.

– Megvan még a tegnapi utaslista?

– Azonnal megkeresem. Megvárja?

Amikor újra beleszólt a kagylóba, közölte:

– A tegnapi utasok közt sem látok Lagrange-t.

– Nem Lagrange-ról van szó. Keressen egy bizonyos Jeanne Debult.

– Debul... Debul... D'... D... Nézzük: Daumas, Dazergues...

Debul, Jeanne Louise Clementine, negyvenhét éves, Neuilly-sur-Seine-ben lakik a boulevard...

– Azt már tudom. Milyen tartózkodási helyet jelölt meg?

– London, *Hotel Savoy*...

– Köszönöm. Biztos benne, hogy Lagrange...

– Megbízhat bennünk, felügyelő úr.

Maigret-nek melege volt, talán azért, mert nem aludt. Rosszkedvűen, olyan arccal ragadta meg a konyakosüveget, mintha meg akarna bosszulni valamit. Majd hirtelen újra felvette a kagylót, és azt dörmögte:

– Le Bourget-t.

– Tessék?

– Kérem, kapcsolja Le Bourget-t, a repülőteret.

A parancsoló hangra a telefonkezelő grimaszt vágott, és sietve kapcsolt.

– Itt Maigret a Bűnügyi Rendőrségtől.

– Mathieu felügyelő.

– Indul gép Londonba az éjszaka?

– Van egy este 10-kor, egy másik nulla óra negyvenötök, az első hajnali gép néhány pillanattal előbb szállt fel, még hallom a motor zaját.

– Meg tudná szerezni az utaslistát?

– Melyikét?

– A nulla óra negyvenötösét.

– Egy pillanat...

Ritkán fordult elő, hogy Maigret ennyire barátságatlan legyen.

– Megvan?

– Igen.

– Lagrange-t keresse.

– Jó... Lagrange, Alain François Maire...

– Köszönöm.

– Ez minden?

Maigret már letette a kagylót. Ez az átkozott Gare du Nord teljesen hipnotizálta, a repülőgépre nem is gondolt, így aztán Alain Lagrange ez idő szerint az ő töltött revolverével a zsebében már jó ideje Londonban sétálgat.

Egy pillanatig az asztalon dobolt, mielőtt fölvette volna a kagylót.

– A *Savoy* szállót Londonból.

Majdnem azonnal megkapta.

– *Savoy*, tessék parancsolni.

Maigret fáradt volt ahhoz, hogy elfújja hivatalos mondókáját, nevét, rangját.

– Meg tudná mondani nekem, hogy egy bizonyos Jeanne Debul megszállt-e tegnap önöknél?

Így gyorsabban ment, mint a rendőrség közvetítésével. A recepcióban mindig kéznél van egy táblázat a napi vendégekről.

– Igen, uram. 605-ös lakosztály. Beszélni óhajt vele?

Maigret tétovázott.

– Nem. Nézze meg kérem, hogy éjszaka fogadtak-e egy bizonyos Alain Lagrange-t.

Kissé hosszabb szünet következett.

– Nem, uram.

– Gondolom, az érkező utasoktól elkérik az útlevelet.

– Természetesen, a szabályoknak megfelelően.

– Alain Lagrange tehát nem szállhatott meg önöknél más néven.

– Hacsak nincs hamis útlevele. A rendőrség azonban minden éjjel ellenőrzi az útleveleket.

– Köszönöm.

Maigret-nek még egy telefonja maradt hátra, s ez különösképpen elkedvetlenítette, kénytelen volt tudniillik szegényes iskolai angol nyelvtudásához folyamodni.

– Scotland Yard.

Csodaszámba ment volna, ha Pyke felügyelő, akit ő fogadott Franciaországban, ilyenkor szolgálatban van. Meg kellett elégednie egy ismeretlennel, aki csak lassan értette meg, kicsoda ő, és orrhangon válaszolgatott neki.

– Egy bizonyos Jeanne Debul, negyvenhét éves, megszállt a *Savoy* szállóban, a 605-ös lakosztályban... Szeretném, ha a következő órákban diszkrétén szemmel tartanák.

Távoli beszélgetőpartnerének az volt a mániája, hogy megismételte Maigret utolsó szavait, persze jó kiejtéssel, s ez úgy hatott, mintha ki akarná javítani.

– Lehetséges, hogy felkeresi egy fiatalember, vagy megpróbálja követni. Megadom a személyleírását...

Közölte a személyleírást, majd hozzátette:

– Fegyver van nála, egy Smith & Wesson speciál, ezért letartóztathatják. Azonnal küldöm a fényképét képtávíron.

Az angol nem értette jól Maigret-t, így aztán a felügyelő arra kényszerült, hogy részleteket közöljön, hogy háromszor-négyszer megismételje ugyanazt.

– Akkor mit tegyünk?

Ennyi makacsság láttán Maigret már bánta, hogy óvatosságból telefonált a Yardnak, legszívesebben azt válaszolta volna: „Semmit a világon!”

Csurgott róla a verejték.

– Odamegyek, amint lehet – jelentette ki végül.

– Idejön a Scotland Yardra?

– Igen, megyek Londonba.

– Mikor?

– Fogalmam sincs, nincs itt repülőgép-menetrend.

– Repülőgéppel jön?

Maigret végül teljesen kimerülten letette a kagylót, a pokolba kívánta a tisztviselőt, akit nem is ismert, s aki lehet, hogy nagyon derék ember. Mit felelt volna Lucas a Yard egyik felügyelőjének, ha az hajnali hatkor, rossz franciasággal mesél neki telefonon valami effélét?

– Megint én vagyok! Adja újra Le Bourget-t, a repülőteret.

Indult egy gép negyed kilenckor. Volt tehát ideje hazamenni, átöltözni, megborotválkozni, még a reggelijét is bekaphatta. Mme Maigret tapintatosan nem kérdezősködött.

– Nem tudom, mikor jövök vissza – mondta zsémbesen, mintha az asszonyt akarta volna megharagítani, hogy valakin levezesse az ingerültségét. – Londonba utazom.

– Ó!

– Csomagolj be a kisbőröndbe egy váltás fehérneműt és a toaletszereimet. Remélem, maradt néhány font a fiókban.

Csöngött a telefon. Maigret éppen a nyakkendőjét kötötte.

– Maigret? Itt Rateau.

A vizsgálóbíró, aki – ahogy ez rendjén is van – az éjszakát az ágyában töltötte, és biztosan el volt ragadtatva attól, hogy ilyen szép napra ébredt, még a kiflijét rágva, a hírek után érdeklődött.

– Mit mond?

– Azt mondom, hogy nincs időm, egy félóra múlva indul a gépem Londonba.

– Londonba?

– Oda.

– De hát mire jött rá, ami...

– Elnézést, hogy leteszem a kagylót, de a gép nem vár.

Olyan hangulatban volt, hogy még hozzátette:

– Majd küldök neked képeslapot.

De akkor már a kagylót persze letették.

6. fejezet

Amelyben Maigret meghozza azt az áldozatot, hogy szegfűt tűz a gomblyukába, de ez sem használ semmit

A francia part felé közeledve, felhőbe kerültek, majd átrepültek fölötté. Valamivel később Maigret-nek szerencséje volt, két nagy felhőrongy között megpillanthatta a halpikkelyként csillogó tengert és a hullámbarázdát szántó halászhajókat.

Szomszédja barátságosan felé hajolt, és a krétaszínű sziklafalra mutatva magyarázta:

– Dover... Douvres...

Maigret köszönetül rámosolygott. Hamarosan nem volt más a gép és a föld között, csak egy majdnem áttetsző ködréteg. Néha-néha átszeltek egy-egy nagy fénylő felhőt, amelyből egy pillanat múlva máris kijutottak, és újra maguk alatt látták az aprócska foltokkal tarkított legelőket.

Aztán a táj megbillent, ez már Croydon. És Pyke úr. Mert Pyke úr ott állt, várta francia kollégáját. Nem kinn, a repülőtér betonján, bár ehhez is lett volna joga, és nem is a tömegtől elkülönülve, hanem jólnevelten, a többiekkel együtt, az utasokat a várakozó szülőktől és barátoktól elválasztó korlátok mögött.

Nem integetett, mikor meglátta őt, nem lengette a zsebkendőjét. Csupán egy fejbólintással üdvözölte Maigret-t, úgy, ahogy a kollégáit szokta, amikor reggelenként találkoznak a hivatalban.

Évek óta nem látták egymást, annak pedig már legalább tizenkét-tizenhárom éve, hogy a felügyelő Angliában járt.

Maigret, bőrönddel a kezében, beállt a sorba, belépett abba a helyiségbe, ahol az útleveleket ellenőrizték, túlesett a vámvizsgálaton. Pyke úr eközben ott várakozott egy üvegajtó mögött, kissé szűknek látszó sötét öltönyében, fekete nemezkalapban, gomblyukában szegfűvel.

Megtehetette volna, hogy bejön, és azt mondja a tisztviselőnek: „Ez

Maigret felügyelő, hozzánk jött.”

Maigret így fogadta volna Pyke-ot Le Bourget-n. Mégsem neheztelt rá, mert megértette, hogy kollégája éppen tapintatból cselekedett így. Már szégyellte, amiért reggel még haragudott a Yard emberére. Pyke jelenléte bizonyítottá, hogy a férfi érti a mesterségét, és a kezdeményezőkézség sem hiányzik belőle. Még csak fél tizenegy volt. Hogy Pyke időben kiérjen a repülőtérre, a hivatalba érkezés után szinte rögtön el kellett indulnia.

Maigret odalépett Pyke-hoz. Száraz, kemény kézfogás.

– Hogy van?

Pyke franciául folytatta, ami áldozatos cselekedet volt tőle, mert rosszul beszélt franciául, és nagyon szenvedett a saját hibáitól.

– Remélem, you shall... enjoy... Hogy is mondják ezt maguk?... élvezni. Igen, élvezni majd ezt a ragyogó napot.

Tényleg, Maigret most jött először nyáron Angliába, és azon tűnődött, látta-e valaha Londont napfényben.

– Gondoltam, szívesebben megy be a városba autóval, mint busszal.

Nem hozta szóba a nyomozást, még csak nem is célzott rá: ezt is tapintatból. Beültek a Yard Bentleyjébe, az egyenruhás sofőr kínosan tiszteletben tartotta a sebességkorlátozást, egyetlen piros jelzésen sem ment át.

– Szép, ugye?

Pyke a rózsaszínű kis házsorokra mutatott, amelyek ködben, szürkéségben lehangolóak lettek volna, de így, napfényben nagyon csinosnak tündek. Mindegyik előtt egy lepedőnyi négyszögletes kis gyep. Pyke szemmel láthatóan élvezte a látványt, hiszen ő maga is ebben a környezetben élt.

A rózsaszín házakat sárgák váltották fel, majd barnák, azután újból rózsaszínűek. Kezdtél túl meleg lenni, egyik-másik kertecskében már működött az automata locsoló.

– Ezt meg majdnem elfelejtettem.

Átnyújtott Maigret-nek egy papírlapot, rajta francia nyelvű szöveg.

Alain Lagrange, tizenkilenc éves hivatalnok, hajnali négykor megszállt a Gilmore szállóban, szemben a Viktória pályaudvarral, csomag nélkül.

Nyolc óráig aludt, azután elment.

Előbb az Astoria szállóban látták, ahol Jeanne Debul asszony iránt érdeklődött.

Azután a Continentalba, majd a Claridge-be ment, mindenütt ugyanazt kérdezte.

Úgy látszik, ábécé sorrendben járja végig a nagy szállodákat. Sosem volt Londonban. Nem beszél angolul.

Maigret csak egy könnyed fejmozdulattal köszönte meg az információt, és egyre jobban haragudott magára, amiért reggel még dühösködött a Yard-beli tisztviselő ellen.

Hosszú szünet és több egyforma házsor után Pyke megszólalt:

– Bátorkodtam szobát foglalni magának egy szállóban, nagyon sok most nálunk a turista.

Átadta kollégájának a Savoy kártyáját, amelyre ráírták a lakosztály számát. Maigret csak a számra figyelt fel: 604.

Ezek szerint még arra is volt gondjuk, hogy Jeanne Debullel szemben helyezték el.

– Az asszony még mindig ott van? – kérdezte.

– Amikor elhagytuk Croydont, még ott volt. Épp akkor jelentették telefonon, amikor a gépe kezdett leszállni.

Semmi több. Pyke elégedett volt, nem annyira azért, hogy bebizonyíthatta Maigret-nek, milyen hatékony az angol rendőrség, inkább, hogy ilyen ragyogó napsütésben mutathatja meg neki Angliát.

Amikor Londonba érve, találkoztak a nagy vörös autóbuszokkal, és látták az utcákon sétáló, világos ruhába öltözött nőket, Pyke nem állhatta meg, hogy ne dörmögje:

– Azért ez már valami, nem?

A Savoy-hoz közeledve csak annyit mondott:

– Ha ráér, egy óra felé eljövök, elviszem ebédelni. Mostantól fogva az irodámban leszek. Bármikor felhívhat.

Többet nem szólt. Hagyta, hogy Maigret egyedül menjen be a szállodába, a sofőr átadta a felügyelő bőröndjét az egyik portásnak.

A recepcióbeli alkalmazott tizenkét év után ráismert volna? Esetleg fényképről ismerte fel? Vagy az egész csak szakmai fogás? Vagy azért tudják, hogy kicsoda, mert a Yard foglalt neki szobát? Akárhogy is volt, mielőtt Maigret megszólalhatott volna, a tisztviselő már nyújtotta is a kulcsát.

– Jól utazott, Maigret úr?

– Nagyon jól. Köszönöm.

A hatalmas előcsarnok, ahol mély, kényelmes karosszékekben a nap s az éjszaka bármely órájában üldögélt valaki, egy kicsit mindig hatott rá. Jobboldalt virágot árultak. Minden férfi gomblyukában virított egy szál, és kétségtől Pyke jó hangulata miatt, Maigret is vett egy szál piros szegfűt.

Emlékezett rá, hogy balra van egy bár. Szomjas volt. Az üvegajtó felé tartott, de hiába próbálta kinyitni.

– Fél tizenkettőkor nyitunk, uram!

Elkomorult. Külföldön mindig így jár. Vannak részletek, amelyek egészen elbűvölik, aztán hirtelen előkerül egy újabb részlet, és mindentől elmegy a kedve. Hogy az ördögbe nincs joga az embernek inni egyet fél tizenkettő előtt? Le sem feküdt az éjjel. A fejébe tolult a vér, szédelgett a naptól, de az is lehet, hogy a repüléstől.

Amikor a lift felé indult, egy ismeretlen lépett hozzá.

– A hölgy az imént vitette fel a reggelijét. Pyke úr megkért, hogy folyamatosan tájékoztassam önt. Óhajtja, hogy továbbra is a rendelkezésére álljak?

A férfi a Yard embere volt. Maigret elegánsnak találta, nem rítt ki ebből az előkelő környezetből, ő is virágot viselt a gomblyukában. Egy szál fehérét.

– A fiatalember nem mutatkozott?

– Eddig még nem, uram.

– Megtenné, hogy itt marad, és figyelmeztet, ha megérkezik?

– Jó hosszú időbe telik, amíg elér az S betűig. Azt hiszem, Pyke felügyelő egyik kollégámat odaküldte a *Lancaster*-be.

A szoba tágas volt, gyöngyszürke szalon is tartozott hozzá. Az ablakok a Temzére néztek, egy hajót látott lassan elhúzni – olyanfajta volt, mint a párizsi kishajók, mindkét fedélzete zsúfolva turistákkal.

Maigret-nek rettenetesen melege volt, elhatározta: lezuhanyozik, és inget vált. Fel akarta hívni Párizst, hátha hall valamit a báróról, de meggondolta magát, felöltözött, résnyire kinyitotta a szobaajtót. A 605-ös éppen szemben volt vele. Az ajtó alatt egy csíkban fény szűrődött ki, ez azt jelenti, mondta magában, hogy a függönyöket már széthúzták. Abban a pillanatban, amikor be akart kopogni, meghallotta a

fürdőkádba zubogó víz zaját. Nagy léptekkel róni kezdte a folyosót, szívta a pipáját. Egy arra járó szobalány kíváncsian megnézte. Alighanem beszéltek róla, mert egy frakkos pincér is föltűnt, hogy szemügyre vegye. Az órájára nézett, látta, hogy az már tizenegy óra huszonnégy percet mutat, beszállt a liftbe, és pontosan abban a pillanatban ért a bár ajtajához, amikor kinyitották. Különben több úr igyekezett ugyanide a hallban üldögélők közül.

– Whisky?

– Legyen szíves.

– Szódával?

Maigret fintora jelezhetette, hogy az italt nem találta túlságosan jónak, mert a mixer megszólalt:

– Még egyet, uram, duplát?

Ez már jobb volt. Sose gondolta volna, hogy ilyen meleg is lehet Londonban. Néhány percre kiment a nagy forgóajtó elé levegőzni, aztán újból megnézte az óráját, és a lift felé indult.

Kopogott a 605-ös ajtaján, egy női hang szólt ki:

– Tessék!

Majd pedig, valószínűleg, mert azt hitte, hogy a pincér jön leszedni az asztalt:

– *Come in!*

Maigret lenyomta a kilincset, benyitott. Napfényes szobában találta magát, a fésülködőasztal előtt háziköntösben egy nő ült. Az asszony nem nézett rá azonnal. Tovább kifeléte barna haját, fogai közt hajtűk. A tükörből látta meg a férfit. Összeráncolta a homlokát.

– Mit akar?

– Maigret felügyelő vagyok a Bűnügyi Rendőrségtől.

– S ez feljogosítja arra, hogy rátörjön az emberekre?

– Ön adott engedélyt, hogy bejöjjenek.

Nehéz lett volna megmondani az asszony korát. Alighanem nagyon szép lehetett, és ebből még maradt valami. Esti világításban fiatalnak tűnhet, különösen, ha nincs az a kemény ránc, amely e pillanatban a szája köré rajzolódott.

– Először is, kivehetné a pipát a szájából.

Maigret zavartan megtette. Nem is gondolt a pipájára.

– Azután, ha beszélni akar velem, csak gyorsan. Nem tudom, mi

dolga lehet velem a francia rendőrségnek. Különösen itt.

Még mindig nem fordult szembe a felügyelővel, ez zavarta Maigret-t. Az asszony tudta, szándékosan maradt ülve a fésülködőasztalnál, és a tükörből figyelte Maigret-t, aki így állva, túlságosan nagynak, túlságosan behemótnak érezte magát. Az ágy vetetlen volt. Ott hevert a tálca a reggeli maradékával, ami pedig az ülőalkalmatosságot illeti, Maigret nem látott mást, csak egy kis karosszékot, amelyben nehezen fért volna el széles ülepe.

Ő is a tükörből nézte az asszonyt, majd megszólalt:

– Alain Londonban van.

A nő vagy nagyon erős volt, vagy ez a keresztnév semmit sem mondott neki, mert meg se rezzen.

– Fegyver van nála – folytatta Maigret változatlan hangon.

– Azért kelt át a csatornán, hogy ezt bejelentse nekem? Mert – gondolom – Párizsból jött. Mi a neve? Úgy értem, a magáé.

Maigret meg volt győződve arról, hogy a nő komédiázik, remélve, hátha megsérti őt.

– Maigret felügyelő.

– Honnan?

– A Bűnügyi Rendőrségtől.

– Egy fiatalembert keres, akinek Alain a keresztnéve? Nincs itt.

Kutassa át a lakosztályt, ha meg akar róla győződni.

– Ő keresi magát.

– Miért?

– Éppen ezt szeretném megtudni magától.

Az asszony felállt, Maigret látta, hogy majdnem olyan magas, mint ő. Nehéz selyemből készült lazacszínű fésülködőköpeny volt rajta, amelyben jól érvényesült még mindig formás alakja. A kis kerek asztalkához ment cigarettáért, rágyújtott és csöngetett. Maigret egy pillanatig azt hitte, az asszony ki akarja dobálni, de Jeanne Debul a megjelenő inasnak egyszerűen csak annyit mondott:

– Egy whiskyt. Jég nélkül, sima vízzel.

Azután, amikor az ajtó becsukódott, a felügyelő felé fordult.

– Nincs több mondanivalóm a maga számára. Sajnálom.

– Alain Lagrange báró fia.

– Meglehet.

– Lagrange pedig az ön egyik barátja.

Az asszony bólintott, mintha megszánta volna beszélgetőpartnerét.

– Figyeljen ide, felügyelő úr. Nem tudom, miért jött utánam, de csak vesztegeti az idejét. Kétségkívül összetéveszt valakivel.

– Jeanne Debul a neve, ugye?

– Igen, ez a nevem. Óhajtja látni az útlevelem?

Maigret intett, hogy fölösleges.

– Lagrange báró meg szokta magát látogatni a boulevard Richard-Wallace-on, és azelőtt nyilván a rue Notre-Dame-de-Lorette-ben is.

– Látom, nagyon tájékozott. Akkor erre feleljen: az, hogy maga engem Londonig üldöz, mennyiben függ össze azzal a ténnyel, hogy ismertem Lagrange-t?

– André Delteil meghalt.

– A képviselőről beszél?

– Szintén a barátai közé tartozott?

– Nem hiszem, hogy találkoztam volna vele. Hallottam beszélni róla, mint még sokan mások, az interpellációival kapcsolatban. Ha láttam is, legfeljebb valamelyik vendéglőben vagy éjszakai mulatóban.

– Meggyilkolták.

– Aki úgy politizál, ahogy ő, szükségképpen szert tesz jó néhány ellenségre.

– A gyilkosságot François Lagrange lakásán követték el.

Kopogtak. A pincér hozta a whiskyt. Az asszony úgy ivott bele, mint aki hozzászokott ahhoz, hogy minden nap ugyanabban az órában megigya a magáét, majd a pohárral a kezében leült a kis támlás karosszékre, keresztbe vetette a lábát, megigazította a pongyoláját.

– Ez minden? – kérdezte.

– Alain Lagrange, a fia, szerzett egy revolvert és töltényeket. Megjelent az ön lakásán, nem sokkal azelőtt, hogy olyan sietősen elutazott.

– Hogy utaztam el?

– Si-e-tő-sen.

– Mert maga ugye, biztosan tudja, hogy előző este még nem akartam Londonba jönni?

– Nem közölte senkivel.

– Maga közli a szándékait a szobalánnyal? Mert, gondolom,

Georgette-et kérdezte ki.

– Nem fontos. Alain megjelent a maga lakásán.

– Nem szóltak nekem róla. Nem hallottam, hogy csöngetett volna.

– Mert a lépcsőházban találkozott a házmesternével, és ezért visszafordult.

– Mondta a házmesternének, hogy engem keres?

– Semmit sem mondott.

– Ez komoly, felügyelő? Maga valóban azért utazott ide, hogy ezeket a számszavakat nekem elmesélje?

– A báró felhívta telefonon.

– Valóban.

– Értesítette, hogy mi történt. Vagy talán már előbb tudott róla?

Meleg volt. Az asszony nem nyújtott neki semmi fogódzót, mindvégig teljesen nyugodt, elegáns maradt, még így, reggeli öltözékben is. Néha beleivott a poharába, anélkül hogy eszébe jutott volna Mairret-t megkínálni. Hagyta a férfit állni, ezzel is fokozva zavarát.

– Lagrange letartóztatásban van.

– Ez az ő dolga meg a magáé, nem? És mit mond?

– Megpróbálja elhitetni, hogy bolond.

– Mindig bolond volt egy kicsit.

– De azért a barátja.

– Nem, felügyelő. Takarékoskodhat a leleményességével. Engem nem fog szóra bírni legfőképpen azért nem, mert nincs mit mondanom. Ha megnézi az útlevelemet, látni fogja, hogy időnként Londonban töltök néhány napot. Mindig ebben a szállodában lakom, ellenőrizheti. Ami Lagrange-t illeti, jó néhány éve ismerem szegényt.

– Hol találkoztak?

– Az nem tartozik magára. De azért elmondom: a legbanálisabb körülmények között találkoztunk, ahogy egy férfi és egy nő találkozni szokott.

– A szeretője volt?

– Maga aztán tapintatos.

– Az volt?

– Tegyük fel, hogy az volt egy estére vagy egy hétre, sőt esetleg egy hónapra... tizenkét vagy tizenöt évvel ezelőtt...

- Jó barátok maradtak?
- Veszekednünk vagy verekednünk kellene?
- Reggelente fogadta, a szobájában, az ágyban.
- Most is reggel van, az ágyam vetetlen, és maga a szobámban van.
- Voltak közös ügyeik?

Az asszony mosolygott.

– Micsoda ügyek, uramisten? Ezek szerint nem tudja, hogy minden ügy, amiről ez a papucs beszélt, csak a képzeletében létezett. Nem vette magának a fáradságot, hogy megtudjon róla valamit? Menjen el Fouquet's-ba, a Maximba vagy bármelyik Champs-Élysées-i bárba, majd ott felvilágosítják. Ezért nem volt érdemes hajóra vagy repülőre szállni.

- Adott neki pénzt?
- Ez büntetendő cselekmény?
- Sokat?

– Láthatja, türelmes vagyok. Már egy negyedórával ezelőtt kidobhattam volna, mert nincs joga itt kérdezetni. De jegyezze meg egyszer s mindenkorra, hogy hamis nyomon jár. Ismertem Lagrange bárót régen, amikor még jóképű férfi volt. Később találkoztam vele a Champs-Élysées-n, és velem is ugyanazt csinálta, amit bárki mással.

– Azaz?

– Megpumpolt. Csak érdeklődjön. Az a fajta férfi, akinek mindig csak néhány száz frank hiányzik ahhoz, hogy a legcsodálatosabb üzleteket üsse nyélbe, és néhány nap alatt meggazdagodjon. Közben nincs miből kifizetnie azt az egy pohár italt, amit megivott vagy a metrót, hogy hazamenjen. Én is ugyanazt tettem, amit a többiek.

– És ő még a lakásán is zaklatta?

– Igen.

– A fia viszont egyáltalán nem kereste magát.

– Sosem láttam.

– Tegnap éjjel Londonba jött.

– Ebben a szállóban lakik?

A hangja most ez egyszer nem volt olyan magabiztos, nyugtalanságot árult el.

– Nem.

Maigret habozott. Két megoldás között választhatott, természetesen a

jobbik felé hajlott.

– A *Gilmore* szállóban lakik, szemben a Viktória pályaudvarra.

– Miért olyan biztos benne, hogy engem keres?

– Mert reggel óta már végigjárt egy sor előkelő szállodát, és maga felől érdeklődött. Úgy látszik, ábécé sorrendben megy. Egy órán belül itt lesz.

– Legalább megtudjuk, mit akar tőlem, nem?

Hangjában enyhe remegés bujkált.

– Fegyver van nála.

Az asszony könnyedén megvonta a vállát, fölállt, és az ajtóra nézett.

– Gondolom, meg kell köszönnöm a jóságát, hogy vigyáz rám?

– Még van idő.

– Mire?

– Beszélgetésre.

– Már egy félórája egyebet sem teszünk. Most pedig, kérem, hagyjon magamra, szeretnék felöltözni.

Majd hamisan csengő nevetéssel hozzátette:

– Ha az a fiatalember tényleg meglátogat, addigra készen kell lennem.

Maigret kiment, válasz nélkül, görnyedten, elégedetlenül önmagával és az asszonnal is, amiért nem tudott kihúzni belőle semmit. Ráadásul úgy érezte, hogy Jeanne Debul fölényben maradt az egész beszélgetés alatt. Becsukta maga mögött az ajtót, megállt a folyosón. Tudni szeretete volna, telefonál-e az asszony, csinál-e valamit hirtelenjében.

Sajnos, egy szobalány, ugyanaz, aki már látta őt a folyosón keringeni, éppen kijött az egyik szomszéd szobából, és kitartóan nézte. Maigret zavartan elindult a lift felé.

A hallban ott találta a Yard nyomozóját, az egyik fotelben ült a forgóajtóra függesztett tekintettel.

– Semmi?

– Még semmi.

Ilyenkor mindig nagy jövés-menés folyt. Szünet nélkül érkeztek az autók a szálló elé, nemcsak turistákkal, londoniak is jöttek ebédelni vagy csak egy pohár italra. Mindenki jókedvű volt, az arcokon ugyanaz az elragadtatás tükröződött, amellyel Pyke fogadta e kivételes napot. Csoportok alakultak, a recepciót állandóan három-négy ember állta

körül. A fotelekben hölgyek vártak kísérőjükre, akivel aztán ebédelni indultak.

Maigret-nek eszébe jutott a szálló másik, rakpartra nyíló kijárata. Ha Párizsban volna... Milyen egyszerű lenne minden! Hiába állt rendelkezésére Pyke, nem akart visszaélni a szolgálatkészségével. Itt Londonban állandóan attól félt, hogy nevetségessé teszi magát. Vajon Pyke felügyelő is érezte ugyanezt Franciaországban?

Odafenn a folyosón, például... Egy szobalány Párizsban egyáltalán nem zavarta volna. Valamit kitalált volna, alighanem azt, hogy a rendőrségtől jött, és tovább figyelte volna az asszonyt.

– Szép napunk van, uram!

Már kezdte idegesíteni ez az örökös ömlengés. Az emberek teljesen odavannak az ő kivételes napsütésüktől. Semmi más nem számít, szinte révületben járkálnak az utcán.

– Azt hiszi, idejön, uram?

– Hát ez valószínű, nem? A *Savoy* rajta van a listáján.

– Attól tartok, hogy Fenton ügyetlen volt.

– Ki az a Fenton?

– A kollégám, akit Pyke felügyelő a *Lancaster*-be küldött. A recepció tájékán kellett várakoznia, mint nekem, és nyomon követni a fiatalembert, ha elmegy.

– Rossz rendőr?

– Nem, uram. Nagyon jó rendőr. Csakhogy vörös a haja és a bajusza. Ha csak egyszer látta valaki, azonnal felismeri.

A rendőr megnézte az óráját, felsóhajtott.

Maigret a lifteket figyelte. Jeanne Debul lépett ki az egyikből, csinos, kétrészes tavaszi kosztümben. Úgy tűnt, tökéletes formában van. Ajkán halvány mosoly, annak az asszonynak a mosolya, aki tudja, hogy elegáns, jól öltözött. Maigret észrevette a nagy gyémántot az ujján.

Egészen természetesen tett néhány lépést a hallban, körülnézett, leadta a kulcsát, és egy kicsit habozott.

Meglátta Maigret-t. Neki komédiázott?

Két helyen lehetett ebédelni: a hallból nyíló nagy ebédlőben, amelynek üvegablakai a Temzére néztek, és a kisebb, kevésbé ünnepélyes grillben, ahol jóval többen voltak. Ennek ablakaiból a szálló bejáratára lehetett látni.

Végül is a grill felé indult. Néhány szót váltott a főpincérrel, aki előzékenyen egy ablak melletti kis asztalhoz kíserte.

Ebben a pillanatban megszólalt Maigret mellett a rendőr:

– Ez ő...

A felügyelő kinézett az utcára az üveg forgóajtón át. de senkit sem látott, aki Alain Lagrange-ra hasonlított volna. Éppen szóra nyitotta a száját. Aztán rájött, kiről van szó. Egy kis vörös, lángoló bajszú férfi közeledett a bejárat felé.

Nem Alain volt, hanem Fenton, a másik rendőr. A hallban tekintetével kollégáját kereste, elindult felé, és Maigret-ről tudomást sem véve kérdezte:

– Nem jött ide?

– Nem.

– A *Lancaster*-ben megjelent. Azonnal követtem. Onnan a *Montreal*-ba ment. Nem tudom, hogy észrevett-e. Kétszer vagy háromszor visszafordult, aztán hirtelen beugrott egy taxiba. Egy percet veszítettem, amíg én is találtam egyet. Elmentem öt másik szállodába... Ő nem...

Az egyik boy Maigret-hez lépett.

– A recepció főnöke szeretne önnek valamit mondani – súgta.

Maigret követte.

A főnök zsakettben, virággal a gomblyukában örködött posztján, kezében a telefonkagyló. Maigret-re kacsintott, a felügyelő megértette a jeladást, az angol beleszólt a kagylóba:

– Adom a kollégámat.

Maigret átvette a hallgatót.

– Halló!

– Beszél franciául?

– Igen... Yes... Beszélek franciául...

– Azt szeretném tudni, hogy Jeanne Debul asszony megszállt-e maguknál.

– Kikeresi?

– Egy barátja.

– Beszélni óhajt vele? Felcsöngethetek a lakosztályába.

– Nem. Nem.

A hang távolinak tűnt.

– A kulcsa nincs a táblán, tehát a szobájában kell lennie.

Feltételezem, hogy nemsokára lejön...

– Köszönöm.

– Nem tudok valamit...?

Alain már letette a kagylót. Alapjában véve nem is olyan buta. Nyilván észrevette, hogy követik. Ahelyett hogy személyesen járná végig a különböző szállodákat, inkább valamelyik nyilvános fülkéből telefonált.

A recepció főnökének kezében már megint ott volt a kagyló.

– Ismét önt keresik, Maigret úr.

Ezúttal Pyke telefonált, megkérdezte: nem akar-e Maigret vele ebédelni.

– Jobb, ha itt maradok.

– Tudtak segíteni az embereim?

– Nem nagyon, de nem az ő hibájuk.

– Szem elől veszítette?

– Biztosan idejön.

– Mindenesetre a fiúk a rendelkezésére állnak.

– Azt tartanám itt, akit nem Fentonnak hívnak, ha nincs ellenére.

– Bryant. Nagyon jó. Intelligens, fiú. Akkor viszontlátásra, talán este?

– Talán.

Visszatért a két férfihoz, akik még mindig beszélgettek, de amikor ő odaért, elhallgattak. Bryan nyilván felvilágosította Fentont, hogy kicsoda ő, a vörös hajú büntudatosnak látszott.

– Köszönöm, Fenton úr. Rábukkantam a fiatalemberre. Ma már nincs szükségem önre. Iszik egy pohárral?

– Szolgálatban soha.

– Ön pedig, Bryan úr, legyen szíves, menjen be ebédelni a grillbe, üljön le annak a hölgynek a közelében, aki azt az apró kék virágos, kétrészes kosztümöt viseli. Ha elmegy, próbálja meg követni.

Bryan elmosolyodott, amint távolodó kollégája után nézett.

– Számíthat rám.

– A fogyasztását írassa a számlámra.

Maigret szomjazott. Már több mint egy félórája. A túlságosan mély fotel csak melegítette, fölállt, kódorgott a hallban. Rosszul érezte magát a csupa angolul beszélő vidám ember között.

Hányszor látta már megpördülni az ajtót, amely minden egyes alkalommal sugárnyalábot dobott a falakra. És hányszor fogja még látni! Állandóan jöttek-mentek az emberek. Autók álltak meg, mentek tovább: London kényelmes, festői öreg taxijai, Rolls-Royce-ok, Bentleyk kifogástalan külsejű sofőrökkel és kis versenyautó formájú kocsik.

A szomjúság égette a torkát. Onnan, ahol állt, rálátott a vendégekkel zsúfolt bárba. Látta a sápadt martinikat, messziről olyan jó húsnek látszottak a párával lepett üvegekben, látta a whiskyvel töltött poharakat.

Ha bemegy, nem látja a bejáratot. Odasétált, aztán visszament. Már bánta, hogy Fentont elküldte, legalább néhány percre átvehette volna a helyét.

Ami Bryant illeti: ő éppen nekilátott az ebédjének, Maigret is kezdett megéhezni.

Sóhajtvá telepedett vissza éppen, amikor észrevette, hogy a mellette ülő fehér hajú öregúr megnyom egy gombot a fotel karfáján. Maigret ezt nem vette észre. Néhány pillanat múlva egy fehér kabátos pincér hajolt az öregúr fölé.

– Egy dupla whiskyt jéggel.

No lám! Milyen egyszerű. Neki eszébe sem jutott, hogy a hallban is van felszolgálás.

– Ugyanazt kérem én is. Gondolom, sörük nincs.

– De igen, uram. Milyen sört parancsol?

Mindenféle sör volt: holland, dán, német, sőt egy olyan francia márka is, amelyet Maigret nem ismert.

Franciaországban egyszerre két üveggel rendelt volna, annyira elcsigázottnak érezte magát, de itt nem mert. Ráadásul még dühöngött is, hogy nem mer. Megalázónak érezte a félszegségét. A pincérek, főpincérek, boyok, portások tekintélyesebbek lennének itt, mint Párizsban egy ugyanilyen helyen? Úgy érezte, mindenki őt nézi, és kritikus szemmel méregeti szomszédja, az öregúr is.

Eldönti már végre Alain Lagrange, hogy idejön, vagy nem?

Nem először történt vele: hirtelen, minden elfogadható ok nélkül, elvesztette az önbizalmát. Mit csinál ő itt valójában? Álmatlanul töltötte az éjszakát. Kávézott egy házmesterlakásban, majd hallgatta egy

rózsaszínű pizsamába öltözött, hasát mutogató kövér leányzó történeteit, aki mindent megtett, hogy felhívja önmagára a figyelmet.

És még mi történt? Alain Lagrange ellopta az ő revolverét, megfenyegetett és kifosztott egy járókelőt az utcán, majd felszállt a londoni gépre. A báró pedig a börtönkórházban fekszik, és bolondnak tettei magát.

Hátha valóban bolond?

Hogy mit fog Maigret csinálni, ha Alain megjelenik a szállóban? Megszólítja kedvesen, és azt mondja: magyarázatot kérek?

És ha Alain szökni próbál, ha dulakodni kezd? Mit szólnának ezek az angolok, akik annyira örvendeznek a napfényüknek, ha egy kölyökre támadna. Lehet, hogy még ő húzná a rövidebbet.

Megtörtént vele már egyszer Párizsban, igaz, akkor még fiatal közrendőr volt. Abban a pillanatban, amikor rátette kezét egy tolvaj vállára valamelyik metrókijáratnál, a fickó kiabálni kezdett: segítség! A tömeg őt tartóztatta föl, Maigret-t, és csak akkor engedte el, amikor a rendőrök megérkeztek.

Megint szomjas volt, habozott, hogy csöngessen-e. Végül is megnyomta a fehér gombot. Érezte, hogy fehér hajú szomszédja döbbsen nézi, micsoda nevetlen ember ez, egymás után issza az üveg söröket.

– Egy...

Hirtelen, mintha kinn meglátott volna egy ismerős sziluettet! Gépiesen mondta:

– Egy whiskyt szódával...

– Igen, uram.

Nem Alain volt. A jövevény közelről nem is hasonlított rá, odament egy lányhoz, aki a bárban várta.

Maigret teljesen eltompulva, rossz szájjal, még akkor is ott rostokolt, amikor Jeanne Debul remek formában kilépett az étteremből, és a forgóajtóhoz ment.

Kívül megállt. Várta, hogy az egyik portás taxiért füttyentsen. Bryan jókedvűen követte az asszonyt, elmenőben Maigret-re hunyorított, mintha csak azt akarta volna mondani: „Egészen nyugodt lehet!” Ő is beszállt egy taxiba.

Bárcsak most jönne Alain Lagrange. Jeanne Debul elment. Nem kell

attól félni, hogy a fiú ráveti magát, és lelövi az ő revolverével. A hall nyugodtabb, mint egy félórával előbb. Már mindenki megebédelt, és újult erővel, még frissebben indult el dolgozni vagy sétálni egyet a Piccadillyn és a Regent Streeten.

– Ugyanazt, uram?

– Nem, egy szendvicset kérek.

– Bocsánat, uram. A hallban tilos ételt felszolgálnunk.

Maigret sírni tudott volna dühében.

– Akkor hozzon, amit akar. Rendben van! Hozzon whiskyt.

Végtére, most már mindegy. Ő nem tehet róla.

7. fejezet

*Egy tábla mai tejsokoládéről és egy hajdani macskáról, amely
összecsődít egy egész kerületet*

Három óra, fél négy, négy, és Maigret még mindig ugyanott üldögélt. Legalább olyan rosszul érezte magát a bőrében, mint azok az emberek, akik napokig tartó vihart jósló hőség után nézegetik egymást mogorván, elgyötörten, és már-már úgy kapkodnak levegő után, mint a szárazra vetett halak.

A különbség csak annyi, hogy itt egyedül ő van ilyen állapotban. Viharnak pedig semmi nyoma. Az ég légiesen kéklött a Strand fölött, sehol egy lilás folt, csak itt-ott úszkált néhány kis fehér felhő, mint a lyukas pehelyaplanból kiszabadult tollpihe.

Maigret néha-néha azon kapta magát, hogy úgy vizsgálgatja a szomszédait, mintha személyes gyűlöletet érezne irántuk. Máskor meg kisebbségi komplexus nehezedett rá, és ettől olyan alamuszi képű lett.

Ezek itt mind túlságosan ápoltak, túlságosan magabiztosak. A legidegesítőbb valamennyi közül azonban a recepció főnöke jó kis zsakettjében, makulátlan gallérjával. Maigret-vel mindig barátságosan viselkedett, talán megszánta, időről időre cinkos, bátorító mosolyt küldött felé.

Mintha azt akarta volna mondani a jövőmenő, névtelen vendégsereg feje fölött: „Mindketten a hivatásunk áldozatai vagyunk. Nem tehetek önért valamit?”

Maigret kétségkívül azt válaszolta volna: „Hozasson nekem egy szendvicset.”

Álmos. Melege van. Éhes. Amikor néhány perccel három után egy újabb üveg sörért csöngetett, a pincér olyan döbrent arcot vágott, mintha Maigret-t egy templomban látta volna ingujjra vetkőzni.

– Sajnálom, uram, a bár fél hatig zárva tart.

A felügyelő valami ilyesmit morgott:

– Vadak!

Tíz perccel később zavartan odament a legfiatalabb boyhoz.

– Hozna nekem egy tábla csokoládét?

Képtelen volt továbbra is egyetlen falat nélkül ott ücsörögni, apró kis darabokat tördelt a zsebébe dugott tejsokoládéból, azt eszegette. Ahogy ott posztolt a szálló halljában, tényleg arra a karikatúráról jól ismert francia rendőrrre hasonlított, akit a párizsi újságírók „szöges zokninak” szoktak nevezni. Maigret észrevette, hogy önkéntelenül a tükörbe tekinget, nehézkesnek, lomposnak látta önmagát. Pyke például egyáltalán nem látszott rendőrnek, inkább bankigazgatónak vagy igazgatóhelyettesnek nézhette az ember. Esetleg valami fontos állásban levő alkalmazottnak, szorgos tisztviselőnek, ő vajon hajlandó lenne itt téblábolni, ahogy most ő, amikor még azt sem tudja, valóban történik-e valami.

Háromnegyed négy előtt öt perccel a recepció főnöke intett neki.

– Telefon Párizsból. Gondolom, szívesebben beszél innen.

A telefonfülkék a halltól jobbra sorakoztak, de onnan nem lehetett szemmel tartani a bejáratot.

– Maga az, főnök?

Jólesett hallani a derék Lucas hangját.

– Mi újság, öreg?

– Megvan a revolver. Gondoltam, ez megér egy telefont.

– Na, mondd.

– Nem sokkal tizenkettő előtt odamentem körülnézni az öreghez.

– A rue Popincourt-ba?

– Igen. Nekiláttam, hogy újra végigkutassam a lakást. Most se találtam semmit. Aztán gyereksírást hallottam az udvarról, kihajoltam az ablakon. A lakás, emlékszik, a legfelső emeleten van, elég alacsony a mennyezete. Akkor vettem észre, hogy a tető alatt kiugró párkányt kézzel is el lehet érní.

– Ott volt a revolver?

– Igen. Pontosan az ablak fölött. Egy kis belga automata, nagyon csinos darab, A. D. monogram van belevésve.

– André Delteil?

– Pontosan. Érdeklődtem a főkapitányságon. A képviselőnek volt fegyverviselési engedélye. Egyezik a szám.

– Ezzel a fegyverrel lőtték le?

– A szakértő éppen most jelentette telefonon a vizsgálat eredményét. Azt vártam, mielőtt felhívtam magát. Ezzel lőttek.

– Ujjlenyomatok?

– A halotté és François Lagrange-é.

– Más semmi?

– A délutáni újságok egész hasábokat írtak tele. Riporterektől nyüzsög az összes folyosó. Azt hiszem, az egyik megneszelte a maga londoni útját, és ő is odarepült. Rateau kétszer vagy háromszor telefonált eddig, hogy ön jelentkezett-e.

– Ez minden?

– Csodálatos idő van.

Még ő is!

– Ebédeltél?

– Igen, nagyon jól, főnök.

– Én nem! Halló! Ne szakítsa meg, kisasszony. Hallasz, Lucas? Szeretném, ha figyeltetnéd Neuillyben a boulevard Richard-Wallace 7/b-t. Kérdezd ki a taxisofőröket, hogy nem vitte-e valamelyikük Alain Lagrange-t... Vigyázz! A fiúról van szó, arról, akinek a fényképe ott van nálad.

– Értem!

– Tudd meg, hogy nem vitte-e valamelyikük a fiút csütörtök délelőtt a Gare du Nord-ra.

– Azt hittem, éjszaka ment el, repülővel.

– Nem érdekes. Mondd meg a főnöknek, hogy felhívom, ha van valami újság.

– Megtalálta a srácot?

Maigret jobbnak látta, ha nem válaszol. Nem szívesen vallotta volna be, hogy beszélt Alainnal telefonon, hogy órák óta követik Londonban, és mégse jutottak előbbre egy lépéssel sem.

Alain Lagrange, zsebében a Maigret-től lopott revolverrel, valahol van, és az is biztos, hogy nem mossa. A felügyelő nem tehetett egyebet, várt, leste a körülötte áramló tömeget.

– No, ég áldjon.

Szúrt a szeme az álmoságtól. Nem mert visszaülni a fotelba, félt, hogy elalszik. A csokoládétól fölfordult a gyomra.

Kiment levegőzni az ajtó elé.

– Taxit, uram?

Nem hívhat taxit, nem mehet sétálni, semmit se csinálhat, csak álldogál itt egy helyben, mint szamár a hegyen.

– Szép időnk van, uram!

Alig lépett be újra a hallba, amikor bizalmaskodó ellensége, a recepció főnöke hívta, mosollyal az ajkán, telefonkagylóval a kezében.

– Önt kérik, Maigret úr.

Pyke volt.

– Szeretném átadni Bryan legújabb telefonüzenetét.

– Köszönöm.

– A hölgy kiszállt a Piccadilly Circusnál, végigment gyalog a Regent Streeten, kirakatokat nézegetett. Nem sietett. Bement két-három üzletbe vásárolni, a csomagokat a *Savoy*-ba küldette. Óhajtja tudni, mit vett?

– Mit?

– Fehérneműt, kesztyűket, cipőt. Azután az Old Bond Streeten át visszajött a Piccadillyre, és körülbelül egy félórával ezelőtt bement egy nonstop moziba. Most is ott van. Bryan szemmel tartja.

Megint egy apróság, máskor fel sem tűnt volna, de most rosszkedvű lett tőle: Bryan ahelyett, hogy őt hívta volna, a felettesének telefonált.

– Együtt vacsorázunk?

– Nem tudom biztosan, nem hiszem...

– Fenton borzasztóan sajnálja, hogy...

– Nem az ő hibája.

– Ha szüksége van valamelyik emberemre vagy akár többre is...

– Köszönöm.

Mit csinál ennyi ideig ez az állat Alain? Lehetséges, hogy Maigret elejétől végig tévedett?

– Felhívná nekem a *Gilmore* szállót? – kérdezte Maigret, amikor befejezte a beszélgetést Pyke-kal.

A recepció főnökének arckifejezéséből rájöhetett, hogy ez nem első osztályú hely. Ezúttal kénytelen volt angolul beszélni, mert a férfi a vonal másik végén egyetlen szót sem értett franciául.

– Alain Lagrange úr, aki ma korán reggel szállt meg önöknél, visszajött napközben a szállodába?

– Ki beszél?

– Maigret felügyelő, a párizsi Bűnügyi Rendőrségtől.

– Tartsa a vonalat, kérem.

Valaki más, egy mélyebb hangú, nyilván fontosabb személyiség jött a telefonhoz.

– Halló! Itt a *Gilmore* szálló igazgatója. Parancsoljon.

Maigret elfújta a mondókáját.

– Miért kérdezi?

A felügyelő valami kusza magyarázatba bonyolódott, nem találta a megfelelő angol kifejezéseket. A recepció főnöke vetett véget kínjainak, átvéve tőle a kagylót.

– Megengedi?

Két mondattal elintézte az ügyet, persze megemlítette a Scotland Yardot. Amikor letette a kagylót, el volt ragadtatva magától.

– Ezek az emberek mindig óvakodnak egy kicsit az idegentől. A *Gilmore* igazgatója éppen azon tépelődött, ne riassa-e a rendőrséget. A fiatalember egy óra felé elvitte a kulcsát, és felment a szobájába. Nem maradt ott sokáig. Később az egyik szobaasszony, aki ugyanazon az emeleten takarított, jelentette, hogy eltűnt a kulcsa, pedig biztosan tudja, hogy benne hagyta a zárban. Mond ez önnek valamit?

– Igen.

A történet változtatott némileg a fiatal Alainról kialakított képen. A kölyök reggel óta, úgy látszik, megdolgoztatta az agyát. Azt gondolhatta magában: ha a takarítónő kulcsa egy szálló összes szobájának ajtaját nyitja, könnyen lehet, hogy nyitja egy másik szálló szobáinak ajtajait is.

Maigret letelepedett. Amikor ránézett az órájára, öt óra volt. Hirtelen visszament a recepcióhoz.

– Lehetségesnek tartja, hogy a *Gilmore* szobáinak kulcsa nyitja az itteni szobákat is?

– Nem valószínű.

– Meg tudna bizonyosodni arról, hogy nem tűnt-e el valamelyik takarítónőjüknek a kulcsa?

– Az illető szólt volna az emeleti szoba-asszonynak, és annak kellett volna... Egy pillanat...

Intézkednie kellett – egy úr lakosztályt akart cserélni, mert az övébe túlságosan besütött a nap –, majd eltűnt a szomszéd irodában, ahonnan többször telefonbeszélgetés hallatszott ki.

Amikor visszajött, már egyáltalán nem látszott olyan atyainak, ráncolta a homlokát.

– Igaza van. A hatodikon eltűnt egy kulcscsomó.

– Ugyanúgy, ahogy a *Gilmore*-ban?

– Ugyanúgy. A takarítónőknek megvan az a rossz szokásuk, hogy amíg a szobákban dolgoznak, benne hagyják az ajtóban a kulcsot, pedig ezt tiltja a szabályzat.

– Mennyi ideje történhetett?

– Egy félórája. Gondolja, hogy kellemetlenségünk lesz ebből?

A férfi olyan gondterhelt arccal nézett végig a hallon, mint a hajójáért felelős kapitány. Nem kell-e, kerül, amibe kerül, elhárítani a legkisebb incidenst is, amely elhomályosíthatja egy ilyen szép nap ragyogását?

Franciaországban Maigret azt mondta volna neki: „Hozzon egy másik kulcscsomót. Fölmegyek. Ha Jeanne Debul visszajön, tartóztassa fel, és szóljon nekem.”

Itt ezt nem lehet. Biztos volt benne, hogy házkutatási parancs nélkül nem engednék be egyetlen szobába sem.

Volt annyira óvatos, hogy még egy jó hosszú percre keringett a hallban. Aztán úgy döntött, megvárja, amíg a bár kinyit, ez már csak percek kérdése volt, és hogy arra az időre, amíg megiszik két korsó sört, otthagyja a forgóajtót. Bement a bárba, a pultra könyökölt.

– Szomjas lehetett, uram.

– Igen!

Ez az igen olyan kemény volt, hogy letörölte a mixer arcáról a mosolyt.

Maigret igyekezett úgy kimenni a hallból, hogyha recepcióból ne vegyék észre, beszállt a liftbe. Az a gondolat aggasztotta, hogy a továbbiakban egész terve egy takarítónő vagy egy hotelszolga hangulatától függ.

Amikor felért, a hosszú folyosó üres volt, lelassította a lépteit, majd meg is állt. Végre kinyílt az egyik ajtó, egy csíkos mellényt viselő solga tűnt fel egy pár körömcipővel a kezében.

Akkor aztán olyan magabiztosan, amilyen magabiztos csak egy minden hátsó gondolattól mentes vendég lehet, füttyörészve a 605-ös szoba felé indult, kotorászott a zsebeiben, és zavartnak látszott.

– *Valet, please!*

– *Yes, sir.*

Tovább kotorászott. Reggel nem ezzel a szolgával találkozott, szerencsére. Nyilván azóta váltás volt.

– Legyen szíves, nyissa ki nekem ezt az ajtót, hadd ne kelljen lemennem a kulcsoméért.

A másik nem sejtett semmi rosszat.

– Készséggel, uram.

Hála az égnek, nem nézett be a szobába a nyitott ajtón át, láthatott volna egy női háziköntöst felakasztva.

Maigret gondosan becsukta az ajtót, megtörölte a homlokát, elment a szoba közepéig, majd teljesen hétköznapi, társalkodó hangon megszólalt:

– Nos, itt vagyok!

Nem rohant be a fürdőszobába, pedig az ajtó nyitva állt, nem nézett be a szekrényekbe sem. Izgatott volt, de nem akarta mutatni, vigyázott a hangjára, nehogy az elárulja.

– Hát így vagyunk, fiacskám. Végre beszélgethetünk.

Nehézkesen elhelyezkedett a kis karosszékben, keresztbe vetette a lábát, a zsebéből pipát húzott elő, rágyújtott. Biztosan tudta, hogy Alain Lagrange elbújt valahol, talán az egyik ruhásszekrényben vagy az ágy alatt.

Tudta azt is, hogy a fiatalembernél fegyver van, hogy ideges természetű, és valószínűleg teljesen kikészült már.

– Csupán azt kérem tőled, ne csinálj hülyeséget.

Az ágy felől mintha hallott volna valamit. Nem volt azonban biztos benne, ezért nem hajolt le.

– Egyszer – folytatta, mintha mesét mondana – tanúja voltam egy furcsa jelenetnek, nem messze tőlünk, a boulevard Richard-Lenoiron. Nyáron történt, akkor is nagyon meleg este volt, a hőség nem szűnt, az egész terület kinn levegőzött az utcán.

Lassan beszélt, ha valaki ebben a pillanatban belép, egyáltalán nem találta volna különösnek.

– Nem tudom, ki látta meg elsőnek a macskát. Ha jól emlékszem, egy kislány, akinek ilyenkor már ágyban lett volna a helye. Esteledett. A kislány rámutatott egy sötét foltra az egyik fán. Egy csomó járókelő

megállt. Az ablakból, ahol könyököltem, láttam őket gesztikulálni. Újabb emberek csatlakoztak a csoporthoz. Nemsokára legalább száz ember gyülekezett a fa alatt, végül magam is lementem, hogy megnézzem, mi történt.

Elhallgatott, aztán amúgy közbevetőleg, megjegyezte:

– Itt egyedül vagyunk, így könnyebb. A körúton egy macska csődítette össze a bábézkodókat, egy nagy barna macska, az egyik ágnak egészen a végéhez tapadt. Úgy látszott, nagyon megrémült attól, hogy ott fönnt találta magát. Nyilván nem vette észre, milyen magasra jutott. Mozdulni sem mert, nemhogy visszafordulni. Ugrani se. Az asszonyok fölfelé bámulva sajnálkoztak rajta. A férfiak azonban tanakodtak, hogyan szabadítsák ki ebből a keserves helyzetből.

– Hozok egy kétágú létrát – mondta egy mesterember, aki ott lakott szemben.

Felállították a létrát. A mester fölment. Egy méter hiányzott az áigig, de hiába nyúlt föl, a macska csak prüszkölt, és megpróbálta megkarmolni.

Akkor egy kölyök ajánlkozott:

– Fölmászok én.

– Nem! Az ág nem elég erős.

– Lerázom, maguknak csak egy lepedőt kellene alátartani.

Alighanem látta a moziban a tűzoltókat.

A mentés izgalmas eseménnyé kerekedett. Egy házmester lepedőt hozott. A kölyök rázta az ágat, a szegény állat összes körmével kapaszkodott, és tébolyult tekintettel nézegetett körbe-körbe.

Mindenki szánta.

– Magasabb létra kellene...

– Vigyázat! Hátha veszett. Véres a szája.

Ez így volt. Szánták és félték is tőle, érted? Senki sem akart aludni menni, mielőtt megtudja, mi lesz a macskával. Hogyan lehetne a fejébe tölteni, hogy nyugodtan elengedheti magát, nincs veszély, a kifeszített lepedőre esik? Vagy azt, hogy elég, ha visszafordul?

Maigret már-már azt várta, hogy megszólal egy hang: „És mi történt?”

De nem jött semmilyen kérdés, így hát folytatta:

– Végül is egy magas, sovány fickó a közelébe kúszott, és egy bottal

sikerült lepiszkálni a macskát, az végre leesett a lepedőre. Amikor az emberek szétnyitották a vásznat, az állat olyan gyorsan ugrott ki, hogy szinte nem is látták, amint átrohan az úton, és eltűnik egy pinceablakban. Ennyi az egész.

Ezúttal biztos volt benne, hogy valaki mozdult az ágy alatt.

– A macska félt, mert nem tudta, hogy nem akarják bántani.

Csönd. Maigret szívta a pipáját.

– Én se akarok neked rosszat. Nem te ölted meg André Delteil-t. Ami az én revolveremet illeti, nem olyan súlyos az ügy. Ki tudja? A te korodban, abban az állapotban tán én is ugyanezt tettem volna. Tulajdonképpen az én hibám. De igen. Ha akkor délben nem megyek el meginni még egy pohárral, legalább egy félórával korábban érek haza, és téged ott talállak.

Semleges hangon beszélt, majdnem álmosítóan.

– Hogy akkor mi történt volna? Te szépen elmeséled nekem, amit el akartál mesélni. Mert azért jöttél, hogy beszélj velem. Nem tudtad, hogy a revolver ott van a kandallón. El akartad mondani nekem az igazságot, kérni akartál, hogy mentsem meg apádat.

Most nagyobbat hallgatott, hagyott időt a fiúnak, hogy felfogja a szavait.

– Maradj még ott. Nem kell kijönnöd. Egész jól megvagyunk így. Csak azt ajánlom, vigyázz az automatára. Különleges modell, büszke rá az amerikai rendőrség. Nagyon érzékeny a ravasz, elég hozzáérni, már elsül. Én sose használtam. Emlék, érted?

Felsóhajtott.

– Most lássuk, mit mondtál volna, ha korábban érek haza ebédelni. Bizonyára beszélsz a holttestről... Várj... Ne siessünk... Gondolom, te nem voltál otthon kedd este, amikor Delteil meglátogatta apádat... Ha otthon lettel volna, minden másként történik. Nyilván akkor érkezted, amikor már minden elvégeztetett. A holttest valószínűleg a lomtárnak használt szobában volt vagy elrejtve, vagy már benne az utazóbőröndben. Apád semmit nem mondott neked. Fogadok, hogy nem sokat beszéltek ti egymással.

Azon kapta magát, hogy megint választ vár.

– Jó! Lehet, hogy te gyanítottál valamit, lehet, hogy nem. Mindenesetre reggel fölfedezted a holttestet. Hallgattál. Nehéz ilyen

témát szóba hozni az embernek a saját apja előtt.

Apád összetört, beteg ember.

Rám gondoltál, mert olvastad azokat az újságcikkeket, amelyeket ő gyűjtött össze rólam.

Nézzük csak, hogy körülbelül mit mondtál volna nekem:

– *Egy hulla van a lakásunkban. Nem tudom, mi történt, de ismerem az apámat. Először is, fegyver soha nem volt a házban.*

Mert, fogadnék, hogy sose volt, igaz? Nem ismerem jól apádat, de abban biztos vagyok, hogy nagyon fél a fegyverektől.

Aztán valószínűleg így folytattad volna:

– *Az apám egy légynek se tudna ártani, mégis őt fogják vádolni. Ő pedig nem fogja megmondani az igazat, mert egy asszonyról van szó.*

Ha így történt volna, biztosan segíték. Együtt kerestük volna az igazságot.

Majdnem biztos, hogy az az asszony már börtönben ülne.

Maigret talán gyors eredményben reménykedett? Megtörölte a homlokát, leste a fiú reagálását, de hiába.

– Elég hosszan beszélgettem a nővéreddel. Nem hiszem, hogy túlságosan szeretnéd. Önző teremtés, csak magával törődik. Nem volt rá időm, hogy megismerkedjem Philippe bátyáddal, ő alighanem még keményebb, mint a nővéred. Mindketten haragszanak apádra a gyermekkoruk miatt, noha apád, mindent összevetve, megtette a tőle telhetőt. Nem mindenkinek adatik meg, hogy erős legyen. Te megérted őt...

Maigret hangtalanul fohászkozott magában: „Istenem, add, hogy ne most jöjjön vissza!”

Ő is úgy járna, mint a boulevard Richard-Lenoir-i macska, a Savoy egész személyzete, minden vendége összefutna körülöttük, a fiú pedig az idegroham szélén!

– Tudod, vannak dolgok, amelyeket te tudsz és én nem, de vannak olyanok is, amelyeket én ismerek és te nem. Apád ez idő szerint a börtönkórházban fekszik. Ez azt jelenti, hogy letartóztatásban van, de még nem tudjuk, hogy épelméjű-e vagy sem. A pszichiáterek véleménye eltérő. Soha nem értenek egyet. Nyilván az nyugtalanítja a legjobban apádat, hogy nem tudja, mi van veled, mit fogsz csinálni. Ismer téged, biztos benne, hogy képes vagy elmenni a végsőkhig, ha

valamit kigondoltál.

Jeanne Debul moziban ül.

– Senkinek nem használ, ha megöled, amikor belép ebbe a szobába. Sőt elég kellemetlen lenne, először is azért, mert nem lehetne kihallgatni, másodszer azért, mert te az angol igazságszolgáltatás kezébe kerülnél, és minden valószínűség szerint felakasztanának.

Hát ez a helyzet, fiam.

Rettenetesen meleg van ebben a szobában, kinyitom az ablakot. Nincs nálam fegyver, tévednek az emberek, ha azt hiszik, hogy a Bűnügyi Rendőrség összes alkalmazottja fegyvert hord. Nekünk sincs több jogunk ehhez, mint akárki másnak.

Nem nézek az ágy alá. Tudom, hogy ott vagy. Azt is tudom körülbelül, hogy mire gondolsz. Magától értetődik, nehéz helyzet ez. Kevésbé látványos az egész, mint lelőni egy nőt, igazságszolgáltatást játszani.

Az ablakhoz ment, kinyitotta, kikönyökölt, és mialatt kifelé nézett, hátrafelé figyelt. Semmi sem mozdult a háta mögött.

– Még mindig nem szántad el magad?

Elvesztette a türelmét, befelé fordult.

– A végén még elhitetted velem, hogy nem is vagy olyan intelligens, mint gondoltam! Mire jó, ha ott maradsz? Felelj már, te kis hülye! Mert, az ördögbe is, ezek szerint csak egy kis hülye vagy. Semmit sem értettél meg ebből a históriából, és ha így folytatod, te fogod elítéltetni az apádat. Hagyd békén a revolveremet, hallod? Megtiltom, hogy hozzányúlj! Tedd le a földre. Most pedig, kifelé!

Igazán haragosnak tűnt. Talán így volt rendjén. Mindenesetre sietett véget vetni ennek a lehetetlen jelenetnek.

Akár a macskamesében, most is elég egy rossz mozdulat, egyetlen rossz ötlet.

– Siess. Az asszony nemsokára visszajön. Elég nevetséges jelenet lenne, ha itt találna minket, téged az ágy alatt, engem a szoba közepén, ahogy erőlködöm, hogy kihúzzalak onnan. Háromig számolok... Egy... kettő... Ha háromra nem állsz föl, telefonálok a szálló detektívjének, és...

Végre megjelent két láb, félretaposott sarkú cipőben, aztán a pamutzoknik, majd a nadrág szára, amely visszagyűrődött, mikor Alain

kicsúszott az ágy alól.

Maigret, hogy segítsen neki, visszafordult az ablak felé, hallotta, hogy a fiú a padlón csúszik, majd lassan kiegyenesedik. Nem felejtette el, hogy fegyver van nála, de adott neki időt, hogy összeszedje magát.

– Minden rendben?

Hátrafordult. Alain ott állt előtte, porlepte kék öltönyében, elferdült nyakkendővel, kusza hajjal. Nagyon sápadt volt, a szája reszketett, tekintete mintha át akart volna siklani a tárgyakon.

– Add ide a revolveremet.

Maigret kinyújtotta a kezét, a fiú a jobb zsebébe nyúlt, és átadta a revolvert.

– Nem gondolod, hogy ez így mégiscsak jobb?

Egy gyöngye hangocska válaszolt:

– Igen.

Utána pedig:

– Most mit fog csinálni?

– Először is inni és enni fogunk. Te nem vagy éhes?

– De igen. Nem is tudom.

– Én nagyon éhes vagyok, a földszinten van egy kitűnő grill.

Maigret az ajtó felé indult.

– Hová tetted azt a kulcsot?

Alain kihúzott nem egyet, hanem egy egész kulcsosomót a másik zsebéből.

– Jobb lesz, ha ezeket leadjuk a portán, még képesek ügyet csinálni belőle.

A folyosón megállt a saját ajtaja előtt.

– Nem árt, ha egy kicsit rendbe hozzuk magunkat.

Nem akart idegrohamot. Tudta, hogy egy hajszálon múlik. Le akarta kötni a fiú figyelmét gyakorlati tennivalókkal.

– Van fésűd?

– Nincs.

– Használhatod az enyémet. Tiszta.

A fiú majdnem elmosolyodott.

– Miért csinálja ezt?

– Mit?

– Tudja jól.

– Talán azért, mert én is voltam fiatal. Nekem is volt apám. Keféld le magad. Vesd le a zakód. Jó régen nem takaríthattak az ágy alatt.

Ő is kezet mosott, és megmosta hideg vízben az arcát.

– Nem tudom, ne vegyek-e újra tiszta inget. Ma agyonizzadtam magam.

Levetette az ingét, Alain láthatta meztelen mellkasát, lelógó nadrágtartóját.

– Csomagod nincs, ugye?

– Nem hiszem, hogy így lemehetek enni.

Maigret kritikus szemmel végigmérte.

– Az inged az nem túl tiszta. Így aludtál?

– Igen.

– Nem adhatok kölcsön, az enyém túl nagy neked.

Ezúttal Alain egy kicsit már nyíltabban mosolygott.

– Bánom is én, ha a pincéreknek nem tetszünk. Elhelyezkedünk egy sarokban, aztán kipróbáljuk, hoznak-e nekünk egy kis fehér bort, jó hidegen. Talán van nekik.

– Én nem iszom.

– Soha?

– Egyszer próbáltam, de olyan beteg lettem tőle, hogy az volt az utolsó.

– Barátnőd van?

– Nincs.

– Miért?

– Nem tudom.

– Félénk vagy?

– Nem tudom.

– Soha nem vágyódtál egy kislányra?

– De talán. Azt hiszem. De ez nem nekem való.

Maigret nem erőltette. Értette ő jól. Amikor a szobából kiléptek, nagy mancsával rávert a fiú vállára.

– Megijesztettél engem, te kölyök!

– Mivel?

– Rálóttél volna?

– Kire?

– Rá!

– Igen.

– És magadra?

– Talán, utána, igen, azt hiszem, megtettem volna

Éppen szembetalálkoztak a szobapincérrel, az megfordult utánuk. Talán látta őket kijönni a 604-es szobából, és emlékezett, hogy az előbb Maigret-nek a 605-öst nyitotta ki?

A lift levitte őket a földszintre. Maigret-nek kezében volt a saját kulcsa és a kulcsosomó is. A recepció felé tartott. Némi diadallal készült a találkozásra elegáns zsakettes, bizalmaskodó ellenségével. Milyen képet fog ez vágni, ha meglátja kettejüket, és ha visszaadják a pótkulcsokat?

Sajnos, nem őt találta a pult mögött, hanem egy magas szőke fiatalembert ugyanolyan zsakettben, ugyanolyan szegfűvel. Ő nem ismerte Maigret-t.

– A folyosón találtam ezt a kulcsosomót.

– Köszönöm – mondta közömbösen a fiatalember.

Mikor Maigret megfordult, Bryan állt a hall közepén. Tekintetével kérdezte a felügyelőtől, beszélhet-e vele.

– Megengeded, ugye – mondta Maigret Alainnek.

Odament az angol rendőrhöz.

– Megtalálta? Ez ő?

– Igen.

– A hölgy visszajött.

– Felment a szobájába?

– Nem. A bárban van.

– Egyedül?

– A mixerrel beszélget. Mit csináljak?

– Van még lelkierije egy-két órát tovább őrizgetni?

– Nem probléma.

– Ha menni készül, azonnal figyelmeztessen. A grillben vagyok.

Alain nem próbált menekülni. Kicsit ügyetlenül, kicsit zavartan várakozott elhúzódva az emberektől.

– Jó étvágyat, uram.

– Köszönöm.

Maigret odament a fiúhoz, elindult vele a grill felé.

– Farkaséhes vagyok – jelentette ki.

Maga is meglepődött, hogy amikor átmentek a széles ablakon
rézsútosan betűző sugárnyalóban, még hozzátette:

– Csodálatos idő van!

8. fejezet

Amelyben Maigret néhány napra Atyaúristen szeretne lenni, s amelyből kiderül, hogy a repülést nem mindenki élvezi

– Szeretted a homárt?

Maigret-nek csak a szeme látszott ki a hatalmas étlap mögül, amelyet a pincér a kezébe adott. Alain nem tudta, mit kezdjen az övével, elfogódottságában még rá se mert nézni.

– Igen uram – felelte, mint egy iskolás gyerek.

– Akkor rendelünk egy homárt, amerikai módra. De előbb egy nagy halom előételt. Pincér!

Miután rendelt:

– Amikor annyi idős voltam, mint te, jobban szerettem a konzervhomárt. Próbálták bizonygatni, hogy ez eretnecség, de én csak azt hajtogattam, hogy annak több íze van. Félévenként is alig bontottunk ki egy-egy dobozzal, csak sátoros ünnepek idején, mert nem voltunk valami gazdagok.

Egy kissé hátradőlt a székén.

– Nagyon bánt, hogy nem vagy gazdag?

– Nem tudom, uram. Azt szerettem volna, hogy apámnak ne kelljen annyira vesződnie értünk, ő nevelt fel mind a hármunkat.

– Tényleg nem akarsz inni semmit?

– Csak vizet.

Maigret azért rendelt magának egy üveg bort, rajnait. Magas, kecses, zöld színben játszó talpas poharakat tettek eléjük, a talp egy árnyalattal sötétebb volt.

A termet már kivilágították, pedig kívülről még besütött a nap. A grill gyorsan megtelt, feketébe öltözött főpincérek és pincérek sürgölődtek nesztelenül. Alaint főleg a tálalókocsik izgatták. Egyet odatoltak az asztaluk mellé többféle előétellel, de volt ott más is, őt inkább a sütemény- és desszertalmok vonzották. Mindent fölülmúlt azonban egy hatalmas, ezüst, kupola alakú tálalókocsi, amely úgy nyílt,

mint egy doboz.

– A háború előtt rendszerint egy negyed sült ökör volt benne – magyarázta Maigret. – Azt hiszem, itt ettem a legjobb marhaszeletet, de az biztos, hogy a legnagyobbat. Most egy pulykát tesznek bele. Szereted a pulykát?

– Azt hiszem, igen.

– Ha lesz étvágyad, a homár után rendelhetünk pulykát.

– Nem vagyok éhes.

Mint egy gazdag vidéki nagybácsi, aki ünnepi ebédet ad unokaöccse tiszteletére a tanév végén – így festhettek ők ketten ennél a kis asztalnál.

– Gyerek voltam, amikor elveszítettem az édesanyámat, engem is az apám nevelt fel.

– Önt is elkísérte az iskolába?

– Nem. Dolgoznia kellett. Vidéken éltünk.

– Amikor még egészen kicsi voltam, apám mindennap elkísért az iskolába, és értem is jött. Ő volt az egyetlen férfi a kapu előtt várakozó sok nő között. Amikor hazaértünk, ő készítette el az ebédet mindnyájunknak.

– Azért néha volt személyzet, nem?

– Ő mondta ezt önnek? Beszélte vele?

– Igen, beszéltem vele.

– Aggódik miattam?

– Mindjárt telefonálok Párizsba, hogy nyugtassák meg.

Alain észre sem vette, hogy jó étvágygal eszik, sőt nagyot húzott a borból is. Még csak nem is fintorgott.

– Soha nem tartott sokáig.

– Micsoda?

– A személyzet. Apám annyira szerette volna, hogy javuljon egy kicsit a helyzetünk, hogy néha a vágyait összetévesztette a valósággal.

„Ezentúl, gyerekeim – jelentette ki időről időre – mi is úgy fogunk élni, mint mások. Holnap elköltözünk.”

– És elköltöztetek?

– Előfordult. Beköltöztünk egy új lakásba, ahol még nem voltak bútorok. Azokat csak akkor hozták, amikor már ott laktunk. Új arcokat láttunk, új asszonyokat, akiket apám a munkaközvetítőből szerződtetett, és akiket a keresztnévükön szólítottunk. Aztán nem sokkal a beköltözés

után, sorra jöttek a szállítók a számlákkal; a végrehajtók órákat vártak, abban a hitben, hogy apám nincs otthon, pedig csak egy másik szobában volt, elbújt. Végül kikapcsolták a gázt, a villanyt. Nem ő tehet róla. Ő nagyon intelligens, annyi jó ötlete van. Képzeld csak...

Maigret előrehajolt, hogy jobban hallja a fiút. Arc kifejezése megenyhült, tekintetéből rokonszenv sugárzott.

– Évekkel ezelőtt történt... Emlékszem, hosszú időn keresztül, talán két éven át, apám mindenféle hivatalnak küldözgette egy tervét a marokkói kikötő megnagyobbításáról és modernizálásáról. Mindenütt ígéretekkel fizették ki. Ha ez sikerül, most ott élünk gazdagon. Amikor a terv a legfelsőbb hatóságokhoz került, ott is csak a vállukat vonogatták az illetékesek. Még jó, hogy nem kiáltották ki bolondnak apámat, amiért ekkora kikötőt akar építeni egy ilyen isten háta mögötti helyen. Azóta megcsínálták az amerikaiak.

– Értem.

Maigret nagyon jól ismerte ezt az embertípust. De éppen ő magyarázza meg a fiúnak, milyen is az apja? Mire jó ez? A két másik, az idősebb fiú és a lány, már régen rájött az igazságra, és elment, szemernyi hálát sem érezve a nagydarab, gyöngye, puha férfi iránt, pedig őket is felnevelte. Attól a kettőtől még egy kis szánalmat se várhatott.

Alain maradt egyedül, ő még hisz benne. Különös, gondolta Maigret, mert Alain zavarbaejtően hasonlított a nővéreére.

– Még egy kis gombát?

– Köszönöm.

Érdekelte nagyon a kinti nyüzsgés is, lopva ki-kinézett. A bejárat előtt most zajlott az esti csúcsforgalom. Egymás után gördültek az autók rövid várakozás után az ajtó elé, egy pillanatra megálltak az üvegtető alatt, ahol egérszürke libériába öltözött portás rohant kinyitni az ajtót a vendégeknek.

A déli forgalommal összehasonlítva, egyetlen különbség volt, a most érkezők: fiatal párok, egész családok, majdnem mind estélyi ruhában szálltak ki a kocsikból. Az asszonyok orchideát tűztek a ruhájukra. A férfiak szmokingban jöttek, néhányan frakkban, az üvegen át látni lehetett, amint jönnek-mennek a hallban, mielőtt elfoglalnák helyüket a pompás ebédelőben, ahonnan zenefoszlányok szűrődtek ki.

Csodálatos idő volt egészen estig, a lenyugvó nap utolsó sugarai

valószínűtlen fényeket varázsoltak az arcokra.

– Meddig jártál iskolába?

– Tizenöt és fél éves koromig.

– Gimnáziumba?

– Igen. A harmadik osztályt még befejeztem, aztán kimaradtam.

– Miért?

– Pénzt akartam keresni, hogy segíthessek apámnak.

– Jó tanuló voltál?

– Eléggé. Kivéve a matematikát.

– Találtál munkát?

– Irodákban helyezkedtem el.

– A nővéred hazaadta a pénzt, amikor keresett?

– Nem. A kosztját fizette. Azt pontosan kiszámította, de nem fizetett se lakbért, se fűtést, se villanyszámlát, pedig ő égette a legtöbbet a lámpát, fél éjszakákon át olvasott az ágyban.

– Te hazaadod az egészet?

– Igen.

– Nem dohányzol?

– Nem.

A homár érkezése egy időre félbeszakította beszélgetésüket.

Láthatóan Alainben is engedett a feszültség. De azért időnként hátrafordult az ajtó felé.

– Mit nézel?

– És ha az asszony nem jön?

– Szerinted jönni fog?

– Láttam, hogy az imént, amikor azzal az úrral beszélt, ön a bár felé pillantott. Ebből gondolom, hogy ott van.

– Találkoztál már vele?

– Soha nem beszéltem vele.

– Ő ismer téged?

– Felismerne.

– Hol látott?

– Két hete a boulevard Richard-Wallace-on.

– Felmentél a lakására?

– Nem. Szemben álltam, a kerítésen kívül.

– Követted apádat?

– Igen.

– Miért?

Maigret túlságosan sietett. Alain visszahúzódott.

– Nem értem, miért csinálja mindezt?

– Mind mit?

Alain a tekintetével jelezte, hogy a vacsorára, a homárra, erre a fényűzésre gondol, amely most körülveszi őt, noha az lenne a logikus, hogy börtönbe dugják.

– Enni csak kellett, nem!? Én reggel óta nem ettem. És te?

– Egy szendvicset egy tejbárban.

– Akkor együnk. Aztán majd meglátjuk.

– Mit fog csinálni?

– Valószínűleg fölülünk egy repülőgépre, és elmegyünk Párizsba.

Szeretsz repülni?

– Nem túlságosan.

– Voltál már külföldön?

– Még nem. A múlt évben mehettem volna két hétre Ausztriába egy ifjúsági táborba. Valamilyen egyesület cserét szervezett a két ország között. Feliratkoztam. Mondták, hogy kérjek útlevelet. Amikor aztán sorra kerültem volna, homloküreg-gyulladászt kaptam, és ágynak dőltem.

Hallgattak. Azután Alain tért vissza a témához. Maigret éppen erre várt. A fiúnak magától kell folytatnia.

– Beszélte vele?

– Kivel?

– Az asszonnyal.

– Reggel, a szobájában.

– Mit mondott?

– Semmit.

– Ő tette szerencsétlenné az apámat. De majd meglátja, semmit nem tehet ellene.

– Azt hiszed?

– Vallja be, hogy nem meri letartóztatni.

– Miért?

– Nem tudom. Mindig így van. Óvatos ő nagyon.

– Tudod, hogy mi köze volt apádhoz?

– Nem egészen. Néhány hete jöttem csak rá...

– Pedig ők régen ismerik egymást.

– Anyám halála után ismerte meg apám. Akkor nem is titkolta előttünk a dolgot. Én nem emlékszem rá, mert még csecsemő voltam, de Philippe mesélte. Apa bejelentette neki, hogy újra meg fog házasodni. Így mindenkinek jobb, mondta, legalább lesz egy asszony, aki foglalkozik velünk. De másként történt. Most, hogy láttam, és hogy tudok egyet-mást az efféle nőkről, biztos vagyok benne, csak ugratta apámat.

– Ez elég valószínű.

– Philippe azt állítja, hogy apa egészen belebetegedett, este gyakran sírt az ágyában. Évekig nem látta. Talán az asszony elment Párizsból? Vagy máshová költözött, és nem adta meg a címét?

Körülbelül két éve észrevettem, hogy apám nagyon megváltozott.

– Mennyiben?

– Nehéz ezt megfogalmazni. A kedélyállapota lett teljesen más. Komor volt, sőt nyugtalan. Összerezzen, ha valakit felfelé jönni hallott a lépcsőn, és megkönnyebbült, ha csak egy szállító érkezett, még akkor is, ha az pénzt követelt.

A bátyám már nem élt velünk. A nővérem bejelentette, hogy elmegy azon a napon, amikor huszonegy éves lesz. Mindez persze nem egy csapásra történt, érti ugye. Csak lassan vettem észre a változást.

Azelőtt még a bisztrókban is csak ásványvizet ivott, néha utánamentem, hogy átadjak neki egy-egy üzenetet. Aztán rákapott a rövid italra; sokszor jött haza este egész bódultan, ilyenkor mindig azt állította, hogy a feje fáj.

Nem is ugyanúgy nézett már rám, zavarban volt, türelmetlenül beszélt velem.

– Egyél.

– Elnézést, nem vagyok éhes.

– Süteményt?

– Ha ön is...

– Ekkor kezdted el követni?

Alain habozott, hogy válaszoljon-e, összevont szemöldökkel, figyelmesen nézte Mairret-t, s ebben a pillanatban annyira hasonlított a nővéréhez, hogy Mairret elfordította róla a tekintetét.

– Érthető, ha megpróbáltál tájékozódni.

– És mégsem tudok semmit.

– Ide figyelj. Te csak annyit tudsz, hogy apád gyakran meglátogatta ezt az asszonyt, rendszerint késő délelőtt. Követted a boulevard Richard-Wallace-ig, épp az imént mondtad. Lenn vártad, lested a park kerítése mögül. Apád és az asszony, fõnn a lakásban, odaléphetett az ablakhoz. Az asszony figyelt fel rád?

– Igen. Ujjal mutatott rám. Biztos azért, mert az ablakot néztem.

– Apád nyilván megmondta, ki vagy. Beszélt errõl késõbb?

– Nem. Pedig vártam, hogy szól.

– És te?

– Nem mertem.

– Megtaláltad a pénzt?

– Honnan tudja?

– Valld csak be, elõfordult, hogy este átkutattad apád pénztárcáját, nem azért, hogy elvégy a pénzbõl, hanem hogy megtudj valamit.

– Nem a pénztárcáját. Az ingek alá tette, a fiókba.

– Sok volt?

– Néha ezer frank, néha több, néha csak ötszáz.

– Gyakran?

– Attól függ. Hetenként egyszer vagy kétszer.

– És ezeket az estéket követõ napon apád elment a boulevard Richard-Wallace-ra?

– Igen.

– És akkor eltűnt a pénz.

– Igen, csak egypár kisebb címlet maradt.

Alain meglátta, hogy Maigret szeme egyet villan éppen akkor, amikor az ajtó felé nézett. Volt annyi lelkierije, hogy ne forduljon hátra. Tudta, hogy Jeanne Debul lépett be.

Az asszony háta mögül Bryan kérdõn nézett a felügyelõre, akinek sikerült megértetnie vele: nem kell már követnie a nõt.

Azért érkezett ilyen késõn az asszony, mert a bárból felment átöltözni. Nem estélyit, de rendkívül elegáns, valamelyik nagy divatházból való ruhát viselt. Gyémántokkal díszített széles karkötõ volt a csuklóján, fülében gyémánt fülbevalók.

A kis asztal, ahova leültették, majdnem szemben volt Maigret-ék asztalával, alig hatméternyire tőlük. Leült, s míg az étlapot várta,

körbepillantott, tekintete találkozott Maigret-ével, majd rögtön a fiút vette szemügyre.

Maigret úgy mosolygott, mint aki jól bevacsorázott, és megbékélt a világgal. Alain viszont elvörösödött, és nem mert az asszony felé fordulni.

– Meglátott?

– Igen.

– Mit csinál?

– Füttyül rám.

– Hogyhogy?

– Úgy csinál, mintha nagyszerűen érezné magát, rágyújt egy cigarettára, odahajol az előételes kocsihoz, amit most toltak oda neki. Most a főpincérrel társalog, és a gyémántjait villogtatja.

– Nem fogja fit letartóztatni! – mondta a fiú keserűen, szinte kihívó hangon.

– Ma nem fogom letartóztatni, tudod, nem lehetek ilyen elővigyázatlan, akkor biztosan kihúzná magát az egészből.

– Mindig ki fogja húzni magát, és közben az apám...

– Nem. Nem mindig. Itt, Angliában én fegyvertelen vagyok, mert előbb be kell bizonyítanom, hogy olyan bünt követett el, amely indokolja a kiadatását. Nem fog ő Londonban maradni örökké. Szüksége van Párizsra. Vissza fog jönni, és addigra lesz időm foglalkozni vele. Ha nem is azonnal, rákerül a sor. Megesik, hogy néha hónapokig szabadlábbon hagyunk embereket, még évekig is, ha tudjuk, hogy az idő nekünk dolgozik. Nézd csak meg jól. Neked nincs szégyellnivalód. Ez az asszony kemény ellenfél. De jobban szeretne a te bőrödben lenni, mint a sajátjában.

Tegyük fel, hogy hagylak az ágya alatt. Felment volna... Mostanra már...

– Ne is folytassa.

– Lőttél volna?

– Igen.

– Miért?

Alain a foga között mormogta:

– Azért!

– Sajnálod?

– Nem tudom. Nincs igazság.

– De igen, van igazságszolgáltatás, és meg is teszi, ami tőle telik. Persze, ha ma estére Atyaúristen lehetnék és nem a különleges brigád főnöke, aki elszámolással tartozik a feletteseinek, a bírónak, az ügyésznek, akinek tekintettel kell lennie az újságírókra, nos, akkor másként rendezném a dolgokat.

– Hogyan?

– Először is elfelejteném, hogy elcsórtad a revolveremet. Ezt még megtehetem. Azután elintézném, hogy egy bizonyos gyáros, már nem emlékszem, hová való, elfelejtse, hogy erőszakkal vették el a pénztárcáját, és fegyvert dugtak az orra alá. Rábeszélném, hogy mondja azt, elvesztette.

– Meg se volt töltve az a fegyver.

– Biztos vagy benne?

– Volt rá gondom, hogy kivegyem a töltényeket. Kellett a pénz, hogy Londonba jöhessek.

– Tudtad, hogy Debul itt van?

– Délelőtt követtem. Először megpróbáltam felmenni hozzá. De a házmesterné...

– Tudom.

– Amikor kijöttem a házból, egy rendőr állt az ajtó előtt, azt hittem, miattam. Megkerültem a háztömböt. Amikor visszaértem, a rendőr már nem volt ott. Elrejtőztem a parkban, és vártam, hogy az asszony kijöjjön a házból.

– Hogy lelődd?

– Talán. Nyilván telefonon hívta a taxit. Nem tudtam a közelébe férközni. Szerencsém volt, találtam egy másik taxit, Puteaux-ból jött. Követtem a pályaudvarig. Láttam, hogy felszáll a calais-i vonatra. Nem volt pénzem jegyre.

– Miért nem lőtted le ott, a vonatajtóban?

Alain összerezsent, a felügyelőre nézett, hogy komolyan beszél-e, majd azt motyogta:

– Nem mertem.

– Ha nem merted lelőni a tömegben, elég valószínű, hogy a szobájában se merted volna. Több hétig követted apádat?

– Igen.

– Van listád azokról az emberekről, akikhez elment?

– Nincs, de megpróbálom emlékezetből. Többször járt egy kis bankban a rue Chaucat-ban és egy újságnál is, ott az igazgató-helyettest kereste. Sokat telefonált, az utcán meg állandóan hátrafordult, nem követik-e.

– Megértetted, miről van szó?

– Az elején nem. Később igen, véletlenül, olvastam egy regényt, abban volt szó erről.

– Miről?

– Tudja jól.

– Zsarolásról?

– Az asszony zsarolt.

– Hát persze. Éppen azért kell idő, hogy rajtacsípjük. Nem tudom, miből élt, mielőtt berendezkedett a boulevard Richard-Wallace-on, de az biztos, hogy mozgalmas élete volt, és sokfajta embert ismert. Egy asszony könnyebben kipuhathatja a férfiak apró titkait, főként a szégyellnivalókat. Később, amikor már nem volt elég fiatal ehhez az élethez, az az ötlete támadt, hogy készpénzre váltja az ismereteit.

– És felhasználta apámat.

– Pontosan. Nem ő maga kutatta fel az áldozatokat, nem ő kért pénzt tőlük, hanem egy férfi, akit mindenhol ott láttak, akinek nem volt fix állása, biztos jövedelme. Senki nem csodálkozott túlságosan. Majdnem ezt várták tőle.

– Miért mondja ezt?

– Mert szembe kell nézni az igazsággal. Apád talán még mindig szerelmes volt belé? Azt hiszem, igen. Az a fajta férfi, aki hűségesen őrizgeti magában az érzéseit. Jeanne Debul többé-kevésbé biztosította a megélhetését, de ő rettegett, hogy rajtakapják. Szégyellte magát. Nem mert többé a szemedbe nézni.

Alain megkeményedett vonásokkal, gyűlölettől égő szemmel fordult az asszony felé, akinek arcán megvető kis mosoly jelent meg.

– Pincér! Egy epertortát.

– Én ön? – kérdezte Alain.

– Ritkán eszem süteményt. Egy kávét és egy konyakot.

Kissé hátrtolta a széket, kihúzta zsebéből a pipáját. Nagyban tömte, amikor a főpincér hozzáhajolt, és bocsánatkérő gesztus kíséretében

halkan mondott valamit.

Maigret visszadugta zsebébe a pipát, és megállította a szivarost, aki mellettük ment el.

– Nem pipára gyújt?

– Itt tilos! Kifizetted a szobádat?

– Nem.

– Még mindig nálad van az a kulcs, amit a folyosón szereztél? Add ide.

A fiú letette Maigret elé az asztalra.

– Jó a torta?

– Igen...

Tele szájjal válaszolt. Gyerek ez még, képtelen ellenállni az édességnek. E pillanatban egészen a tortának szentelte magát.

– Apád gyakran találkozott Delteil-jel?

– Kétszer láttam őt felmenni a hivatalába.

Muszáj felfedni a teljes igazságot? Több mint valószínű, hogy a képviselő, akinek a felesége válni akart, aki hamarosan ott állt volna egyetlen fillér nélkül, és ki kellett volna költöznie a palotából, aprópénzre váltotta a befolyását. Az ő esetében ez sokkal súlyosabb volt, mint másnál, hiszen éppen a botrányok, zsarolások leleplezésével csinálta meg a politikai karrierjét.

Jeanne Debul túlságosan messzire ment volna? Erre vonatkozólag Maigret-nek más elmélete volt.

– Apád már nem beszélt arról, hogy egyszer vége lesz a szegénységnek?

Alain, az epertorta okozta gyönyörök ellenére, hirtelen támadt gyanakvással kapta fel a fejét.

– Mit akar ezzel mondani?

– Azelőtt néha kijelentette, hogy „minden hamarosan megváltozik”.

Volt azonban olyan idő is, amikor úgy látszott, elvesztette a hitét.

– Azért még reménykedett.

– De már nem annyira, ugye?

– Már nem.

– És az utóbbi időben?

– Kétszer vagy háromszor beszélt arról, hogy délen fogunk élni.

Maigret nem erőltette tovább. Ez csak rá tartozik. Szükségtelen

elmagyarázni a fiúnak, hogy milyen következtetésekre jutott.

Miért ne fordulhatott volna meg François Lagrange fejében, hogy a saját kontójára dolgozzék? Két esztendeje futkosott már Jeanne Debul ügyeiben, és neki csak morzsák jutottak.

Tételezzük fel, hogy Jeanne Debul azt parancsolta neki, kérjen ezer frankot Delteil-től, aki nagy halnak számított.... És ha a báró tízezret követelt vagy még többet? Szívesen dobálódzott a nagy számokkal, egész életét azzal töltötte, hogy képzeletbeli vagyonokkal bűvészkedett...

Delteil úgy döntött, hogy nem fizet...

– Hol voltál a keddről szerdára virradó éjszaka?

– Moziba mentem.

– Apád javasolta, hogy menj?

Alain gondolkodott. Ez eddig nem jutott eszébe.

– Azt hiszem, igen... Azt mondta... Úgy rémlik, beszélt egy filmről, amit csak a Champs-Élysées-n játszanak, és...

– Amikor hazaértél, ágyban volt.

– Igen. Odamentem hozzá, megcsókoltam, mint minden este. Nem érezte jól magát. Megígérte, hogy elmegy orvoshoz.

– Te ezt természetesnek találtad?

– Nem.

– Miért?

– Nem tudom. Nyugtalan voltam. Alig tudtam elaludni. Szokatlan szag terjengett a lakásban, amerikai cigaretta illata. Mikor reggel felébredtem, még csak hajnalodott. Körbejártam a lakást. Apám aludt. Észrevettem, hogy a lomtárnak használt szoba, amely kiskoromban az én szobám volt, zárva, hogy a kulcs nincs a zárban. Kinyitottam.

– Hogyan?

– Egy kampóval. A barátaimtól tanultam ezt a trükköt az iskolában. Az ember meggörbít egy nagy drótot, és...

– Tudom. Én is csináltam.

– Mindig volt egy ilyen kampó a fiókomban. Megláttam az utazóládát a szoba közepén, felemeltem a fedelét.

Maigret most már okosabbnak tartotta, ha gyorsítja a tempót.

– Beszéltél erről apáddal?

– Nem voltam rá képes.

– Azonnal eljöttél hazulról?

– Igen. Mászkáltam az utcán. El akartam menni ehhez az asszonyhoz.

Arra a jelenetre tehát, amely a lakásban François Lagrange és André Delteil között lejátszódott, sose derül fény, legalábbis addig nem, amíg a báró abba nem hagyja a tettetést. De ez nem tartozik Alainre. Semmi szükség arra, hogy lerombolja benne az apjáról őrzött képet.

Nem valószínű, hogy az ügyvéd eleve gyilkossági szándékkal jött volna. Biztosan azokat a dokumentumokat akarta megszerezni, akár fenyegetéssel is, amelyekkel zsarolni tudták őt.

Nem volt-e egyenlőtlen játszma? Delteil harapós kedvében volt. Olyan ember hírében állt, aki hozzászokott a harchoz. És ki állt vele szemben: egy életéért reszkető nagydarab gyáva puhány.

A papírok nem voltak a lakásban. Lagrange ha akarta volna, se tudta volna visszaadni őket.

Mit csinálhatott? Minden bizonnal sírt, könyörgött, bocsánatot kért. Megígérte...

S közben fenyegetően meredt rá egy revolver csöve.

Mégis ő nyerte meg a játszmát, talán éppen a gyengesége miatt. Hogy kaparintotta meg a fegyvert? Miféle fortéllal terelte el a képviselő figyelmét?

Az biztos, hogy már nem reszketett. Most ő kiabált, fenyegetett...

Az is biztos, hogy nem akarattal húzta meg a ravaszt. Túl gyáva volt ehhez, de túl régen, már gimnazista kora óta járt hajlott háttal, túl régen túrte, hogy fenékbe rugdossák.

– Végül elmentem önökhöz – mondta a fiú.

Jeanne Debul felé fordult, aki hiába igyekezett elkapni néhány szavukat. Nem hallhatott semmit, a termet tányérok, villák, kések zaja, beszélgetés moraja töltötte be, nevetés és a nagyteremből áthallatszó zenefoszlányok hangja.

– Nem megyünk?

Alain tekintetében tiltakozás.

– Őt itt hagyja?

Az asszony is meglepődött, amikor látta, hogy Maigret elmegy mellette egyetlen szó nélkül. Gyanúsán egyszerűnek tűnt az egész. Lehet, hogy botrányt remélt, akkor alakíthatott volna egy nagyot.

A hallban Maigret végre kihúzhatta pipáját a zsebéből, győzedelmesen elnyomta a szivart egy óriási hamutartóban, majd azt dörmögte:

– Várnál egy percet?

Odament a portáshoz.

– Hány órakor indul gép Párizsba?

– Van egy tíz perc múlva, de azt már nem éri el, uram. A legközelebbi reggel fél hétkor megy. Foglaljak önnek helyet?

– Kettőt.

– Milyen névre?

Maigret megmondta. Alain nem mozdult, a Strand fényeit nézetette.

– Egy pillanat, elmegyek telefonálni.

Most már nem kellett a recepcióból telefonálnia, átmehetett a fürkébe.

– Maga az, Pyke? Sajnálom, hogy nem tudtunk együtt ebédelni vagy vacsorázni. Holnap sem találkozhatunk. Reggel visszautazom.

– A félhetes géppel? Kiviszem.

– De...

– Viszontlátásra!

Jobb ráhagyni, még megsértődik. Furcsa, de Maigret már nem volt álmos.

– Járunk egyet?

– Ha önnek van kedve.

– Mióta Londonban vagyok, még ki sem tettem a lábam az utcára.

Ez így igaz. Maigret-nek úgy tűnt, mintha a lámpák másként világítának, mint Párizsban, más színű az éjszaka, még a levegő íze is más. Talán azért, mert külföldön van?

Lassan lépdeltek egymás mellett, nézegették a mozikat, kávéházakat. A Charing Cross után egy hatalmas tér következett, óriási oszlop a közepén.

– Eljöttél ide délelőtt?

– Azt hiszem. Ismerősnek tűnik.

– Ez a Trafalgar Square.

Jólesett elutazás előtt újra látni néhány ismerős helyet, elvitte Alaint egészen a Piccadilly Circusig.

– No, ha nincs jobb dolgunk, mehetünk aludni.

Alain elmenekülhetett volna. Maigret egy ujjal se akadályozta volna, de tudta, hogy a fiú nem fog megszökni.

– Azért én még meginnék egy pohár sört. Megengeded?

Nem annyira a sör, inkább a *pub* hangulata vonzotta Maigret-t. Alain nem ivott semmit, csöndben várt.

– Szereted Londont?

– Nem tudom.

– Talán visszajöhetsz ide néhány hónap múlva. Egész biztos, hogy csak néhány hónapot kapsz.

– Láthatom apámat?

– Igen.

Egy kicsit később a fiú elpityeredett, Maigret úgy tett, mintha nem venné észre.

Visszaérve a *Savoy*-ba, a felügyelő becsúsztatott némi pénzt és egy kulcsot egy borítékba, ráírta a *Gilmore* szálló címét.

– Majdnem magammal vittem Franciaországba.

Aztán Alainhoz fordult, aki nem tudta, most mihez kezdjen.

– Jössz?

Felmentek a lifttel. Jeanne Debul szobájában még világos volt, az asszony talán Maigret látogatását várta. Arra várhatott.

– Na gyere! Dupla ágy van a szobában.

Hozzátette, mert látta, hogy a fiú zavarban van:

– Alhatsz felöltözve is, ha úgy jobb neked.

Maigret fél hatra kért ébresztést, mélyen aludt, nem álmodott semmit. Ami pedig Alaint illeti, őt még a telefoncsörgés sem ébresztette fel.

– Talpra, kölyök!

François Lagrange fel szokta vajon ébreszteni a fiát?

Ez a nyomozás végig teljesen más volt, mint a többi.

– Azért én nagyon elégedett vagyok.

– Miért?

– Hogy nem lóttél. De ne is beszéljünk róla többé...

Pyke lenn várta őket a hallban, szakasztott olyan volt, mint előző nap. A nap megint ragyogóan sütött.

– Szép időnk van, ugye?

– Pompás!

A kocsí a bejárat előtt várt. Maigret-nek eszébe jutott, hogy elfeledkezett a bemutatás ceremóniájáról.

– Alain Lagrange, Pyke úr, barátom a Scotland Yardról.

Pyke bólintott, hogy érti, semmiféle kérdést nem tett fel. A hosszú úton csak kertje virágairól beszélt, a hortenziák csodálatos színéről, amelyet ő kísérletezett ki hosszú évek során.

A repülőgép fölszállt, az égen sehol egy felhő, csak egy kis finom reggeli pára.

– Mi ez? – kérdezte a fiatalember az utasoknak odakészített papírzacskókra mutatva.

– Ha valaki rosszul lenne...

Talán éppen ezért sápadt el Alain néhány perccel később, aztán elzöldült, és kétségbeesett arccal hajolt a zacskó fölé.

Pedig annyira igyekezett, hogy ne legyen rosszul, főleg Maigret felügyelő előtt ne!

9. fejezet

*Amelyben Maigret felfedezi a teknőc módra készült borjúfejet, és
Mme Maigret-nek Londonról mesél*

Most is ugyanúgy kapták a meghívást, mint mindig, csak az utolsó vacsora óta nem telt el a szokásos egy hónap, sőt sok híja volt. Pardon hangja szólalt meg a telefonban:

- Ráérnek holnap este?
- Azt hiszem.
- A feleségével, természetesen.
- Igen.
- Szereti a teknőc módra készült borjúfejet?
- Még nem ettem.
- A borjúfejet szereti?
- Igencsak.

– Akkor szeretni fogja a teknőc módra készültet is. Belgiumban fedeztem fel. Majd meglátja. Csak azt nem tudom, milyen bort adjak hozzá. Esetleg sört?

Az utolsó pillanatban Pardon, amint majdnem tudományos alaposággal elmagyarázta, egy könnyű burgundi mellett döntött.

Maigret és felesége gyalog tették meg az utat, kerülték egymás tekintetét, amikor elmentek a rue Popincourt mellett. Jussieu, a tudományos laboratóriumból, már ott volt. Mme Maigret állítása szerint ő a tipikus agglegény.

– Meg akartam hívni Journe professzort, de azt felelte, hogy ő mindig otthon vacsorázik. Húsz éve egyetlenegyszer sem evett másutt.

Az erkélyajtó nyitva állt, a balkon kovácsoltvas rácsa arabeszkeket rajzolt a kéklő égre.

- Csodálatos este, ugye?

Maigret elmosolyodott, a többiek nem érthették, miért. Kétszer is vett a borjúfejből. A kávénál Pardon, aki körbekínálta a szivarokat, szórakozottan Maigret felé nyújtotta a dobozt.

- Köszönöm! Csak a *Savoy*-ban.
- A *Savoy*-ban szivaroztál? – csodálkozott a felesége.
- Kénytelen voltam. A fülembe súgták, hogy pipázni tilos.

Pardon azért szervezte ezt a vacsorát, hogy a Lagrange-ügyről beszéljenek, most meg mindenki gondosan ügyelt, nehogy erre terelje a társalgást. Mindenféléről beszélgettek, összevissza, kivéve arról, ami mindenkit érdekelt.

- Körülnézett a Scotland Yardon?
- Nem volt rá időm.
- Jók a kapcsolataik?
- Kitűnőek. Kiváló emberek!

Komolyan gondolta. Pyke jutott eszébe, hirtelen meleget érzett a szíve körül, maga előtt látta kollégáját, amint egy kicsit meghatottan búcsúra emeli kezét a repülőtéren.

- Sok dolguk van mostanában az irodában?
- Semmi különös, csak a szokásos. Sok betege van?
- Mint rendszeren.

Akkor aztán különböző betegségekről társalogtak egy darabig. Pardon csak tíz órakor szánta rá magát, hogy megkérdezze:

- Találkozott vele?
- Igen. És ön?
- Kétszer voltam ott.

Az asszonyok tapintatból úgy tettek, mintha oda se figyelnének. Jussieu, minthogy az ügy már nem tartozott hozzá, kibámult az ablakon.

- Szembesítették a fiával?
- Igen.
- Nem mondott semmit?

Maigret tagadóan rázta a fejét.

- Továbbra is fújja a magáét?

Mert François Lagrange kitartott első döntése mellett, visszabújt a csigaházba, mint egy megfélemlített állat. Mihelyt valaki közeledett hozzá, a falhoz lapult, behajlított karját az arca elé tartotta, mintha ütések ellen védekezne.

„Ne verjenek meg... Nem akarom, hogy megverjenek.”
És előfordult, hogy valóban vacogni kezdtek a fogai.

- Mit mond Journe?

Ezúttal Maigret kérdezett.

– Journe tudós, lehet, hogy a legjobb pszichiáterünk, de ugyanakkor olyan ember, akit állandóan gyötör a felelősségtől való félelem.

– Értem.

– Azonkívül mindig is ellenezte a halálbüntetést.

Maigret nem szólt semmit, mintha csak a pipájára figyelt volna.

– Egyszer, amikor a horgászatról beszéltem neki, megütközve nézett rám. Még a halat se tudná megölni.

– Ezek szerint...

– Ha François Lagrange még egy hónapig tartja magát...

– Tartani fogja magát?

– Nagyon fél, ki fog tartani. Hacsak valaki meg nem szorongatja...

Pardon kitartóan figyelte Maigret-t. Ezért hívta meg vacsorára, ezt a témát akarta már szóba hozni órák óta, de most csak a tekintetével kérdezett.

– Ami engem illet – dörmögte a felügyelő –, már nem tartozik rám az ügy. Leadtam a jelentésem. Rateau pedig tiszteletben fogja tartani a szakértők véleményét.

Miért nézett rá úgy Pardon, mintha köszönetét akarna mondani? Kínos volt. Maigret egy kicsit haragudott rá ezért az indiszkrécióért. Az igaz, hogy az ügy már nem tartozik rá, de azért megtehetné...

– Más, sokkal fontosabb dolgom van – sóhajtott Maigret, és fölállt.

– Egy bizonyos Jeanne Debul... tegnap este jött vissza Párizsba. Változatlanul keményen állja a sarat. Remélem, két hónapon belül az irodámban tarthatom egy kis négyszemközti társalgásra.

– Azt hihetné az ember, hogy személy szerint ellened vétett valamit – jegyezte meg Mme Maigret, akin pedig egyáltalán nem látszott, hogy odafigyel.

Nem beszéltek többet az ügyről. Egy negyedóra múlva a sötét utcán, Mme Maigret belekarolt a férjébe.

– Különös – mondta Maigret. – Londonban az utcai lámpák majdnem ugyanilyenek, mégis...

És útközben mesélni kezdett a Strandról, a Charing Crossról, a Trafalgar Square-ről.

– Azt hittem, arra is alig volt idő, hogy egyél.

– Este, vacsora után mentem el egy kicsit sétálni...

– Egyedül?

– Nem. Vele.

Az asszony nem kérdezte, kivel. Ahogy közeledtek a boulevard Richard-Lenoirhoz, Maigret-nek eszébe juthatott a pub, ahol egy pohár sört ivott lefekvés előtt, mert hirtelen szomjas lett.

– Nem baj, ha...

– Ugyan, dehogy! Menj, igyál. Megvárlak.

Egy kis bisztró előtt álltak, Mme Maigret csak feszengett volna benn. Amikor férje, száját törölve, kijött, ő újra belekarolt.

– Szép esténk van.

– Igen,

– Csillagos az ég.

Vajon miért komorodott el Maigret egy pillanatra, amikor közeledtükre egy macska bemenekült egy pinceablakba?